

GRIFFIE

raadsgriffie@woerden.nl
0348-428510
06-20094715

Aan
Gemeenteraad
Afschrift aan

Datum
20-4-2016
Opsteller
E.M. Geldorp
Bijlage

Brief

Onderwerp
aanbieden onderzoeksrapport vermeende
belangenverstrengeling (voormalig) wethouder Duindam

Geachte Raad,

Op 28 januari 2016 heeft uw raad besloten tot het laten doen van een onderzoek naar de berichtgeving rond voormalig wethouder Duindam. U heeft daarbij een begeleidingscommissie (hierna: commissie) benoemd, die de taak heeft gekregen het onderzoek procesmatig te begeleiden.

Conform afspraak met het Presidium heeft de commissie vooruitlopend op de formele benoeming door uw raad gesprekken gevoerd met de twee partijen, die op de offerteaanvraag zijn ingegaan. De commissie heeft uiteindelijk het bureau Berenschot geselecteerd om het onderzoek te verrichten. Namens Berenschot hebben de heer drs. R.C van der Mark, mevrouw drs. M.A.E. Schuurmans en de heer drs. R.S. Eichhorn het onderzoek uitgevoerd.

Ik hecht eraan hierbij op te merken dat de commissie, zoals afgesproken, verder geen enkele inhoudelijke bemoeienis met het onderzoek heeft gehad.

Tijdens het onderzoek heeft Berenschot de commissie op de hoogte gehouden van de voortgang van het onderzoek. Op 3 maart heeft de commissie een eerste tussenstand gekregen m.b.t. de feiten en bevindingen. Vervolgens heeft de commissie op 17 maart de voortgang van het onderzoek met de onderzoekers besproken. Los van deze twee bijeenkomsten heeft er regelmatig via de telefoon en email afstemming plaatsgevonden. Tenslotte heeft de commissie op 11 april het concept-rapport met de onderzoekers besproken.

De commissie is verheugd u hierbij het definitieve rapport te kunnen aanbieden.

De commissie meent dat het rapport voldoet aan de opdracht van uw raad, zoals die in de raadsvergadering van 28 januari 2016 is vastgesteld. Op alle onderzoeksvragen wordt in het rapport ingegaan. De commissie heeft het rapport eerder vandaag ter kennis gebracht aan voormalig wethouder Duindam, met de uitnodiging namens uw raad daarbij een schriftelijke reactie op het rapport te geven. Tevens heeft de commissie namens uw raad het College van B en W uitgenodigd een schriftelijke reactie op het rapport te geven.

De commissie is gaarne bereid eventuele vragen over het proces te beantwoorden. De onderzoekers zullen het rapport straks nader aan u toelichten.

De commissie wil tot slot alle betrokkenen oprecht danken, met name voormalig wethouder Duindam en het management van Grexx/Gemboxx, voor hun medewerking aan het onderzoek. Dezelfde dank gaat uit naar een aantal oud-raadsleden, die betrokken zijn geweest bij een aantal interviews. Voorts danken wij de burgemeester, het college en de betrokken medewerkers uit de ambtelijke organisatie voor hun constructieve medewerking.

Tenslotte dankt de commissie de leden van het onderzoeksteam van Berenschot, met name Ronald van der Mark en Melinda Schuurmans, voor de prettige en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet,
namens de begeleidingscommissie,

H.R.M. Ekerschot
voorzitter

Integriteitsonderzoek gemeente Woerden

Rapportage van een feitenonderzoek naar de relatie tussen enkele ICT-bedrijven en de gemeente Woerden

Drs. R. Chr. van der Mark

Drs. M.A.E. Schuurmans

18 april 2016

Integriteitsonderzoek gemeente Woerden

Rapportage van een feitenonderzoek naar de relatie tussen enkele ICT-bedrijven en de gemeente Woerden

Inhoud	Pagina
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Vraagstelling	3
1.3 Aanpak	5
1.4 Leeswijzer	8
2. De feiten, omstandigheden en gebeurtenissen in beeld	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Belangen en nevenfuncties van de heer Duindam	9
2.3 Relatie tussen GemBoxx en Woerden	16
2.4 Overige bevindingen	23
3. Analyse en beoordeling	27
3.1 Handelwijze de heer Duindam ten aanzien van zijn nevenfuncties	27
3.2 Handelwijze de heer Duindam ten aanzien van zijn financiële belangen in GREXX	27
3.3 Handelwijze de heer Duindam ten aanzien van zijn financiële belangen in GemBoxx	28
3.4 Handelwijze de heer Duindam ten aanzien van zijn financiële belangen in Innovum	30
3.5 Handelwijze van de heer Duindam als wethouder van gemeente Woerden ten aanzien van GemBoxx	31
3.6 Handelwijze van de heer Duindam alles overziende	33
3.7 Rol van het college	34
3.8 Rol van de raad en de D66-fractie	35
3.9 Rol ambtelijke organisatie	37
4. Conclusies en aanbevelingen	38
4.1 Samenvattende antwoorden op de onderzoeksvragen	38
4.2 Conclusies	41
4.3 Aanbevelingen	44
Feitenrelaas 1. Belangen van de heer Duindam	47
Feitenrelaas 2. Relatie tussen gemeente Woerden en GemBoxx	61
Feitenrelaas 3. Gebeurtenissen met betrekking tot integriteitstoets 2014	70

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Voormalig D66 wethouder Duindam van de gemeente Woerden is een van de oprichters van het bedrijf GemBoxx. Dit bedrijf verricht werkzaamheden in opdracht van de gemeente Woerden. In een anoniem blog in november 2015 is de integriteit van de wethouder in twijfel getrokken in verband met zijn relaties met GemBoxx en het daaraan gelieerde bedrijf GREXX. Dit heeft geleid tot vragen in de raad en discussie binnen de D66-fractie. Naar aanleiding van deze gebeurtenissen heeft de wethouder in december 2015 zijn ontslag aangeboden. Desondanks blijft de raad met vragen achter welke de raad beantwoord wil krijgen door middel van een onafhankelijk onderzoek. De raad heeft Berenschot opdracht gegeven dit onderzoek uit te voeren.

Een begeleidingscommissie van raadsleden fungeerde gedurende het onderzoek als opdrachtgever namens de raad. De volgende raadsleden hadden zitting in de begeleidingscommissie: De heren H. Ekelschot (voorzitter), A. Noorthoek, H. van Assem, S. Brouwer en S. van Hameren.

1.2 Vraagstelling

Het feitenonderzoek dient allereerst te leiden tot het oordeel of voormalig wethouder Duindam integer gehandeld heeft. Ook wil de raad inzicht krijgen hoe het college van B&W gefunctioneerd heeft bij de voorbereiding en besluitvorming inzake GemBoxx c.a.. Bovendien wil de gemeenteraad graag lering uit deze kwestie trekken en weten welke gevolgen de gebeurtenis heeft voor de verdere samenwerking met GemBoxx en de ontwikkeling van de Inwonercloud. Het onderzoek gaat in op de volgende vragen, welke zijn vastgesteld door de begeleidingscommissie:

1.2.1 Onderzoeksvragen betreffende de heer Duindam:

- In welke periode van zijn wethouderschap heeft hij welke **portefeuilles** gehad? Welke portefeuilles heeft hij op welke momenten (tijdelijk) waargenomen voor andere collegeleden?
- Wat is de **betrokkenheid** van de heer Duindam (geweest) bij GREXX en GemBoxx? Wat is de aard en omvang van zijn financiële belang? Hoe ziet / zag de organisatie van deze relatie eruit? Welke inhoudelijke betrokkenheid en zeggenschap had / heeft de heer Duindam? Zijn er overige bijzonderheden ten aanzien van zijn belang met betrekking tot deze organisaties?
- Wanneer is gedurende zijn wethouderschap wat **gemeld** (en bij wie) c.q. openbaar gemaakt over zijn belangen bij GREXX en GemBoxx? Welke zaken zijn niet gemeld en waarom niet?
- Welke activiteiten heeft hij toegezegd te ondernemen inzake **het afstoten van zijn belangen** in GREXX en GemBoxx en in hoeverre zijn deze activiteiten ook uitgevoerd? Indien activiteiten niet zijn ondernomen, waarom niet?

1.2.2 Onderzoeksvragen betreffende de contractering van GemBoxx:

- Wat is de **verhouding** tussen GREXX en GemBoxx?

Berenschot

- Wat is de **inhoud van het contract** met GemBoxx? Welke afspraken zijn gemaakt? Welke producten en/of diensten worden afgenomen en welke resultaten zijn steeds geleverd?
- Hoe heeft het interne **ambtelijke voorbereidingsproces** (zoals marktverkenning, oriënterende gesprekken met potentiële aanbieders, opstellen van een shortlist, programma van eisen en wensen, onderhandeling) van contractering van GemBoxx er uit gezien? Wie waren hierbij betrokken? Wat was de rol van de heer Duindam hierbij? Heeft hij enige invloed uitgeoefend en zo ja welke, hoe en waarom? In hoeverre is GemBoxx bevoordeeld, waarom en door wie?
- Hoe heeft het **besluitvormingsproces** van contractering van GemBoxx er uit gezien? Wie waren hierbij betrokken? Wat was de rol van de heer Duindam hierbij? Heeft hij enige invloed uitgeoefend en zo ja welke en waarom? Wat was de rol van het college hierbij? Is de raad hierbij betrokken geweest? In hoeverre is GemBoxx bevoordeeld, waarom en door wie?
- Hoe is de **samenwerking** met Eindhoven, Boxtel en het ministerie van BZK tot stand gekomen en verder vormgegeven (inclusief de totstandkoming van de Memorandum of Understanding)? Wat was wanneer en met welke reden de (directe of indirecte) betrokkenheid van de heer Duindam hierbij?

1.2.3 Onderzoeksvragen betreffende het college:

- Wanneer is wat besproken in het college betreffende de **nevenfuncties** van de heer Duindam? Zijn er zaken op dit gebied bilateraal besproken tussen de heer Duindam en de voorzitter van het college, zo ja wat en met welk resultaat?
- Wanneer is wat besproken in het college betreffende (de voorbereiding van) de **contractering** van GemBoxx? Wanneer heeft de heer Duindam wel en wanneer niet geparticipeerd aan de beraadslagingen in het college? Waarom en op initiatief van wie? Zijn er zaken overgedragen aan een andere wethouder? Aan wie en waarom aan die persoon en met welk effect?
- Wat was de **rol van de burgemeester** in dezen vanuit zijn verantwoordelijkheid om bestuurlijke integriteit te bevorderen (Gemeentewet art. 170, lid 2)? Welke activiteiten heeft hij in dezen ondernomen?

1.2.4 Onderzoeksvragen betreffende de rol van de raad:

- Hoe heeft **de raad** haar kaderstellende en controlerende rol de afgelopen jaren invulling gegeven ten aanzien van de contractering van GemBoxx? Welke rol heeft de raad gespeeld ten aanzien van de nevenfuncties van de heer Duindam?
- Welke rol heeft de **fractie** van de partij van de heer Duindam hierbij gespeeld?

1.2.5 Slotvragen:

- Is er sprake geweest van schending van het normenkader? Zo ja, wie heeft wanneer het vigerende normenkader geschonden en op welke wijze?

- Welke leerpunten kunnen voor de toekomst geformuleerd worden voor respectievelijk de raad, het college en de ambtelijke organisatie ten aanzien van het ambtelijk en bestuurlijk doorlopen van dergelijke processen?

Het achterhalen van de bron van de anonieme blog is geen onderdeel van de opdracht die de raad ons heeft gegeven. In de afrondende fase van ons onderzoek hebben wij vernomen dat wellicht een medewerker van de gemeente Woerden de bron is van dit blog. De gemeente heeft nader onderzoek ingesteld naar deze kwestie. Bij het opstellen van onze definitieve rapportage waren de resultaten van dit onderzoek nog niet bekend.

1.3 Aanpak

Voor dit onderzoek heeft Berenschot de volgende aanpak gehanteerd.

1.3.1 *Begeleidingscommissie, onderzoeksprotocol en normenkader*

Een **begeleidingscommissie** van raadsleden ondersteund door de raadsgriffier fungeerde gedurende het onderzoek als opdrachtgever namens de raad. In totaal is de begeleidingscommissie drie keer met Berenschot bijeen geweest om de voortgang te bespreken. Daarnaast is over het onderzoeksproces regelmatig afstemming geweest per e-mail en telefoon.

Berenschot heeft bij de start van het onderzoek een **onderzoeksprotocol** opgesteld dat beschrijft hoe wij omgaan met de informatie die wordt verstrekt. Het onderzoeksprotocol is geaccordeerd door de opdrachtgever en opgenomen in bijlage 3.

Berenschot heeft een **normenkader** opgesteld waaraan de bevindingen uit het onderzoek worden getoetst. Het normenkader bevat wettelijke voorschriften, beleidsregels en overige vigerende normen aangaande integriteit en aanbestedingen voor het onderhavige onderzoek. Het normenkader is opgenomen in bijlage 2. Het normenkader is geaccordeerd door de begeleidingscommissie.

1.3.2 *Interviews*

Berenschot heeft **gesprekken** gevoerd met de heer Duindam (tweemaal), de burgemeester, de wethouders Schreurs en Koster, de huidige gemeentesecretaris, de directeur informatievoorziening, een betrokken ambtenaar, een afvaardiging van de D66 fractie, twee leden van geloofsbrievencommissie c.q. presidium uit de periode 2010 – 2014, twee leden van geloofsbrieven commissie c.q. presidium uit de periode 2014 tot heden, de managing partner van GREXX en de directeur van GemBoxx. Van de gesprekken is een verslag gemaakt dat ter accordering aan de gesprekspartners is voorgelegd. Verder is er veelvuldig telefonisch en e-mailcontact geweest met deze en andere betrokkenen om ons dossier verder compleet te maken. Alle personen die wij hebben gevraagd om een interview of een andere vorm van medewerking hebben meegewerkt. Alle gespreksverslagen zijn becommentarieerd en daarna vastgesteld door de betrokkenen.

1.3.3 *Documentstudie*

Gedurende het onderzoek hebben wij een groot aantal **documenten** bestudeerd. Onderstaand de lijst met geraadpleegde documenten. Het betreft steeds documenten die direct of indirect betrekking

hebben op de gebeurtenissen die onderwerp van onderzoek zijn (zie onderzoeksvragen in vorige paragraaf).

- Verslagen en bijbehorende stukken van presidiumvergaderingen;
- Besluitenlijsten, verslagen en bijbehorende stukken van collegevergaderingen;
- Raadsinformatiebrieven en andere communicatie tussen college dan wel de heer Duindam en de raad;
- Directieplan Woerden;
- Verslagen en bijbehorende stukken van de interne stuurgroep 'Innovatieve ICT' Woerden;
- Verslagen en bijbehorende stukken van de externe stuurgroep 'De Coöperatie';
- Documenten met betrekking tot het onderzoek commissie geloofsbrieven 2010 en 2014;
- Documenten met betrekking tot de integriteitstoets voor het nieuwe college 2014;
- Documenten met betrekking tot opdrachtverstrekking van Woerden aan GemBoxx;
- Gegevens van de Kamer van Koophandel;
- Gedragscodes, aanbestedingsbeleid, Reglement van Orde van de Raad en andere documenten ten behoeve van het normenkader;
- Documenten die verstrekt zijn door de verschillende geïnterviewde personen. Het betreft onder meer verslagen van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) van GREXX en GemBoxx, notariële aktes en andere overeenkomsten en diverse e-mailwisselingen.

Om tot een goed oordeel te komen op basis van feiten is Berenschot veeleisend geweest ten aanzien van documenten in dit onderzoek. De griffie en de ambtelijke organisatie hebben een groot aantal gevraagde documenten opgeleverd. Daarnaast hebben de heer Duindam, GemBoxx en GREXX een noemenswaardige medewerking verleend. Zij hebben in een kort tijdsbestek grote hoeveelheden informatie aan de onderzoekers geleverd en hebben een grote mate van transparantie betracht door inzage te geven in diverse (financiële) gegevens.

1.3.4 Wederhoor en rapportage

De bevindingen van het onderzoek zijn vastgelegd in een conceptrapport. De bevindingen, analyse en beoordeling die de heer Duindam betreffen zijn onder geheimhouding ter **wederhoor** aan hem voorgelegd ter controle op volledigheid en feitelijke juistheid. Dit wederhoorproces met hem is als volgt verlopen.

Op vrijdag 11 maart 2016 zijn de delen van het conceptrapport aan de heer Duindam verzonden. Daarbij werd hij in de gelegenheid gesteld om binnen een termijn van drie en een halve dag te reageren. Op maandag 14 maart 2016 verzoekt de heer Duindam telefonisch aan Berenschot om een gesprek over het conceptrapport. Op dinsdag 15 maart 2016 vindt dit gesprek plaats tussen Berenschot en de heer Duindam en zijn juridisch adviseur (welke tevens een geheimhoudingsverklaring heeft getekend). In dit gesprek geeft de heer Duindam aan nog geen

reactie te kunnen geven. Wel heeft hij in algemene zin opmerkingen gemaakt over de in zijn ogen suggestieve toon en onevenwichtigheid van het rapport. Hij heeft in het gesprek verzocht om meer tijd om een formele inhoudelijke reactie op te kunnen stellen en om zich hierover te laten adviseren door een andere, meer gespecialiseerde juridisch adviseur. Berenschot heeft daarop, na overleg met de begeleidingscommissie, de termijn om te reageren verlengd tot 25 maart 2016. Deze termijn is nog eenmaal verlengd tot 29 maart 2016.

Op 17 maart 2016, en in verschillende e-mails die daar op volgen, heeft de heer Duindam verzocht om een afschrift van de integrale conceptrapportage, alle daaraan ten grondslag liggende documenten en gespreksverslagen, om zo in de gelegenheid te worden gesteld daadwerkelijk op de toegestuurde concepttekst te reageren. De heer Duindam heeft in zijn e-mailberichten aangegeven dat het voor hem niet mogelijk is om de conceptteksten die hem betreffen te beoordelen zonder dit in de context te kunnen plaatsen. Hij is van mening alleen te kunnen reageren wanneer hij kennis heeft van het integrale conceptrapport (dat wil zeggen inclusief de vraagstelling en onderzoeksverantwoording, de passages die over anderen gaan, conclusies en aanbevelingen) en alle door Berenschot bestudeerde documenten en verslagen van alle gesprekken die Berenschot heeft gevoerd.

Op 18 maart 2016, en in verschillende e-mails die daar op volgen, reageert Berenschot op het verzoek van de heer Duindam. Op enkele punten hebben wij aan de verzoeken van de heer Duindam gehoor gegeven. Zo ontvangt hij na zijn verzoek de onderzoeksopdracht en onderzoeksverantwoording. Het normenkader en onderzoeksprotocol waren reeds onderdeel van de conceptstukken die zijn verzonden op 11 maart 2016.

Wij hebben gevraagd aan te geven welke onderliggende documenten de heer Duindam wil ontvangen zodat wij deze voor zover mogelijk konden toesturen. Hierop heeft de heer Duindam niet gereageerd. Tevens hebben wij de heer Duindam laten weten dat wij aan de eis van het integrale rapport inclusief de gespreksverslagen niet kunnen voldoen. De gesprekken zijn vertrouwelijk gevoerd en de gespreksverslagen kunnen wij conform het door de begeleidingscommissie geaccordeerde onderzoeksprotocol niet aan derden verstrekken. De delen van het rapport waarin wij uitspraken doen over het handelen van andere partijen (bijvoorbeeld het college, de ambtelijke organisatie en de D66-fractie) zijn niet voor wederhoor van de heer Duindam bedoeld. Deze partijen dienen zelf te reageren op volledigheid en feitelijke juistheid.

De heer Duindam verzoekt ook om een afschrift van de conceptconclusies en aanbevelingen. Wij hebben de heer Duindam aangegeven dat de conclusies rechtstreeks voortvloeien uit de analyse en beoordeling en derhalve geen nieuwe informatie of interpretaties bevat. Wij hebben de heer Duindam meermaals aangegeven dat deze daarom pas worden opgesteld nadat wij zijn reactie op het conceptrapport hebben ontvangen. Immers, wanneer de reactie van de heer Duindam gevolgen heeft voor de analyse en beoordeling, heeft dit meteen consequenties voor de conclusies. Wij hebben de heer Duindam aangeboden om hem de conceptconclusies voor te leggen nadat wij zijn reactie op het conceptrapport hebben ontvangen en verwerkt. Deze reactie hebben wij echter nooit ontvangen.

Wij hebben de heer Duindam aangeboden om nogmaals een gesprek te hebben met hem en zijn adviseurs. De heer Duindam vond een dergelijk gesprek minder zinvol omdat hij niet alle gevraagde gegevens heeft gekregen.

De heer Duindam heeft meermaals bezwaar gemaakt tegen bovenstaande werkwijze en heeft steeds aangegeven bereid te zijn om te reageren als aan zijn verzoeken zou worden voldaan. Wij hebben na overleg met de begeleidingscommissie niet aan al zijn verzoeken kunnen voldoen. De heer Duindam heeft geen reactie gegeven op het concept dat aan hem is voorgelegd. Wij hebben daarmee geen inzage gekregen in de zienswijze van de heer Duindam. Wij hebben de heer Duindam op 29 maart 2016 laten weten dat wij het rapport gaan afronden.

De heer Duindam heeft verzocht om inzage te krijgen in bovenstaande beschrijving van het verloop van de wederhoorprocedure. Wij hebben de heer Duindam een concepttekst voorgelegd. Hierop heeft de heer Duindam gereageerd met diverse tekstsuggesties. Wij hebben de suggesties van de heer Duindam voor een deel overgenomen.

Naast de heer Duindam hebben nog enkele andere betrokken personen delen van het rapport ter wederhoor voorgelegd gekregen. Het betreft de burgemeester (als voorzitter van de raad, het college en als 'portefeuillehouder integriteit'), de fractievoorzitter van D66 en de directeur van GemBoxx. De ambtelijke organisatie heeft een feitencheck gedaan op de onderdelen die betrekking hebben op de (inhoud van) de verschillende projecten en de contacten met en contractering van GemBoxx. Allen hebben Berenschot een inhoudelijke reactie gegeven. Naar aanleiding van deze reacties zijn nog enkele onderzoekswerkzaamheden verricht en telefonische verificatiegesprekken gevoerd.

Na de wederhoorfase is het conceptrapport op enkele onderdelen aangepast. Vervolgens is het concept besproken met de begeleidingscommissie waarna wij de definitieve **rapportage** hebben vastgesteld.

1.4 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk brengen wij de relevante feiten, omstandigheden en gebeurtenissen in kaart. In hoofdstuk drie analyseren wij de bevindingen en toetsen wij deze aan het normenkader. In hoofdstuk vier geven wij antwoord op de onderzoeksvragen en treft u onze conclusies en aanbevelingen aan. In bijlage 1 treft u tot slot een aantal uitgebreide chronologische feitenrelazen welke u kunt gebruiken als naslagwerk bij het lezen van het hoofdrapport.

2. De feiten, omstandigheden en gebeurtenissen in beeld

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk brengen wij de relevante feiten, omstandigheden en gebeurtenissen in beeld. In bijlage 1 treft u aantal uitgebreide chronologische feitenrelazen waarin de feiten in detail zijn uitgewerkt. Wanneer in dit hoofdstuk gerefereerd wordt aan bijvoorbeeld verslagen, mailwisselingen of notariële aktes, zijn deze documenten waar mogelijk en relevant geciteerd en nader toegelicht in de feitenrelazen. Deze feitenrelazen kunt u gebruiken als naslagwerk bij het lezen van dit hoofdstuk.

2.2 Belangen en nevenfuncties van de heer Duindam

In deze paragraaf brengen we in beeld wat de belangen van de heer Duindam zijn (geweest) in de bedrijven GREXX N.V. (hierna: GREXX), GemBoxx B.V. (hierna: GemBoxx) en Innovum B.V. (hierna: Innovum) en wat hierover gemeld is. Daarnaast zijn de gebeurtenissen beschreven die betrekking hebben op de inspanningen van de heer Duindam om zijn belangen in deze bedrijven af te stoten.

2.2.1 Nevenactiviteiten van de heer Duindam

In mei 2010 wordt de heer Duindam benoemd als wethouder van de gemeente Woerden. Hij is op dat moment werkzaam als zelfstandig ondernemer en heeft diverse eigen bedrijven. Voorafgaand aan zijn benoeming doet de heer Duindam schriftelijk opgave van zijn (neven)functies aan de commissie geloofsbrieven. Hij geeft onder andere aan directeur te zijn van Twinyard B.V. en Leanair B.V. en partner van GREXX. GREXX biedt softwareoplossingen om samenwerking in organisaties te bevorderen en is actief op de private markt.

De raad verzoekt de heer Duindam bij zijn benoeming – naar aanleiding van het advies van de commissie geloofsbrieven – om zijn nevenfuncties dusdanig af te bouwen dat deze niet ten koste van de gemeente zullen gaan. De heer Duindam heeft daarop zijn werkzaamheden voor Twinyard en Leanair stopgezet en deze bedrijven eind 2010 verkocht dan wel geliquideerd. Ook de samenwerking met GREXX beëindigt de heer Duindam in 2010 wanneer hij wethouder wordt. Wel koopt de heer Duindam eind 2011 aandelen in GREXX (zie volgende paragraaf). De heer Duindam is nooit bij de aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) van GREXX aanwezig geweest. Wij hebben geen aanwijzingen dat de heer Duindam als gevolg van zijn aandeelhoudersbelang betrokken is geweest bij enige besluitvorming- of bedrijfsvoeringprocessen van GREXX gedurende zijn wethouderschap.

In april 2011 wordt de heer Duindam benaderd door een vriend en voormalige collega die de heer Duindam reeds 30 jaar kent. Hij wil samen met een andere partner een ICT-ontwikkeling starten voor de gemeentelijke markt en benadert de heer Duindam met de vraag hoe hij aankijkt tegen de gemeentelijke ICT-markt. De heer Duindam vindt dat in zijn woorden er een niet transparante en onwenselijke situatie gaande is op de gemeentelijke ICT-markt. De gemeenten kunnen gezamenlijk veel geld besparen op ICT-gebied. De heer Duindam kan zich een nieuw concept goed voorstellen en ziet het idee van zijn vriend als een goed initiatief. De heer Duindam adviseert zijn vriend om het

platform van GREXX te gebruiken voor het nieuwe concept en brengt hem daarop in contact met GREXX. Ook GREXX is geïnteresseerd in het nieuwe concept. Gezamenlijk besluiten vier partijen (inclusief de heer Duindam) het bedrijf GemBoxx op te richten.

Op 20 april 2012 komen deze initiatiefnemers (waaronder de heer Duindam) van het dan nog op te richten bedrijf GemBoxx bij elkaar. In deze AVA wordt afgesproken dat de rol van de heer Duindam in het bedrijf zich zal beperken tot het meedenken over strategie en innovatie. Ook wordt bepaald dat gemeente Woerden geen klant kan worden van GemBoxx. Dit vanwege het feit dat het bedrijf zich op de gemeentelijke markt zal richten en het feit dat de heer Duindam wethouder is in Woerden.

Op 17 juni 2012 stuurt de heer Duindam een brief aan de raad waarin hij hen informeert over het voornemen om het bedrijf GemBoxx op te richten. Rond dezelfde tijd informeert hij het college mondeling over dit voornemen. De heer Duindam geeft aan dat GemBoxx als doel heeft om ICT voor overheidsinstellingen te ontzorgen en de total cost of ownership te reduceren. Ook zegt hij dat GemBoxx er naar streeft om de door hen ontwikkelde software onder te brengen in een coöperatie van gezamenlijk opererende gemeenten. De heer Duindam geeft aan gemiddeld vier uur per week aan dit bedrijf te zullen spenderen en dat zijn wethouderschap op de eerste plaats blijft staan. De heer Duindam zegt geen gebruik te maken van zijn wethouderspositie om producten of diensten van GemBoxx te verkopen. Hij zegt geen rechtstreekse bemoeienis te hebben met ICT- keuzes en -beslissingen bij de gemeente Woerden.

Uit de gesprekken met Berenschot blijkt dat de heer Duindam in de oprichtingsfase van het bedrijf enkele vrijdagen met de initiatiefnemers bijeen is gekomen om te sparren over nieuwe producten en de vormgeving van het bedrijf. Deze inzet betrof minder dan gemiddeld vier uur per week en was onbezoldigd.

De brief van de heer Duindam roept bij een aantal raadsleden kritische vragen op, waarna het presidium dit met de heer Duindam bespreekt. Daarop besluit de heer Duindam zijn werkzaamheden voor GemBoxx stop te zetten. In november 2012 informeert hij de raad dat de banden tussen hem en GemBoxx beëindigd worden. We hebben geen aanwijzingen dat de heer Duindam na dit bericht nog inhoudelijke werkzaamheden voor GemBoxx heeft uitgevoerd.

2.2.2 Aandelen GREXX van de heer Duindam

Op 11 november 2011 koopt BDB B.V. (de pensioen-B.V. van de heer Duindam) aandelen GREXX ter waarde van € 48.230 (in 2011). Het betreft 1,1% van de totale aandelen van de vennootschap GREXX. Deze aandelen heeft BDB B.V. tot op heden in zijn bezit. GREXX wordt in 2012 voor 25% aandeelhouder in GemBoxx. Op 5 oktober 2015 wordt dit een belang van 33,3%. Daarnaast is GREXX voor 5,6%¹ aandeelhouder in Innovum, een bedrijf gelieerd aan GemBoxx. De geconstateerde feiten en omstandigheden met betrekking tot de financiële belangen van de heer Duindam in GREXX zijn als volgt.

¹ Op 7 mei 2014 is GREXX voor 5,6% aandeelhouder in Innovum. Berenschot heeft geen gegevens over het belang dat GREXX op dit moment heeft in Innovum.

- Op 17 juni 2012 schrijft de heer Duindam in een brief aan de raad dat hij met een aantal anderen het bedrijf GemBoxx start. In deze brief noemt hij dat hij via zijn pensioen-B.V. aandeelhouder is van GREXX. Na een kritisch gesprek met het presidium hierover besluit de heer Duindam om zijn aandeelhoudersbelang in GemBoxx te beëindigen.
- Hoewel het presidium hier niet op heeft aangestuurd, verklaart de heer Duindam aan Berenschot dat hij heeft besloten om ook zijn aandelen GREXX af te stoten. Dit om in zijn woorden “van ieder politiek ‘gedoe’ af te zijn”. De heer Duindam verklaart aan Berenschot dat hij *eind 2012* de managing partner van GREXX opdracht heeft gegeven om zijn aandelen te *verkopen*. Berenschot heeft niet kunnen vaststellen dat dit eind 2012 gebeurd is en dat het inderdaad de opdracht betrof tot de verkoop van aandelen, omdat er naast de verklaring van de heer Duindam geen (schriftelijk) bewijs is. De managing partner van GREXX geeft aan dat hij opdracht heeft gekregen van de heer Duindam om de aandelen *onder te brengen in een stichting*. Het exacte moment kan hij zich niet herinneren, maar hij meent dat dit *eind 2013* was. De managing partner geeft aan dat er vervolgens enige tijd overheen is gegaan voordat hij actie heeft ondernomen naar aanleiding van dit verzoek.
- Uit documenten in bezit van Berenschot blijkt dat op 11 april 2014 de managing partner van GREXX opdracht geeft aan de notaris om de aandelen van de heer Duindam onder te brengen in een door de heer Duindam nog op te richten stichting. Op 19 mei 2014 richt de heer Duindam hiertoe de stichting BDPV op. De aandelen GREXX worden nooit bij deze stichting ondergebracht en/of verkocht. Deze transactie heeft eerst vertraging opgelopen door dat er bij GREXX op dat moment prioriteit aan andere zaken is gegeven. Na zijn aftreden trekt de heer Duindam het verzoek aan de managing partner om zijn aandelen te verkopen in.
- Op 25 mei 2014 vult de heer Duindam de formulieren voor de commissie geloofsbrieven in. Hierin vermeldt de heer Duindam dat hij 100% eigenaar is van BDB B.V. In welke belangen hij met BDB B.V. investeert, benoemt hij niet. Zijn aandelen in GREXX worden dus ook niet genoemd op dit formulier. Wel meldt hij van welke beursgenoteerde bedrijven hij via zijn persoonlijke beleggingsrekening aandelen heeft.
- Op 26 mei 2014 heeft de heer Duindam een mailwisseling met zijn fractievoorzitter (D66) over de formulieren die hij in moet vullen voor de commissie geloofsbrieven. Daarin adviseert de fractievoorzitter de heer Duindam om te vermelden dat hij geen aandelen GemBoxx meer bezit. In zijn reactie geeft de heer Duindam aan dat hij geen aandelen GemBoxx én geen aandelen in GREXX meer bezit. De heer Duindam verklaart aan Berenschot dat hij dit heeft gemaild omdat hij op dat moment in de veronderstelling is dat hij de aandelen GREXX niet meer bezit. Hij heeft immers in 2012 opdracht gegeven om deze aandelen te verkopen, aldus de heer Duindam.
- Uit mailwisselingen van juli 2015 en de interviews blijkt dat het college en betrokken ambtenaren op de hoogte waren van het belang van de heer Duindam van 1,1% in GREXX en dat hij deze ook in 2015 nog in bezit had.
- Op 2 december 2015 zegt de heer Duindam in een interview met Woerden.tv dat hij 1% van de aandelen in GREXX bezit. Naar aanleiding van deze uitzending neemt de fractievoorzitter van D66 contact op met de heer Duindam en verwijst naar de e-mailwisseling van 26 mei 2014

waarin de heer Duindam aangeeft geen aandelen GREXX meer te bezitten. De heer Duindam reageert: “(...) ik zie het staan en ik begrijp er niets van! Ik zou echt never nooit afstand doen van Grexx. (...)Ik snap dat ik je hiermee destijds, doorwerkend naar nu, op het verkeerde been heb gezet. Daarvoor maak ik echt mijn excuses.”

- Op 8 december 2015 bellen de heer Duindam en de fractievoorzitter D66 met elkaar. De heer Duindam vertelt dat hij naar aanleiding van bovenstaande mailwisseling de managing partner van GREXX heeft gebeld om te vragen wat zich precies had voorgedaan met betrekking tot zijn aandelen GREXX. De managing partner zou hem hebben verteld dat de heer Duindam inderdaad opdracht heeft gegeven om het aandelenpakket te verkopen, maar dat dit door andere prioriteiten bij GREXX niet was gebeurd. Hieruit concludeerde de heer Duindam dat hij destijds inderdaad de verkoop van zijn aandelen GREXX in gang had gezet, wat de reden was dat hij zijn fractievoorzitter destijds ter goeder trouw heeft gemeld dat hij geen aandelen meer GREXX meer bezit. De fractievoorzitter en de heer Duindam bevestigen aan Berenschot bovenstaande weergave van het telefoongesprek. Deze gang van zaken wordt deels bevestigd door de managing partner van GREXX, al is het onduidelijk welke opdracht (aandelen verkopen of onderbrengen in een stichting) precies is gegeven en wanneer (eind 2012 of 2013). Dit komt doordat de opdracht mondeling is verstrekt en de herinneringen van betrokkenen hierover uiteen lopen.

2.2.3 Aandelen GemBoxx van de heer Duindam

Vanaf de oprichting van GemBoxx op 22 juni 2012 bezit BDB B.V. (de pensioen-B.V. van de heer Duindam) 25% van de aandelen in dit bedrijf (waarde onbekend). Op 19 mei 2014 verkoopt BDB B.V. de aandelen voor € 1,- aan de stichting BDPV, waarbij de heer Duindam zich het recht voorbehoud om de aandelen op zijn verzoek van de stichting terug te kopen. Op 5 oktober 2015 heeft de stichting de aandelen voor € 1,- verkocht aan GemBoxx. De geconstateerde feiten en omstandigheden met betrekking tot deze financiële belangen zijn als volgt.

- Op 17 juni 2012 stuurt de heer Duindam een brief aan de raad met de melding dat hij GemBoxx opricht samen met drie andere aandeelhouders. Op 22 juni 2012 wordt het bedrijf GemBoxx opgericht. De vriend en voormalig collega van de heer Duindam wordt benoemd als statutair directeur. Alle vier de oprichters (waaronder BDB B.V.) krijgen 25% van de aandelen. Op diezelfde dag ontvangen de raadsleden de brief van de heer Duindam via de griffie. Een aantal raadsleden reageert kritisch. Het presidium nodigt de heer Duindam uit om de brief in een volgende presidiumvergadering te bespreken.
- Op 28 september 2012 vindt een aandeelhoudersvergadering (AVA) plaats van GemBoxx. De heer Duindam geeft aan dat hij zich gedwongen ziet zijn aandelen te verkopen in verband met wensen “uit de politiek” in Woerden. Geen van de drie overige aandeelhouders is direct bereid de aandelen over te nemen. De vergadering besluit het verzoek van de heer Duindam in overweging te nemen.
- Op 2 oktober 2012 bespreekt het presidium de betrokkenheid van de heer Duindam bij GemBoxx samen met de heer Duindam. Een aantal leden van het presidium is kritisch over

deze nieuwe activiteiten van de heer Duindam, met name omdat GemBoxx zich richt op de gemeentelijke markt.

- Op 12 oktober 2012 is wederom een AVA van GemBoxx waarin de aandeelhouders aangeven niet bereid te zijn de aandelen van de heer Duindam over te nemen. Waardebepaling van de B.V. zou te veel kosten met zich mee zou brengen, waardoor men geen mogelijkheden ziet om de aandelen zonder hoge kosten van bezitter te doen veranderen. Een mogelijke oplossing die wordt besproken is de aandelen onder te brengen in een stichting en deze stichting uit te sluiten van stemrecht in de vergadering. De heer Duindam verklaart aan Berenschot dat het onderbrengen van de aandelen in de stichting een advies van een andere aandeelhouder was die vertelde dat politici dit vaker op deze manier organiseren. De heer Duindam verklaart dat hij daarop is gaan uitzoeken of deze bewering klopt, of hiermee de zeggenschap voldoende op afstand staat, welke kosten dit met zich mee brengt, wie het bestuur van een dergelijke stichting zou kunnen voeren en welke kosten dat met zich mee zou brengen. De stichting wordt in mei 2014 opgericht.
- Op 2 november 2012 vindt wederom een AVA van GemBoxx plaats. In de notulen staat dat de overige aandeelhouders wél de aandelen van de heer Duindam over zullen nemen. Dit besluit wijkt af van het besluit genomen op 12 oktober 2012. De reden dat de inhoud van de notulen van deze vergaderingen uiteen lopen heeft Berenschot niet kunnen vaststellen. De betrokkenen kunnen zich dit niet meer herinneren.
- De heer Duindam geeft aan dat hij begin november 2012 de directeur heeft verzocht om de verkoop van de aandelen te regelen. De heer Duindam verklaart aan Berenschot dat hij hiermee in de veronderstelling verkeerde de vereiste maatregelen genomen te hebben om de aandelen GemBoxx af te stoten. De directeur van GemBoxx verklaart dat hij de verkoop van aandelen vervolgens niet in gang heeft gezet, in verband met andere prioriteiten.
- Op 13 november 2012 stuurt de heer Duindam een brief aan het presidium. Hij geeft aan dat hij, gezien de recente discussie in het presidium en moeizame verslaglegging daarvan, besluit de banden tussen hem en GemBoxx per direct, namelijk 2 november 2012, te beëindigen. Daarbij zegt hij dat aandelentransacties en investeringsverrekeningen in gang zijn gezet. De heer Duindam heeft verklaard aan Berenschot dat hij op dat moment niet kon bevroeden dat het verkoopproces zo'n omslachtig proces zou worden en zo lang zou duren.
- In 2013 en begin 2014 zijn er geen gebeurtenissen ten aanzien van de vervreemding van deze aandelen. De heer Duindam verklaart aan Berenschot dat het de verantwoordelijkheid van de directeur van GemBoxx was om de aandelentransactie te regelen. De heer Duindam benadrukt daarbij dat hij voor al zijn financiële belangen nagenoeg geen aandacht heeft gehad in deze periode, gezien de tijd en aandacht die het wethouderschap vraagt.
- Na de verkiezingen in 2014 en in de aanloop naar een mogelijke herbenoeming als wethouder, is de heer Duindam zich bewust van het feit dat hij de aandelen GemBoxx nog steeds in zijn bezit heeft. Daarop geeft hij opdracht om een stichting op te richten en worden de aandelentransacties in gang gezet, zodat hij in zijn woorden een nieuwe wethoudersperiode 'schoon' kan beginnen. Op 16 mei 2014 wordt de stichting BDPV opgericht op verzoek van de

heer Duindam. Bestuurder van de stichting is de boekhouder en vader van de partner van de heer Duindam. In de akte van oprichting wordt de partner van de heer Duindam aangemerkt als opvolger van de bestuurder. De heer Duindam en zijn partner zijn niet gehuwd en zijn geen geregistreerd partner.

- Op 19 mei 2014 worden alle aandelen GemBoxx die BDB B.V. in bezit heeft, voor € 1,- totaal verkocht aan de stichting BDPV. In de notariële akte zijn de volgende aanvullende afspraken opgenomen: *“Koper en verkoper Duindam zijn tevens overeengekomen dat koper op eerste verzoek van verkoper Duindam de in deze akte te leveren aandelen Gemboxx (...) zal terugleveren onder dezelfde voorwaarden en voor dezelfde prijs als waarvoor koper op heden de aandelen van (beide) verkopers koopt, tenzij partijen anders overeenkomen.”* Dit recht is tot op heden aan de heer Duindam voorbehouden. De heer Duindam verklaart aan Berenschot dat hij zich niet bewust was van dit recht – zijn notaris regelde dit soort zaken – en heeft hier dan ook nooit een beroep op gedaan. De bedoeling van het overzetten van de aandelen van een stichting was juist dat hij geen aanspraak meer kon maken op dit belang, aldus de heer Duindam. Daarom heeft hij het pandrecht ook vrijwel direct opgezegd (zie hieronder).
- De passage in de notariële akte vervolgt: *“Daarnaast zijn koper en verkoper overeengekomen dat ter meerdere zekerheid voor de nakoming van deze afspraak én de betaling van de na te melden koopsom, koper de aandelen na levering aan verkoper Duindam in eerste pand zal afstaan. Dit pandrecht zal bij separate akte worden gevestigd.”* Op 22 mei 2014 (drie dagen nadat het pandrecht is gevestigd) heeft de heer Duindam dit pandrecht opgezegd.
- Op 23 september 2014 meldt de heer Duindam in de presidiumvergadering dat hij zijn aandeelhoudersbelang in GemBoxx heeft afgestoten. Daarbij wordt niet vermeld dat deze zijn ondergebracht in de stichting BDPV.
- Op 5 oktober 2015 verkoopt de stichting BDPV alle aandelen GemBoxx die het in bezit heeft aan GemBoxx B.V. voor € 1,-. Uit de notulen van de AVA van GemBoxx blijkt dat de heer Duindam heeft ingestemd met deze verkoop.

2.2.4 Achtergestelde leningen aan GemBoxx door de heer Duindam

BDB B.V. (de pensioen-B.V. van de heer Duindam) heeft GemBoxx in 2012 en 2013 in totaal € 34.800,- aan achtergestelde leningen verstrekt. Op 24 december 2015 heeft GemBoxx het volledige bedrag inclusief rente aan BDB B.V. terugbetaald. De geconstateerde feiten en omstandigheden met betrekking tot dit financiële belang zijn als volgt.

- In de AVA van 20 april 2012 van het dan nog op te richten GemBoxx zeggen alle toekomstige aandeelhouders (waaronder BDB B.V.) toe als startkapitaal een achtergestelde lening van € 25.000,- aan het bedrijf ter beschikking te stellen. Op 22 juni 2012 wordt het bedrijf opgericht. Op 27 juni 2012 tekenen BDB B.V. en GemBoxx een overeenkomst voor een renteloze lening van € 25.000,-. In de overeenkomst staat vermeld dat het uitstaande bedrag na 31 december 2015 opeisbaar wordt (een zogeheten ‘achtergestelde lening’).

Berenschot

- Op 13 november 2012 stuurt de heer Duindam een brief aan het presidium. Hij zegt de banden tussen hem en GemBoxx per direct, namelijk 2 november 2012, te beëindigen. Daarbij zegt hij dat aandelentransacties en investeringsverrekeningen in gang zijn gezet.
- Op 27 mei 2013 verstrekt de heer Duindam een nieuwe lening aan GemBoxx van € 5.000,-. In de maanden juli tot en met december 2013 verstrekt de heer Duindam daarnaast maandelijks een bedrag van € 800,- aan GemBoxx. De heer Duindam verklaart aan Berenschot dat hij deze leningen heeft verstrekt om zijn eerdere investering veilig te stellen.
- Medio 2015 worden bovengenoemde leningen van € 5.000,- en zesmaal € 800,- vastgelegd in een overeenkomst achtergestelde lening voor € 9.800,-. Als dagtekening wordt 27 juni 2012 op de overeenkomst vermeld en als vervaldatum 31 december 2015. Dat dit anderhalf jaar na de laatste lening geformaliseerd is, ligt aan gebrekkige administratievoering bij GemBoxx.
- Op 24 december 2015 betaalt GemBoxx alle verstrekte leningen inclusief rente terug aan BDB B.V. (in totaal € 40.091,66). Hoewel het een renteloze lening betrof, heeft GemBoxx er om fiscale redenen voor gekozen wel rente uit te keren. De heer Duindam geeft aan dat hij niet de verwachting had dat hij zijn investeringen ooit terug zou krijgen.
- De heer Duindam heeft niet gemeld bij raad, college, fractie of anderszins bij de gemeente dat hij bovengenoemde leningen heeft verstrekt. De heer Duindam geeft aan zich niet gerealiseerd te hebben dat met nadruk op aandelen en zeggenschap in de onderneming ook een achtergestelde lening een belang is dat gemeld dient te worden. De heer Duindam heeft de leningen nooit als een zeggenschapsbelang gezien. Een factor die hierin meespeelde, is het vijandige klimaat dat er volgens hem heerste in de fractie en de raad. De heer Duindam had het gevoel dat overal meteen iets achter werd gezocht, als ware er sprake van iets onoorbaars.

2.2.5 Aandelen Innovum van de heer Duindam

Innovum is een bedrijf gelieerd aan GemBoxx. Het bedrijf heeft dezelfde directeur als GemBoxx (die tevens grootaandeelhouder is). De aandeelhouders van GemBoxx zijn, samen met enkele andere personen, ook aandeelhouder van Innovum. Innovum is opdrachtnemer van GemBoxx. Wanneer GemBoxx een opdracht krijgt om software te ontwikkelen, zet het bedrijf hiervoor zelfstandige professionals in. Deze professionals krijgen soms betaald via Innovum B.V., het intellectueel eigendomsrecht blijft in bezit van GemBoxx.

Op 7 mei 2014 koopt de heer Duindam voor € 5.000,- 5,6% van de aandelen van Innovum. Op 19 mei 2014 verkoopt de heer Duindam deze aandelen 'om niet' aan de stichting BDPV. Daarbij behoudt de heer Duindam zich het recht voor om de aandelen op zijn verzoek onder dezelfde voorwaarden terug te kopen van de stichting. De geconstateerde feiten en omstandigheden met betrekking tot dit belang zijn als volgt.

- Op 7 mei 2014 kopen de heer Duindam – evenals GREXX en zes andere personen – elk 5,6% van de aandelen van Innovum B.V. De heer Duindam betaalt € 5.000,- voor deze aandelen. De heer Duindam verklaart aan Berenschot dat hij deze aandelen heeft aangeschaft om zijn investering in GemBoxx te beschermen.

- Op 19 mei 2014 (12 dagen later) verkoopt de heer Duindam zijn aandelen Innovum 'om niet' aan de stichting BDPV die drie dagen eerder is opgericht. In de notariële akte zijn de volgende aanvullende afspraken opgenomen, gelijk aan de afspraken over de aandelen GemBoxx: *“Koper en verkoper Duindam zijn tevens overeengekomen dat koper op eerste verzoek van verkoper Duindam de in deze akte te leveren aandelen (...) Innovum zal terugleveren onder dezelfde voorwaarden en voor dezelfde prijs als waarvoor koper op heden de aandelen van (beide) verkopers koopt, tenzij partijen anders overeenkomen.”* Dit recht is tot op heden aan de heer Duindam voorbehouden. De heer Duindam geeft aan dat hij zich niet bewust was van dit recht en heeft hier dan ook nooit een beroep op gedaan.
- Bij de overdracht wordt een pandrecht gevestigd welke een dag later (20 mei 2014) door de heer Duindam wordt opgegeven.
- In december 2015 geeft de stichting BDPV de aandelen 'om niet' terug aan Innovum.
- De heer Duindam heeft geen melding gemaakt van de aandelen Innovum bij college, raad, D66 fractie of anderszins bij de gemeente.

2.3 Relatie tussen GemBoxx en Woerden

In deze paragraaf beschrijven we de relatie tussen GemBoxx en Woerden. Daarbij komt aan de orde hoe de eerste contacten gelegd zijn, welke betaalde opdrachten GemBoxx heeft gedaan, op welke andere wijze deze partijen samenwerken en welke rol de heer Duindam hier in heeft gespeeld. Allereerst brengen we de portefeuillevdeling in kaart om aan te geven welk collegelid waar verantwoordelijk voor was.

2.3.1 Portefeuillevdeling

De heer Duindam is van 2010 tot eind 2015 wethouder geweest. Daarbij is inkoop altijd onderdeel geweest zijn portefeuille². In 2010-2014 had de heer Duindam parkeren in zijn portefeuille. In deze periode was hij onder andere namens Woerden bestuurlijk verantwoordelijk voor de oprichting van de coöperatie ParkeerService. Deze ervaring met het oprichten van een coöperatie komt later nog aan de orde (paragraaf 2.3.4).

Mevrouw Koster is vanaf 201-2 wethouder sociaal domein, waarbij zij sinds de nieuwe collegeperiode vanaf 27 mei 2014 de portefeuille jeugd overdraagt aan de heer Duindam. Van mei tot en met september 2015 is mevrouw Koster afwezig. De heer Duindam neemt dan haar portefeuilles met betrekking tot sociale zaken (inclusief de Inwonercloud) waar.

² In de periode 2010-2014 had de heer Duindam de portefeuilles financiën (inclusief inkoop), milieu en duurzaamheid, binnenstad, cultuur en evenementen, parkeren en economie. In de periode 2014-2015 had hij de portefeuilles financiën (inclusief inkoop), onderwijs, economie, jeugd, binnenstad, cultuur, twee projecten (straatverlichting en glasvezel) en Visie op Verbonden Partijen.

De heer Schreurs is in de periode 2010 tot heden portefeuillehouder ICT. In 2015 krijgt het onderwerp innovatieve ICT extra aandacht. Hierbij worden naast de heer Schreurs enkele andere wethouders aangewezen die bestuurlijk opdrachtgever worden voor specifieke ICT-gerelateerde projecten. Hier komen wij later op terug (paragraaf 2.3.4).

2.3.2 Eerste contacten tussen GemBoxx en gemeente Woerden

De heer Duindam heeft bij een of twee wethouders en een directeur van Woerden de suggestie gedaan om kennis te maken met de directeur van (het nog op te richten) GemBoxx. De verklaringen van betrokkenen hierover lopen uiteen en in de agenda's is van deze afspraken weinig terug te vinden. Uit de beschikbare verklaringen en informatie blijkt dat de directeur van (het nog op te richten) GemBoxx als gevolg van de introductie van de heer Duindam heeft gesproken met twee wethouders, een directeur en een ambtenaar van Woerden in de jaren 2011, 2012 en/of 2013. De heer Duindam is niet bij deze gesprekken aanwezig geweest. Hoeveel gesprekken dit betrof is onduidelijk. Doel van de introductie was een externe met mogelijk voor Woerden goede ICT-oplossingen in gesprek te laten komen met de hiervoor verantwoordelijke bestuurders en ambtenaren. Alle betrokkenen geven aan dat het verkennende gesprekken waren die (in eerste instantie) niet tot een vervolg hebben geleid.

In 2013 heeft wethouder Koster een gesprek met een professional die op freelancebasis werkt voor Innovum (een bedrijf dat veel werkt in opdracht van GemBoxx). Dit was op initiatief van deze professional en de directeur van GemBoxx verklaart niet op de hoogte te zijn dat dit gesprek heeft plaatsgevonden. Deze professional is een familielid van de toenmalige gemeentesecretaris a.i..

In 2014 komt GemBoxx wederom met gemeente Woerden in contact. Dit contact ontstaat op initiatief van wethouder Koster van gemeente Woerden, omdat zij denkt dat gemeente Woerden mogelijk baat kan hebben bij de dienstverlening van GemBoxx. Bij een volgend gesprek met GemBoxx is eveneens de directeur informatievoorziening aanwezig. De heer Duindam is niet betrokken bij (het initiatief tot) deze gesprekken. Vervolgens worden gesprekken gevoerd met GemBoxx en Alares (later Part-up). Dit laatste bedrijf is bedenker van de Jeugdcloud. Gezamenlijk ontstaat het idee om de Inwonercloud op te zetten.

2.3.3 Inwonercloud

Gemeente Woerden, GemBoxx en Alares besluiten gezamenlijk de mogelijkheden te verkennen om de Inwonercloud op te zetten. Met dit platform zou iedere burger zijn eigen digitale omgeving hebben voor informatie en ondersteuning bij dienstverlening in het sociaal domein. Het betreft een innovatief plan. De partijen besluiten gezamenlijk een plan van aanpak op te stellen, door middel van een aantal bijeenkomsten. Het opstellen van een plan van aanpak wordt 'fase 0' genoemd. Naar aanleiding van dit plan van aanpak kan besloten worden of het project daadwerkelijk gestart wordt.

In het college van 15 juli 2014 wordt de aanpak voor fase 0 besproken en besluit het college hiervoor € 29.210,- beschikbaar te stellen (voor inzet Alares, GemBoxx, ureninzet medewerkers gemeente Woerden en projectkosten). Verantwoordelijk portefeuillehouder is wethouder Koster. De heer Duindam en de gemeentesecretaris (wiens familielid betrokkenheid heeft bij GemBoxx) nemen

Berenschot

op eigen initiatief geen deel aan de beraadslaging. Vervolgens wordt de opdracht ambtelijk onderhands en enkelvoudig gegund aan GemBoxx en Alares. Alares is projectleider en heeft de verantwoordelijkheid om een plan van aanpak Inwonercloud op te leveren. De opdrachtsom voor GemBoxx is € 5.000,- voor de aanwezigheid bij een aantal werkbijeenkomsten, inclusief de voorbereiding en uitwerking daarvan. De kosten worden gedekt uit het 'invoeringsbudget Sociaal Domein'. Dit is de eerste betaalde opdracht van Woerden aan GemBoxx.

Op 4 november 2014 besluit het college akkoord te gaan met het plan van aanpak Inwonercloud dat is opgeleverd. Het college stelt € 170.000,- beschikbaar en geeft daarbij vrijstelling van het inkoop- en aanbestedingsbeleid voor GemBoxx en Part-up (een bedrijf dat is opgericht door een voormalig medewerker van Alares). Dit collegebesluit betreft het beschikbaar stellen van een budget, niet de gunning van een opdracht aan GemBoxx of Part-up. De directeur informatievoorziening (ambtelijk verantwoordelijk voor het collegevoorstel) licht toe aan Berenschot dat de vrijstelling van het aanbestedingsbeleid was bedoeld voor het geval de opdrachten aan deze partijen de intern vastgestelde aanbestedingsgrens van € 50.000,- zou overschrijden. Gezien het innovatieve karakter van het project werd deze kans als reëel geschat. De heer Duindam heeft niet deelgenomen aan de beraadslaging hierover in het college.

Na het collegebesluit wordt het project in gang gezet. Dit leidt niet direct tot (betaalde) opdrachten voor GemBoxx. Het project bestaat uit diverse inspanningen en bijeenkomsten georganiseerd door gemeente Woerden en Part-up.

De Inwonercloud was van invloed op de software van gemeente Woerden. Na een eerste verkenning in 2014 wordt besloten om hiervoor geen nieuwe software te ontwikkelen, maar om te werken met de vaste ICT-leverancier van Woerden. De software van de vaste ICT-leverancier bleek echter onvoldoende 'Inwonerscloudproof'. Begin 2015 zijn hiertoe meerdere gesprekken geweest tussen gemeente Woerden en de vaste ICT-leverancier. Ondanks deze gesprekken lukt het niet om met de vaste ICT-leverancier te komen tot software die voldoende aansloot bij de behoefte van gemeente Woerden.

Daarop is in september 2015 GemBoxx door de betrokken ambtenaren benaderd. GemBoxx heeft een offerte opgesteld welke is besproken in de stuurgroep innovatieve ICT, waarin wethouder Koster en wethouder Schreurs zitting hebben (de heer Duindam maakt geen onderdeel uit van deze stuurgroep). Na overleg doet GemBoxx nog enkele aanpassingen aan de offerte. Vervolgens krijgt GemBoxx op 12 oktober 2015 een opdracht gegund van zes 'sprints' ter waarde van ieder € 7.500,-. De totale opdrachtsom bedraagt daarmee € 45.000,-. De helft van dit bedrag is afkomstig van het invoeringsbudget sociaal domein, de andere helft wordt betaald uit het budget Inwonercloud (de hierboven genoemde € 170.000,-). De opdracht betreft vervanging van de intern gebruikte software door een versie die Inwonercloudproof is, onder de naam 'Cumulus'. Dit was een tweede betaalde opdracht van Woerden aan GemBoxx.

2.3.4 De coöperatie: samenwerking tussen gemeente Woerden, enkele andere overheidsinstellingen en GemBoxx en GemCloud

Gelijk met het project Inwonercloud loopt het project 'De Coöperatie' (eerst 'GemCloud' genaamd en later 'BEware'). Het ministerie van BZK start een leer- en innovatietraject 'Cloud Computing'.

Deelnemers van deze pilot zijn onder andere gemeente Eindhoven en GemBoxx. Gemeente Woerden krijgt een uitnodiging om deel te nemen aan de **pilot**. Initiatiefnemer voor deze uitnodiging is de directeur van GemBoxx die op dat moment met Woerden om tafel zit voor de Inwonercloud. GemBoxx is dus reeds betrokken bij deze pilot voordat Woerden aansluit.

Het doel van de pilot is om de mogelijkheden te verkennen van een **intergemeentelijke ICT-coöperatie**. Deze coöperatie moet er toe leiden dat de ICT-kosten van gemeenten aanzienlijk afnemen en dat gemeenten zelf eigenaar worden van software die in hun opdracht is ontwikkeld. Op die manier worden gemeenten minder afhankelijk van private marktleders in de gemeentelijke ICT-markt. Hiervoor dient de coöperatie een geïntegreerd platform te ontwikkelen dat open staat voor zoveel mogelijke leveranciers en ontwikkelaars. Alle Nederlandse gemeenten zouden uiteindelijk in de coöperatie kunnen treden. De Inwonercloud zou een van de eerste projecten zijn die op het platform van deze coöperatie gaat draaien. Besluitvorming en uitvoering met betrekking tot de Inwonercloud en de coöperatie zijn om die reden met elkaar verbonden.

Het college besluit op 15 juli 2014 tot deelname aan de pilot van het ministerie BZK met betrekking tot het sociaal domein. Dit is onderdeel van het hierboven genoemde besluit om in te stemmen met fase 0 van de Inwonercloud. Als het college vervolgens op 4 november 2014 besluit om akkoord te gaan met het plan van aanpak van de Inwonercloud, wordt ook besloten actief op zoek te gaan naar gemeenten en andere partners om de Inwonercloud verder te ontwikkelen conform de coöperatiegedachte van de pilot van het ministerie van BZK. Bij beide besluiten neemt de heer Duindam op eigen initiatief niet deel aan de beraadslaging.

Een aantal gemeenten (waaronder Woerden) en GemBoxx gaan de mogelijkheden verkennen om gezamenlijk bovengenoemde coöperatie op te richten. GemBoxx richt hiervoor in september 2014 het bedrijf GemCloud op. Dit is een dochteronderneming waar GemBoxx eerst 50% en vanaf oktober 2015 100% eigenaar van is, die dezelfde directeur heeft als GemBoxx en welke speciaal is opgericht ten behoeve van de coöperatie.

Op 3 december 2014 vindt de eerste **verkenningsbijeenkomst** plaats, georganiseerd door de directeur van GemBoxx (op dat moment in de rol van directeur van dochteronderneming GemCloud). De VNG (die inmiddels in plaats van het ministerie van BZK is aangehaakt) en de gemeenten Eindhoven, Amsterdam, Boxtel en Woerden zijn ambtelijk vertegenwoordigd. Op 18 december 2014 volgt een bestuurlijke verkenningsbijeenkomst, waarbij onder andere de heer Duindam en de directeur van GemCloud aanwezig zijn. In deze bijeenkomst wordt inhoudelijk gesproken over de vormgeving van de coöperatie en de manier waarop partijen met elkaar gaan samenwerken. Uiteindelijk besluiten Eindhoven, Boxtel en Woerden samen met GemCloud om de plannen voor de coöperatie concreet uit te gaan werken.

Op 10 februari 2015 wordt tijdens een heidag met college en directie besloten dat het onderwerp 'Innovatieve ICT' extra aandacht moet krijgen. Daarbij wordt besloten dat wethouder Schreurs bestuurlijk opdrachtgever wordt voor Strategische keuzes met betrekking tot ICT, wethouder Koster is verantwoordelijk voor de Inwonercloud en de heer Duindam wordt aangemerkt als portefeuillehouder van de op te richten coöperatie. Uit de gesprekken blijkt dat de heer Duindam bestuurlijk opdrachtgever werd voor de oprichting van de coöperatie omdat de heer Duindam veel

kennis had van ICT, ervaring had met het oprichten van een coöperatie (ParkeerService) en omdat er raakvlakken waren met zijn portefeuille inkoop.

GemCloud is betrokken bij de oprichting van de coöperatie op organisatorisch niveau. Het uitgangspunt van de coöperatie is dat deze wat betreft software openstaat voor meerdere leveranciers. Met enige regelmaat hebben de drie gemeenten en GemCloud **stuurgroepbijeenkomsten**. Bij deze bijeenkomsten is de heer Duindam niet aanwezig. Wel brengt de heer Duindam de stuurgroep in contact met een hoogleraar ondernemersrecht met wie hij heeft samengewerkt bij de oprichting van de coöperatie ParkeerService. De hoogleraar is vervolgens als adviseur deel gaan uitmaken van de stuurgroep.

In de eerste helft van 2015 werkt de stuurgroep toe naar een **Memorandum of Understanding (MoU)**. Middels deze MoU spreken de partijen de intentie uit om gezamenlijk (en uiteindelijk met zoveel mogelijk andere gemeenten) een publiek/private samenwerking te gaan verkennen op het gebied van de gemeentelijke informatiehuishouding. Ambtenaren uit Eindhoven werken aan een concept MoU in overleg met ambtenaren van de andere gemeenten. De heer Duindam heeft met enige regelmaat overleg met de betrokken ambtenaar uit Woerden. Uit interviews met Berenschot blijkt dat de heer Duindam in de gesprekken met de ambtenaar aandringt op minder exclusiviteit voor GemCloud en GemBoxx dan is opgenomen in de eerste concepten. De openheid van het platform is immers de basisgedachte van de coöperatie.

In de eerste concepten van de MoU (opgesteld door ambtenaren van Eindhoven) staat de heer Duindam als vertegenwoordiger namens Woerden genoemd. Deze concepten zijn besproken in de stuurgroepvergadering. De definitieve versie van de MoU die door de (Eindhovense) projectleider van de stuurgroep wordt rondgestuurd op 1 mei 2015 bevat ook de naam van de heer Duindam.

Vervolgens bereiden de gemeenten hun collegevoorstellen voor. In dit proces worden tussen de directeur, de huidige gemeentesecretaris, de ambtelijke projectleider, de heer Duindam en de burgemeester verschillende gesprekken gevoerd of het wenselijk is dat de heer Duindam de MoU ondertekent. Dit in verband met zijn (voormalige) relatie met GemBoxx en zijn huidige aandeelhoudersbelang in GREXX. Wat exact met wie besproken en afgesproken is en op wiens initiatief, is niet te reconstrueren. Hier is namelijk geen documentatie van en de herinneringen lopen uiteen. Vast staat dat niet de heer Duindam maar de burgemeester de MoU uiteindelijk heeft ondertekend.

Op 16 juni 2015 besluit het college akkoord te gaan met de MoU tussen Woerden, Eindhoven, Boxtel en GemCloud. De heer Duindam doet mee aan de beraadslaging. De burgemeester ondertekent de MoU. Vervolgens gaat de heer Duindam samen met twee ambtenaren op 18 juni 2015 naar een ceremoniële ondertekeningsbijeenkomst van de MoU in Eindhoven. Hier tekenen de bestuurders van de andere gemeenten en de directeur van GemCloud (mede namens GemBoxx, aandeelhouders en gelieerde partijen) de MoU. Een aantal gesprekspartners meent zich te herinneren dat in het college is besproken dat de heer Duindam namens Woerden naar deze ondertekeningsbijeenkomst zou gaan, met name omdat andere collegeleden niet beschikbaar waren. Andere gesprekspartners verklaren dat de heer Duindam op eigen initiatief naar de

ondertekeningsbijeenkomst is gegaan. De formulering van de definitieve MoU is opgenomen in het feitenrelaas.

Na ondertekening van de MoU gaat de coöperatie-in-oprichting een volgende fase in. Gesproken wordt over de juridische constructie van de coöperatie. Vanuit het idee dat de gemeenten eigenaar willen worden van de software is een mogelijke variant een fusie tussen de publieke ICT-coöperatie en het bedrijf GemCloud. Hiervoor zou een waardebeoordeling van GemCloud moeten plaatsvinden. In de periode rondom de ondertekening van de MoU wordt door het college besloten dat gemeente Woerden geen enkele betrokkenheid zal hebben bij een **waardebeoordelingsonderzoek van GemCloud** in verband met de belangen van wethouder Duindam in GREXX en daarmee indirect in GemBoxx en GemCloud. De eerste documentatie waar deze beslissing uit blijkt is van 13 juli 2015.

Ook wordt besloten dat de heer Duindam geen **bestuurlijk opdrachtgever** meer kan zijn nu de coöperatie concrete vormen aan neemt. Op 1 september 2015 wordt in het college vastgesteld dat wethouder Schreurs het bestuurlijk opdrachtgeverschap van de ICT-coöperatie namens Woerden overneemt van de heer Duindam.

GemBoxx dan wel GemCloud hebben nooit **betaling** ontvangen van gemeente Woerden voor de tijdsinvestering die zij hebben gestopt in de vorming van de coöperatie. Wanneer de coöperatie eenmaal gevormd zou zijn, zou een assettransfer plaatsvinden van het eigendomsrecht en gebruikersrecht van het platform en de software die GemCloud reeds ontwikkeld heeft. Afhankelijk van de reeds ontwikkelde software die in GemCloud B.V. is ondergebracht zou dit een aanzienlijk bedrag kunnen betreffen, zo verklaart de directeur informatievoorziening van de gemeente Woerden. Aangezien GemBoxx 100% eigenaar is van GemCloud zou GemBoxx aan de ontvangende kant van deze betaling zitten.

De coöperatie zit tot op heden in de voorbereidende fase en er zijn geen definitieve besluiten genomen. Voor deelname van Woerden aan de coöperatie is een **besluit** van de gemeenteraad nodig, voordat dit kan worden geëffectueerd. GemCloud zal enkel launching partner zijn, maar als aanbieder geen exclusiviteit hebben om software te leveren. Een open platform is namelijk de kerngedachte van de coöperatie.

2.3.5 Overige opdrachten van Woerden aan GemBoxx

Woerden heeft nog twee andere opdrachten (indirect) aan GemBoxx gegund die inhoudelijk los staan van de hierboven beschreven projecten. Het betreft het ontwikkelen van een applicatie voor raadstoezeggingen en de aanschaf van de applicatie CORV.

Applicatie Raadstoezeggingen

In 2014 gunt Woerden een derde betaalde opdracht aan GemBoxx. Het betrof het ontwikkelen van een applicatie voor het systeem van raadstoezeggingen voor € 5.000,-. In een commissievergadering op 10 september 2014 blijkt dat er bij de raadsleden al lange tijd ongenoegen heerst dat toezeggingen van het college niet altijd (tijdig) worden opgevolgd. Er is meerdere malen beterschap beloofd maar niet gerealiseerd. De gemeentesecretaris a.i. zegt toe dat hij het op zal lossen. Er worden twee oplossingen gelijktijdig in gang gezet.

Allereerst een organisatorische oplossing. Deze hield in dat de verantwoordelijkheid voor het bijhouden van de lijst met toezeggingen centraal bij concernzaken werd belegd. Daarnaast werd de lijst in die periode grondig opgeschoond, zodat concernzaken vanuit een duidelijk startpunt kon gaan handelen richting de vakafdelingen.

Daarnaast wordt een technische oplossing in gang gezet. De gedachte was een applicatie te ontwikkelen voor het beheren en verwerken van de toezeggingen aan de raad. De gemeentesecretaris a.i. was reeds bekend met GemBoxx en heeft het bedrijf benaderd om deze technische oplossing te verkennen. De reden dat de gemeentesecretaris a.i. GemBoxx benaderde, was dat er korte tijd was om verbetering te realiseren (gezien de politieke druk) en GemBoxx beloofde snel te kunnen leveren. Bovendien had Woerden al langere tijd contacten met GemBoxx en was dit – gelet op de beperkte omvang – een geschikt project om te zien of GemBoxx inderdaad snel geschikte software kon leveren. Er zijn geen andere partijen benaderd.

Vijf dagen na de commissievergadering, op 15 september 2014, zit GemBoxx in Woerden aan tafel. De gemeentesecretaris, een ambtenaar concernzaken en de griffier zijn hierbij aanwezig. Hoewel er geen schriftelijke opdracht(verlening) of offerte is, blijkt uit e-mailverkeer van 17 en 25 september dat GemBoxx direct daarna is gestart met het ontwikkelen van de applicatie. GemBoxx verzoekt in de e-mails om een vervolgspraak om de ontwikkelde applicatie door te nemen, uit te breiden en waar nodig te verbeteren. Deze vervolgspraak heeft nooit plaatsgevonden en de applicatie is door Woerden nooit in gebruik genomen. Betrokken ambtenaren verklaren dat dit komt doordat de urgentie voor de technische oplossing was verdwenen. Dit in verband met het resultaat dat behaald was met bovengenoemde organisatorische oplossing waarbij concernzaken verantwoordelijk was geworden voor de lijst met toezeggingen.

GemBoxx stuurt in overleg met de directeur van gemeente Woerden op 26 juni 2015 een factuur voor de uitgevoerde werkzaamheden van € 5.000,-. We hebben geen aanwijzingen dat de heer Duindam (of andere collegeleden) betrokken zijn geweest bij de gunning van deze opdracht aan GemBoxx.

CORV

In 2014 neemt Woerden de webapplicatie 'Digitale Deurmat CORV' af bij KPN. Aanleiding was de wettelijke plicht voor de gemeente (jeugdwet) om aansluiting te vinden op de Collectieve Opdracht Routeer Voorziening (CORV) (een digitaal knooppunt gericht op berichtenverkeer tussen justitiële partijen en het gemeentelijke domein). Hiervoor heeft Woerden de webapplicatie 'Digitale Deurmat CORV' bij KPN afgenomen.

Een ICT-ambtenaar van gemeente Woerden benadert alleen KPN om offerte uit te brengen. Woerden heeft namelijk een intentieverklaring ondertekend voor afname van dit type diensten bij KPN. Op 27 november 2014 geeft gemeente Woerden opdracht KPN om CORV te leveren voor € 4.999,-. Leverancier van dit product aan KPN is GemBoxx. Op de offerte van KPN staat niet vermeld dat GemBoxx de leverancier is. De ambtenaar verantwoordelijk voor gunning van de opdracht was niet op de hoogte dat GemBoxx leverancier was. De heer Duindam is niet betrokken geweest bij de (ambtelijke voorbereiding van) gunning. Hoewel dit aangemerkt kan worden als een

vierde betaalde opdracht van Woerden aan GemBoxx, betrof het een indirecte opdracht waarbij Woerden ten tijde van de gunning niet wist dat GemBoxx leverancier was.

2.4 Overige bevindingen

In deze paragraaf behandelen wij nog enkele overige bevindingen relevant voor de onderzoeksvragen. Het betreft de rol van D66-fractie in bovenstaande gebeurtenissen en de gang van zaken met betrekking tot de benoemingsprocedure van wethouders in 2014.

2.4.1 Rol D66

We constateren dat de D66-fractie op diverse momenten (de acties van) de heer Duindam (met betrekking tot) zijn belangen aan de orde heeft gesteld. Het betreft onder andere:

- De fractievoorzitter meent dat in de presidiumvergadering van 2 oktober 2012 met de heer Duindam is afgesproken dat de heer Duindam de verwijzing naar GemBoxx van zijn LinkedIn-profiel zou verwijderen. Omdat dit op 21 oktober 2012 nog niet gebeurd is, neemt de fractievoorzitter met de heer Duindam contact op. De heer Duindam geeft aan dat hij de juiste applicatie op LinkedIn niet kon vinden om dit aan te passen. Op 21 oktober 2012 lukt het de heer Duindam alsnog om de verwijzing te verwijderen.
- In oktober 2012 informeert de fractievoorzitter het afdelingsbestuur van D66 dat er een discussie is ontstaan met de heer Duindam over de verslaglegging van de presidiumvergadering van 2 oktober 2012.
- Op 26 mei 2014 vindt een mailwisseling plaats tussen de heer Duindam en de fractievoorzitter over de formulieren voor de commissie geloofsbrieven. Hierin doet de fractievoorzitter de suggestie dat de heer Duindam op de formulieren bevestigt dat hij geen belang meer heeft in GemBoxx.
- Op 22 september 2014 wordt in de fractievergadering van D66 besproken dat GemBoxx mogelijk zaken gaat doen met Woerden. Dit onderwerp is geagendeerd door de heer Duindam. In de vergadering wordt van gedachten gewisseld hoe hier mee om te gaan. Wat de uitkomst van dit overleg is geweest, heeft Berenschot niet kunnen vaststellen. Een dag later, op 23 september, deelt de heer Duindam in het presidium mede dat hij zijn aandeelhoudersbelang in GemBoxx heeft afgestoten.
- In het najaar van 2014 geeft de heer Duindam opdracht aan een controller van de gemeente Woerden om onderzoek te doen naar de licenties van een ICT-leverancier van Woerden. Op 28 oktober 2014 ontvangt hij de bevindingen van de controller. In het rapport staat: *“Dit rapport doet verslag van een onderzoek naar de onderhoudscontracten en facturatie van [ICT-leverancier]. (...) Tevens is onderzocht of de verlenging van de onderhoudscontracten in strijd zijn met de aanbestedingsregelgeving”*. Uit het onderzoek blijkt dat reeds afgesloten contracten niet altijd in lijn zijn met het inkoop- en aanbestedingsbeleid, dat er sprake is van verouderde contracten, dat niet alle aangeschafte modules daadwerkelijk gebruikt worden en dat er onduidelijkheid is over de kosten van een aantal applicaties. De heer Duindam stuurt de

bevindingen dezelfde dag door naar de fractievoorzitter van D66 en geeft aan dit te willen bespreken. De fractievoorzitter van D66 stuurt daarop een bericht naar een fractiegenoot met het bericht dat hij van mening is dat de heer Duindam voor een dergelijk onderzoek geen opdracht kan geven. Dit gezien zijn betrokkenheid bij GREXX en GemBoxx.

- In december 2015 doet de fractievoorzitter van D66 op internet onderzoek naar de belangen van de heer Duindam naar aanleiding van de anonieme blog. Ook doet hij navraag bij GemBoxx. Hij neemt ook contact op met de integriteitscommissie van D66. In dezelfde periode vinden diverse gesprekken hierover plaats tussen de heer Duindam, de fractie(voorzitter) en het landelijk bestuur van D66.

2.4.2 Benoemingsprocedure wethouders 2014

Rondom de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 was er vanuit rijk, provincie en gemeenten een groeiende aandacht voor integriteit bij de benoeming van collegeleden. In veel gemeenten werd daarom stilgestaan bij de vraag of, en zo ja, in welke vorm (kandidaat-)wethouders een integriteitstoets moeten ondergaan. Ook in Woerden werd dit gesprek gevoerd. De geconstateerde feiten, omstandigheden en gebeurtenissen zijn als volgt.

- Op 25 maart 2014 (enkele dagen na de verkiezingen) vindt een overleg plaats tussen de lijsttrekkers, burgemeester en griffie. Tijdens het overleg wordt gesproken over de manier waarop integriteit aandacht zal krijgen in de benoemingsprocedure van wethouders voor de nieuwe collegeperiode. Ter voorbereiding van het overleg hebben griffie en burgemeester een memo met enkele overwegingen en adviezen opgesteld. Ten tijde van dit overleg waren de wethouderskandidaten nog niet bekend.
- Van het overleg van 25 maart 2014 is geen verslag gemaakt. Berenschot heeft gesproken met de burgemeester, de griffier en alle lijsttrekkers die aanwezig waren bij dit overleg. Hieruit blijkt dat de herinneringen van wat er in dit overleg is besproken en afgesproken uiteen lopen. Een aantal lijsttrekkers kan zich überhaupt niet herinneren dat het gesprek heeft plaatsgevonden. Zij geven aan dat in die periode de aandacht hoofdzakelijk gericht was op de coalitievorming. De burgemeester herinnert zich de nadrukkelijke wens van de lijsttrekkers om een integriteitstoets pas uit te voeren ná de benoeming van de wethouders. Enkele lijsttrekkers hebben verklaard dat dit niet is afgesproken. Vast staat dat het overleg resulteert in een voorstel tot aanpassing van het Reglement van Orde (RvO) van de raad.
- Op 27 maart 2014 stelt de raad de aanpassing van het RvO vast. In het nieuwe RvO staat dat een antecedentenonderzoek deel uit maakt van de benoemingsprocedure van wethouders. Uit de toelichting op het nieuwe artikel blijkt dat dit onderzoek in ieder geval dient te bestaan uit:
 - een vertrouwelijk gesprek tussen burgemeester en de kandidaat-wethouder (in aanwezigheid van de griffier) op basis van in ieder geval de geloofsbrieven en de gedragscode politieke ambtsdragers;
 - een terugkoppeling van de bevindingen uit het gesprek aan de betreffende fractie.

Daarnaast *kan* het antecedentenonderzoek bestaan uit:

- een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG);
- een integriteitsscan.
- De burgemeester geeft uitvoering aan het (organiseren van het proces) van het antecedentenonderzoek. Op 22 april 2014 geeft de burgemeester in het presidium een korte toelichting op de screening van wethouders. De verschillende geïnterviewden hebben geen scherpe herinnering meer wat hier toen exact over is gezegd en ook het verslag doet hier geen uitspraken over.
- Een aantal betrokkenen verklaart dat toen in april/mei bekend werd dat de wethouderskandidaten grotendeels zittende wethouders waren, afgesproken is om niet voorafgaand aan maar pas na de benoeming een antecedentenonderzoek uit te voeren. Daarbij bestond bij een aantal van hen het beeld dat de zittende wethouders in 2010 reeds een integriteitstoets hadden doorlopen, hetgeen niet het geval is. Andere betrokkenen kunnen zich deze afspraak niet herinneren.
- Op 13 mei 2014 ontvangen de onderhandelaars van de griffie een pakket formulieren dat hun kandidaat-wethouders dienen in te vullen ten behoeve van de commissie geloofsbrieven. De formulieren hebben onder andere betrekking op nevenfuncties en financiële belangen. Een van de formulieren schetst aan de kandidaat-wethouders de werkwijze van het antecedentenonderzoek. Deze zal bestaan uit:
 - een VOG-aanvraag;
 - *na benoeming* een individueel en vertrouwelijk gesprek met een extern bureau over mogelijke integriteitstekwesties;
 - een algemene presentatie over integriteit in een collegevergadering.
- In de praktijk is de integriteitstoets uitgevoerd conform de werkwijze zoals beschreven in de stukken van 13 mei, met uitzondering dat in het college geen presentatie over integriteit heeft plaatsgevonden. Het gesprek dat het RvO voorschrijft tussen burgemeester, griffier en kandidaat-wethouders, op basis van de geloofsbrieven en de gedragscode, is geen onderdeel van de gevolgde werkwijze.
- De VOG-aanvragen voor de wethouders worden ingediend voorafgaand aan de benoeming. Voor de heer Duindam is een VOG verstrekt voor de functie van wethouder.
- In 2014 (exacte data onbekend) voert de burgemeester selectiegesprekken met externe bureaus voor het uitvoeren van 'het individuele en vertrouwelijk gesprek over mogelijke integriteitstekwesties'. Het bureau Governance & Integrity krijgt opdracht om met alle collegeleden (inclusief de burgemeester) een persoonlijk gesprek te voeren in het kader van integriteit. Het betreft bewustwordingsgesprekken waarbij verschillende belangen en risico's van het collegelid met de adviseur besproken zijn. In de opdrachtbevestiging staat dat het bureau in het gesprek een mondeling advies aan het collegelid geeft. Er wordt achteraf geen rapportage opgesteld en er wordt niet over gecommuniceerd naar derden.

Berenschot

- In januari 2015 vinden de individuele gesprekken tussen de collegeleden en het externe bureau plaats. De door ons geïnterviewde collegeleden geven aan dat er grondig is stilgestaan bij integriteit en mogelijke risico's op basis van hun persoonlijke situatie. Volgens de heer Duindam waren de conclusies van zijn gesprek dat hij een ondernemersgericht profiel heeft, maar dat hij integer om gaat met zijn zakelijke belangen in relatie tot zijn taken bij de gemeente Woerden. Zoals afgesproken met het bureau ontvangen noch de burgemeester (als opdrachtgever), noch anderen een terugkoppeling van deze gesprekken. In het college wordt geen toelichting gegeven op de uitkomsten. Naar de fracties of raad heeft geen terugkoppeling plaatsgevonden. Voor zover bij Berenschot bekend is ook niet om een terugkoppeling gevraagd. Verschillende fractievoorzitters verklaren dat zij er van uit gingen dat de burgemeester hen zou informeren wanneer de uitkomst van de integriteitstoets hier aanleiding toe zou geven.

3. Analyse en beoordeling

In dit hoofdstuk analyseren wij de geconstateerde feiten, omstandigheden en gebeurtenissen en toetsen wij deze aan het normenkader.

3.1 Handelwijze de heer Duindam ten aanzien van zijn nevenfuncties

De heer Duindam heeft bij het onderzoek van de commissies geloofsbrieven in 2010 en 2014 melding gemaakt van zijn nevenfuncties. Nadat de raad in 2010 (op advies van de commissie geloofsbrieven) de heer Duindam heeft verzocht zijn nevenfuncties af te bouwen, heeft de heer Duindam hier gehoor aan gegeven. Hij heeft zijn activiteiten voor Leanair, Twinyard en GREXX in 2010 beëindigd. Wanneer de heer Duindam in 2012 een nieuwe nevenfunctie wil starten bij het nog op te richten bedrijf GemBoxx, bespreekt hij dit voornemen in het college en maakt hij hier melding van aan de raad. Wanneer een aantal raadsleden hier kritisch op reageert, zet de heer Duindam zijn werkzaamheden voor GemBoxx per direct stop. Wij hebben geen feiten en omstandigheden kunnen vaststellen dat hij daarna nog werkzaamheden voor GemBoxx heeft verricht.

Wij hebben derhalve geen aanwijzingen dat de heer Duindam in het kader van zijn nevenfuncties werkzaamheden heeft uitgevoerd die strijdig zijn met het belang van de gemeente. Hij heeft in deze transparant gehandeld en zo invulling gegeven aan de kernwaarde openheid uit de gedragscode integriteit voor politieke ambtsdragers. Wij constateren dat er ten aanzien van de nevenfuncties van de heer Duindam geen schending van het normenkader heeft plaatsgevonden en dat de heer Duindam integer heeft gehandeld.

3.2 Handelwijze de heer Duindam ten aanzien van zijn financiële belangen in GREXX

GREXX is een ICT-bedrijf actief in de private sector. Dat de heer Duindam aandelen GREXX bezit, meldt hij in een brief aan de raad in 2012. In 2014 vult de heer Duindam de formulieren in voor de commissie geloofsbrieven. Hierop geeft hij aan dat hij eigenaar is van zijn pensioen-BV BDB B.V., maar niet dat BDB B.V. investeert in GREXX. Dit had volgens de gedragscode ook niet hoeven, aangezien GREXX geen directe zakelijke betrekkingen met gemeente Woerden onderhoudt. Of en wanneer de heer Duindam wel of niet opdracht heeft gegeven om de aandelen GREXX te verkopen, dan wel onder te brengen in een stichting, en waarom dit vervolgens niet is gebeurd, is in dit verband dan ook niet relevant.

Wat betreft het aandelenbezit in GREXX heeft er geen schending plaatsgevonden van het normenkader en heeft de heer Duindam integer gehandeld.

De heer Duindam zegt in 2014 per e-mail aan de fractievoorzitter van D66 dat hij geen aandelen GREXX meer bezit, hetgeen feitelijk onjuist is. De heer Duindam geeft aan dat hier sprake is van een vergissing, omdat hij op dat moment in de veronderstelling was dat hij de aandelen GREXX niet meer in bezit had. Hij had immers opdracht gegeven de aandelen te vervreemden. Als gevolg van andere prioriteiten bij GREXX is dit niet gebeurd. Wanneer de heer Duindam ruim een jaar later

ontdekt dat hij de fractievoorzitter verkeerd heeft geïnformeerd, biedt hij hiervoor zijn excuses aan. We hebben geen feiten of omstandigheden geconstateerd waaruit blijkt dat de heer Duindam opzettelijk heeft geprobeerd achter te houden dat hij nog steeds aandelen GREXX bezit. Zo blijkt uit verschillende interne documenten van de gemeente dat ambtenaren en collegeleden op de hoogte waren van dit belang van de heer Duindam en vermeldt de heer Duindam dit belang ook in een interview met Woerden.tv in december 2015.

Desalniettemin heeft de heer Duindam onjuiste informatie aan zijn fractievoorzitter verstrekt. In onze optiek had de heer Duindam hem beter moeten informeren.

3.3 Handelwijze de heer Duindam ten aanzien van zijn financiële belangen in GemBoxx

De heer Duindam bezit sinds juni 2012 via BDB B.V. aandelen GemBoxx. Het bedrijf kan een zakelijke relatie van de gemeente worden omdat het bedrijf zich op de gemeentelijke markt richt. De heer Duindam heeft de oprichting en het daaruit volgende eigendom van het bedrijf gemeld aan raad en college voorafgaand aan de oprichting. Het is in onze ogen zorgvuldig en conform de gedragscode dat de heer Duindam dit vooraf meldt.

Wanneer een aantal raadsleden kritisch reageert op de betrokkenheid van de heer Duindam bij een bedrijf dat actief is in de gemeentelijke markt, besluit de heer Duindam zijn aandelen GemBoxx af te stoten. De heer Duindam geeft in een drietal aandeelhoudersvergaderingen van GemBoxx, die kort op elkaar volgen, aan dat hij zijn aandelen wil vervreemden. Daarbij wordt de mogelijkheid besproken van het overnemen van de aandelen door de overige aandeelhouders, en het onderbrengen van de aandelen in een stichting. De notulen van de vergaderingen zijn tegenstrijdig en betrokkenen herinneren zich het niet meer goed, waardoor onduidelijk is voor welke van de alternatieven destijds besloten is. In november 2012 meldt de heer Duindam aan het presidium dat aandelentransacties en investeringsverrekeningen in gang zijn gezet en zo snel mogelijk worden verwezenlijkt. Raadsleden hebben op basis van deze informatie de indruk dat (snel na dit bericht) de heer Duindam geen belangen meer heeft in GemBoxx. In werkelijkheid heeft de heer Duindam nog een aandeelhoudersbelang tot 19 mei 2014, wanneer hij de aandelen in een stichting onderbrengt. Het afstoten van de aandelen heeft anderhalf jaar geduurd.

De heer Duindam geeft aan dat het de verantwoordelijkheid van de directeur van GemBoxx was om de aandelentransactie te organiseren en dat de directeur geen actie heeft ondernomen. Daarom heeft de aandelentransactie zo lang op zich laten wachten. Dit wordt bevestigd door de directeur van GemBoxx. Dat de directeur deze handeling praktisch moest organiseren, ontslaat de heer Duindam in onze optiek niet van zijn eigen verantwoordelijkheid. Het is immers *zijn* financiële belang en *zijn* toezegging aan de raad dat deze aandelentransacties in gang zijn gezet. Bovendien was het de verantwoordelijkheid van de heer Duindam om te organiseren dat er een stichting werd opgericht waar deze aandelen in onder konden worden gebracht. Op 16 mei 2014 (anderhalf jaar na de toezegging) is de stichting opgericht.

Wanneer de aandelen op 19 mei 2014 worden geleverd aan de stichting heeft de heer Duindam geen zeggenschapsbelang meer in GemBoxx. Juridisch gezien is dit een zuivere constructie. Het

Berenschot

feit dat de vader van zijn partner bestuurder van de stichting is, doet hier volgens ons niets aan af. Wanneer de heer Duindam in september 2014 aan het presidium meldt dat hij zijn aandeelhoudersbelang in GemBoxx heeft afgestoten, is dit dan ook een feitelijk juiste bewering. Het is in onze ogen zorgvuldig dat de heer Duindam aan het presidium meldt dat de aandelentransactie voltooid is. Wel was het in onze ogen transparanter geweest wanneer hij had aangegeven dat hij de belangen had ondergebracht in een stichting en daarmee op afstand had gezet.

In de akte van overdracht is een bepaling opgenomen dat de stichting de aandelen dient terug te leveren wanneer de heer Duindam hierom verzoekt. Daarmee heeft de heer Duindam geen direct belang in GemBoxx, maar wel een mogelijk belang bij de financiële resultaten van GemBoxx. Van het recht om de aandelen terug te vorderen, is echter nooit gebruikt gemaakt. De heer Duindam verklaart dat hij zich niet bewust was van dit recht totdat Berenschot hem hierop attendeerde.

Wij hebben vastgesteld dat de heer Duindam aan GemBoxx via BDB B.V. € 25.000,- heeft geleend. Op deze lening was een overeenkomst van toepassing waarin is afgesproken dat de heer Duindam na 31 december 2015 deze lening kon terugvorderen. De heer Duindam heeft aan raad en college geen melding gedaan van deze lening. Volgens de heer Duindam heeft hij dit niet gemeld omdat hij met een lening geen zeggenschap heeft in een onderneming. Hoewel hij tegen raad en college in november 2012 zegt dat investeringsverrekeningen in gang zijn gezet, kon de heer Duindam volgens ons weten dat dit niet (snel) kon worden gerealiseerd, namelijk pas na 31 december 2015.

Daarnaast heeft de heer Duindam via BDB B.V. in 2013 nog zeven keer een lening verstrekt aan GemBoxx voor in totaal € 9.800,-. Dit staat haaks op de toezegging van de heer Duindam aan de raad dat de banden tussen hem en GemBoxx per 2 november 2012 zijn beëindigd. GemBoxx heeft op 24 december 2015 alle leningen aan BDB B.V. terugbetaald. Tot die tijd had de heer Duindam dus een financieel belang in GemBoxx. Vanaf juli 2014 doet GemBoxx formeel zaken met de gemeente Woerden. Vanaf dan heeft de heer Duindam dus een niet gemeld financieel belang in een bedrijf dat zakelijke betrekkingen heeft met de gemeente. De gedragscode gaat in op hoe politieke ambtsdragers hiermee om dienen te gaan.

Tot slot heeft de heer Duindam een indirect belang in GemBoxx via zijn 1,1% aandeelhoudersbelang in GREXX. GREXX is vanaf 19 mei 2014 voor 33,3% aandeelhouder in GemBoxx (daarvoor 25%). De heer Duindam heeft in 2012 aan de raad gemeld dat hij aandelen GREXX heeft en dat GREXX een relatie heeft met GemBoxx.

Alles overziend, beoordelen wij de handelwijze van de heer Duindam ten aanzien van het (niet) melden van de financiële belangen in GemBoxx als volgt. In artikel 2:1 van de gedragscode staat dat een bestuurder opgave dient te doen van zijn financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt. Sinds juli 2014 onderhoudt GemBoxx formeel zakelijke betrekkingen met de gemeente Woerden. De heer Duindam heeft op dat moment tevens diverse leningen uitstaan bij GemBoxx. Van deze leningen heeft de heer Duindam geen melding gedaan, omdat het geen zeggenschapsbelang betreft. De gedragscode maakt met betrekking tot financiële belangen echter geen onderscheid tussen wel of geen zeggenschap. Wij vinden daarom dat de heer Duindam met het niet melden van deze leningen in

strijd heeft gehandeld met de gedragscode.

Conform de gedragscode dient een bestuurder transparant te handelen zodat optimale verantwoording mogelijk is en controlerende instanties inzicht hebben in zijn handelen en zijn beweegredenen daarbij. Ook dient een bestuurder betrouwbaar te zijn en zijn afspraken na te komen. De heer Duindam heeft zoals hierboven blijkt de raad over een aantal zaken geïnformeerd en openheid van zaken gegeven (conform de gedragscode), maar over een aantal zaken heeft de heer Duindam in onze ogen de raad niet goed geïnformeerd. Hij heeft de raad toegezegd de banden met GemBoxx per direct te beëindigen en dat aandelentransacties en investeringsverrekeningen zo snel mogelijk zouden worden verwezenlijkt. Gezien de reeds lopende en nadien nieuwe verstrekte leningen en de lange duur van de vervreemding van de aandelen, zijn de banden met GemBoxx niet per direct beëindigd. De heer Duindam is derhalve op dit gebied onvoldoende open, transparant en betrouwbaar geweest en heeft niet gehandeld conform de gedragscode. De heer Duindam heeft zelf ook aan Berenschot aangegeven dat hij op dit gebied transparanter had kunnen zijn.

3.4 Handelwijze de heer Duindam ten aanzien van zijn financiële belangen in Innovum

In mei 2014 schaft de heer Duindam voor € 5.000,- aandelen Innovum aan, een bedrijf dat deels dezelfde aandeelhouders heeft als GemBoxx en opdrachtnemer is van GemBoxx. Twaalf dagen later worden deze aandelen ondergebracht in stichting BDPV, waarbij de heer Duindam bepaalt dat de stichting niet voor deze aandelen hoeft te betalen. Wel behoudt hij zich – net als bij de aandelen GemBoxx – het recht voor om de aandelen terug te vorderen. Van dit recht is nooit gebruik gemaakt. De heer Duindam verklaart dat hij zich niet bewust was van dit recht. In december 2015 geeft de stichting de aandelen om niet terug aan Innovum.

De participatie in Innovum heeft de heer Duindam niet aan college, raad of fractie gemeld. Hoewel Innovum op verschillende manieren sterke banden heeft met GemBoxx, heeft het bedrijf geen directe zakelijke betrekkingen met de gemeente Woerden. Volgens artikel 2:1 van de gedragscode had de heer Duindam dan ook geen melding hoeven maken van deze aandelen.

De gedragscode schrijft echter ook voor dat een bestuurder openheid moet betrachten, wat betekent dat zijn handelen transparant is, zodat optimale verantwoording mogelijk is en controlerende instanties volledig inzicht hebben in het handelen en zijn beweegredenen daarbij. De heer Duindam heeft in november 2012 toegezegd dat hij de banden met GemBoxx heeft beëindigd. Dat hij na deze toezegging aandelen Innovum aanschaft (een bedrijf met sterke banden met GemBoxx) komt niet overeen met de toezegging aan de raad. Daarbij is opvallend dat de heer Duindam zijn aandelen twaalf dagen later 'om niet' weggeeft aan stichting BDPV waardoor hij het aanschafbedrag van € 5.000,- is verloren. Raad en college hadden geen weet van de aandelen Innovum en de beweegredenen van de heer Duindam in dezen zijn ons tot op heden niet duidelijk. In onze optiek is de heer Duindam niet open geweest toen hij de aandelen Innovum aanschaft en hier geen melding van maakte (ook al had hij deze slechts twaalf dagen in zijn bezit), en heeft hij derhalve gehandeld in strijd met het normenkader.

3.5 Handelwijze van de heer Duindam als wethouder van gemeente Woerden ten aanzien van GemBoxx

Wij stellen vast dat de heer Duindam tijdens zijn wethouderschap op de volgende wijze heeft gehandeld ten aanzien van de relatie tussen GemBoxx en Woerden:

- De heer Duindam heeft de directeur van GemBoxx bij een of twee wethouders en de directeur van Woerden geïntroduceerd. Hij heeft deze gesprekken niet zelf bijgewoond. Het waren oriënterende gesprekken. Doel van de introductie was een externe met mogelijk voor Woerden goede en relatief goedkope ICT-oplossingen in gesprek te laten komen met de hiervoor verantwoordelijke bestuurders en ambtenaren. Deze verkennende gesprekken hebben niet geleid tot zakelijke betrekkingen tussen GemBoxx en de gemeente Woerden. Later vinden er verschillende vervolgesprekken plaats tussen een bestuurder en ambtenaren van Woerden en GemBoxx. Deze gesprekken leiden wel tot zakelijke betrekkingen. Bij deze vervolgesprekken hebben wij geen betrokkenheid van de heer Duindam kunnen vaststellen.
- De afgelopen jaren heeft GemBoxx vier betaalde opdrachten gedaan voor de gemeente Woerden. Wij hebben geen feiten en omstandigheden vastgesteld dat de heer Duindam een rol heeft gespeeld bij of invloed heeft uitgeoefend op de gunning van deze opdrachten. Twee van de vier opdrachten komen in 2014 terecht op de collegetafel. De heer Duindam doet in beide gevallen niet mee met de beraadslagingen vanwege zijn (voormalige) relatie met GREXX en GemBoxx.
- Vanaf december 2014 werken de gemeente Woerden, gemeente Eindhoven, gemeente Boxtel en GemCloud (eerst 50%, later 100% dochterbedrijf van GemBoxx) samen aan de oprichting van een coöperatie. Deze coöperatie moet er toe leiden dat de ICT-kosten van gemeenten aanzienlijk afnemen en dat gemeenten zelf eigenaar worden van software die in hun opdracht is ontwikkeld. GemBoxx/GemCloud was eerder bij dit initiatief betrokken dan gemeente Woerden. GemCloud ontvangt geen vergoeding van de gemeenten voor de tijd die het investeert in de oprichting van de coöperatie. Wel vindt na de vorming van de coöperatie mogelijk een assettransfer plaats van het eigendomsrecht en gebruikersrecht van het reeds ontwikkelde platform en software door GemCloud naar de coöperatie. Afhankelijk van de reeds ontwikkelde software die in GemCloud B.V. is ondergebracht, zou dit volgens betrokkenen een aanzienlijk bedrag kunnen betreffen, waarbij GemBoxx als eigenaar van GemCloud aan de ontvangende kant van de betaling zit. De drie gemeenten en GemCloud ondertekenen in juni 2015 een MoU. Dit is een niet-juridisch bindende intentieverklaring om gezamenlijk een coöperatie op te richten. De coöperatie is tot op heden (nog) niet gerealiseerd.

De heer Duindam is betrokken bij het opzetten van de projectorganisatie voor de ICT-coöperatie en woont in dit verband een vergadering bij met onder andere de directeur van GemBoxx. Begin 2015 wordt in een gezamenlijke bijeenkomst van het college en directie besloten dat de heer Duindam bestuurlijk opdrachtgever wordt van het traject tot oprichting van een coöperatie. Dit vanwege de raakvlakken met zijn portefeuille inkoop, de kennis die hij heeft van ICT en de ervaring met het oprichten van een coöperatie. Wanneer het college instemt met ondertekening

Berenschot

van de MoU tussen de gemeenten en GemCloud doet de heer Duindam wel mee aan de beraadslaging. Er wordt besloten dat vanwege zijn (voormalige) aandeelhoudersbelang in GREXX en GemBoxx en daarmee indirect ook GemCloud, niet de heer Duindam maar de burgemeester de MoU ondertekent. De heer Duindam is wel namens Woerden aanwezig bij de ondertekeningsbijeenkomst van de MoU, waar ook de directeur van GemCloud aanwezig is.

- Op 2 juni 2015 geeft de heer Duindam een speech op het VNG-congres over gemeentelijke ICT. Als gevolg daarvan wordt hij eind 2015 benaderd door een journalist van de Volkskrant die een artikel schrijft over het idee van de ICT-coöperatie. Op 18 november 2015 verschijnt het artikel waarin de heer Duindam en de bestuurders van Boxtel en Eindhoven aan het woord aan het woord komen. Ook de directeur van GemBoxx als medeoprichter van de coöperatie komt aan het woord.
- Als het traject in een nieuwe fase komt en de waarde van GemCloud moet worden bepaald, wordt in september 2015 het bestuurlijke opdrachtgeverschap overgedragen aan een andere wethouder. Ook wordt door het college besloten dat Woerden niet betrokken zal zijn bij het waardebepalingsonderzoek van GemCloud. Zijn (voormalige) aandeelhoudersbelang in GREXX en GemBoxx, en daarmee indirect ook GemCloud, worden hierbij als argument genoemd.

Wij beoordelen het handelen van de heer Duindam in dezen als volgt. Conform de gedragscode dient een bestuurder zich onafhankelijk te gedragen, dat wil zeggen dat er geen vermenging plaatsvindt van het publiek belang en het persoonlijk belang en dat ook iedere schijn van belangenverstrengeling vermeden dient te worden. In artikel 2:2 van de gedragscode staat daarnaast dat een bestuurder bij zijn handelen ten allen tijde (de schijn van) bevoordeling van zichzelf dan wel derden dient te voorkomen.

De heer Duindam heeft op verschillende manieren een persoonlijk belang in GemBoxx gehad tot het eind van zijn wethouderschap (direct via de verstrekte leningen en indirect via GREXX en het recht om zijn aandelen GemBoxx terug te vorderen van de stichting). Wij constateren dat de heer Duindam de schijn van belangenverstrengeling en bevoordeling op zich heeft genomen toen hij aandeelhouder was van GemBoxx en de directeur van GemBoxx introduceerde bij bestuurders en ambtenaren van gemeente Woerden.

Ook heeft de heer Duindam de schijn van belangenverstrengeling en bevoordeling op zich genomen door vanuit de gemeente bestuurlijk opdrachtgever te worden van de op te richten coöperatie samen met GemCloud. De schijn bestaat hieruit dat de heer Duindam een persoonlijk belang bij de financiële resultaten van GemBoxx heeft. Dat als gevolg van de coöperatie de gemeente Woerden financieel goedkoper af zou zijn en dat de heer Duindam met zijn activiteiten het beste voor had met de gemeente Woerden doet hier niets aan af.

In artikel 2:3 staat dat een bestuurder zich dient te onthouden van besluitvorming over een aanbieder van diensten, werken of leveringen aan de gemeente, waarmee hij persoonlijke betrekkingen heeft. In 2014 heeft de heer Duindam dit tweemaal gedaan en daarmee gehandeld conform de gedragscode. Echter, in 2015 heeft hij niet alleen meegedaan aan beraadslaging over het sluiten van de MoU met GemCloud (een volle dochter van GemBoxx), hij was ook bestuurlijk

verantwoordelijk voor dit traject. Daarmee heeft hij in strijd gehandeld met de gedragscode en de schijn van belangenverstrengeling en bevoordeling op zich genomen. Gezien zijn belangen had de heer Duindam conform de gedragscode geen bestuurlijk opdrachtgever moeten worden van de coöperatie, zolang GemBoxx een dergelijke nauwe betrokkenheid had bij de coöperatie. Hier had de heer Duindam in de eerste plaats zelf alert op moeten zijn, maar wij vinden het ook opvallend dat het college dit heeft laten gebeuren. Hij had immers enkele maanden daarvoor zich onthouden van de beraadslagingen in het kader van een opdracht voor GemBoxx.

Constateerend dat de heer Duindam volgens ons de schijn van belangenverstrengeling en bevoordeling heeft gewekt, is vervolgens de vraag of er daadwerkelijk sprake is geweest van belangenverstrengeling en bevoordeling.

Wij hebben geen feiten en omstandigheden kunnen vaststellen dat de heer Duindam dan wel GemBoxx financieel voordeel hebben gehad als gevolg van bovengenoemde activiteiten. Wij hebben niet vastgesteld dat de heer Duindam collega- bestuurders en/of -ambtenaren heeft geprobeerd te beïnvloeden om opdrachten aan GemBoxx te gunnen. De heer Duindam heeft in de ambtelijke voorbereiding van de MoU zelfs aangedrongen op minder exclusiviteit voor GemCloud en GemBoxx. Ook als gevolg van zijn lezing bij de VNG en het daarop volgende artikel in de Volkskrant hebben wij geen voordeel kunnen vaststellen voor de heer Duindam of voor GemBoxx.

Het is niet uit te sluiten dat GemBoxx als aanbieder in het vizier is gekomen van gemeente Woerden als gevolg van de introductie van de directeur door de heer Duindam. Echter, er zat een periode van één tot meerdere jaren tussen de eerste introductiegesprekken en de gegunde opdrachten. Daarnaast waren er zowel bij GemBoxx als bij de gemeente Woerden verschillende andere netwerk relaties die deze partijen samen heeft kunnen brengen. Wij kunnen dan ook geen direct verband vaststellen tussen de introductie van de heer Duindam van -de directeur van GemBoxx bij bestuurders en ambtenaren van Woerden en de gunning van opdrachten door de gemeente aan GemBoxx. Wij hebben dan ook niet kunnen vaststellen dat het handelen van de heer Duindam heeft geleid tot bevoordeling van GemBoxx, anderen of hem zelf.

Ook belangenverstrengeling heeft zich (ondanks de gewekte schijn) in de praktijk niet aantoonbaar gemanifesteerd. Wij hebben geen feiten en omstandigheden kunnen vaststellen waarbij de heer Duindam heeft gehandeld tegen het belang van gemeente Woerden en in het belang van GemBoxx en/of zich zelf.

3.6 Handelwijze van de heer Duindam alles overziende

Alles overziende valt ons nog het volgende op. De heer Duindam is volgens ons achteraf bezien inconsequent geweest in zijn handelwijze. Op een aantal momenten onthoudt hij zich van beraadslaging in het college als GemBoxx ter tafel komt en hij brengt in een vergadering met zijn fractie in dat zijn voormalig bedrijf mogelijk partner wordt van gemeente Woerden. Wanneer de gemeente Woerden besluit een samenwerking met GemCloud (eerst 50% en later 100% dochter van GemBoxx) te verkennen, wordt de heer Duindam echter bestuurlijk opdrachtgever van het traject. Wanneer dit traject leidt tot een MoU (intentieverklaring) doet de heer Duindam wel mee aan

beraadslaging, maar besluit hij met het college dat hij de verklaring niet kan ondertekenen, gezien zijn persoonlijke belangen. Om vervolgens te besluiten dat hij wel aanwezig kan zijn als vertegenwoordiger van de gemeente Woerden bij de ondertekeningsbijeenkomst.

De heer Duindam doet daarnaast in sommige gevallen (proactief) melding van een deel van zijn belangen en andere belangen laat hij onbenoemd. De heer Duindam geeft opdracht tot het afstoten van zijn belangen, maar schenkt hier vervolgens lange tijd geen aandacht meer aan. Hij geeft aan zijn banden met GemBoxx te beëindigen, en verstrekt vervolgens meermaals leningen aan GemBoxx en schaft nieuwe aandelen aan bij het gelieerde bedrijf Innovum, om deze aandelen vervolgens enkele dagen later weer af te stoten.

Door deze handelwijze is het voor betrokkenen (college, raad, fractie) niet transparant geweest wat de belangen van de heer Duindam precies waren. Met zijn handelen laat de heer Duindam zien dat hij op sommige momenten aandacht heeft voor integriteit en zich bewust is van (de schijn van) belangenverstrengeling en bevoordeling die kan ontstaan. Op andere momenten lijkt de heer Duindam hier niet alert op te zijn en handelt hij in strijd met de gedragscode.

3.7 Rol van het college

Het is niet goed vast te stellen wanneer en op welke wijze de belangen van de heer Duindam zijn besproken in de collegevergaderingen. De herinneringen hierover lopen namelijk uiteen en tot 2015 worden er geen verslagen van collegevergaderingen gemaakt (enkel besluitenlijsten). Wij constateren dat de belangen van de heer Duindam in ieder geval in het college zijn besproken toen hij zijn voornemen voor de oprichting van GemBoxx bekend maakte, en toen hij enkele maanden later aangaf zijn banden met GemBoxx te beëindigen. Daarnaast zijn de belangen tweemaal in 2014 in het college aan de orde gekomen toen de heer Duindam zich heeft onthouden van stemming en beraadslaging. Tot slot zijn de belangen in ieder geval ook in 2015 besproken toen besloten werd dat de burgemeester de MoU zou ondertekenen, het bestuurlijk opdrachtgeverschap werd overgedragen en een standpunt werd ingenomen over waardebeoordeling van GemCloud. Wij hebben niet kunnen vaststellen dat de heer Duindam en de burgemeester bilateraal over zijn belangen hebben gesproken.

Onduidelijk is in hoeverre de belangen van de heer Duindam ook besproken zijn toen het college begin 2015 tijdens een heidag de portefeuilleverdeling voor 'innovatieve ICT' vaststelde. Op deze heidag wordt de heer Duindam benoemd tot bestuurlijk opdrachtgever van het traject van de oprichting van de ICT-coöperatie.

De drie deelnemende gemeenten (waaronder Woerden) en GemCloud tekenen samen een intentieverklaring (de MoU). Als de MoU op de colleegetafel komt, doet de heer Duindam mee aan de beraadslagingen en besluitvorming. Er wordt besloten dat vanwege zijn (voormalige) aandeelhoudersbelang in GREXX en GemBoxx, en daarmee indirect ook GemCloud, niet de heer Duindam maar de burgemeester de MoU ondertekent.

Wij beoordelen dat het college in dit besluitvormingsproces onvoldoende alert is geweest. Het

argument om de heer Duindam de MoU niet te laten ondertekenen, had volgens ons ook gebruikt moeten worden op de heidag begin 2015 om hem geen bestuurlijk opdrachtgever te laten worden. Hoewel de primaire verantwoordelijkheid bij de heer Duindam ligt, vinden wij dat ook het college een verantwoordelijkheid had om hier alert op te zijn en zo te voorkomen dat hij bestuurlijk opdrachtgever werd. Later toont het college zich meer opletten wanneer ze besluiten dat Woerden geen rol zal hebben in het waardebepalingsonderzoek van GemCloud en het bestuurlijk opdrachtgeverschap wordt overgedragen aan de heer Schreurs.

Voorts constateren wij dat de heer Duindam gedurende zijn wethouderschap op verschillende momenten bij ICT-aanverwante onderwerpen betrokken is geweest. Zo heeft de heer Duindam conform afspraken in het college tijdelijk de portefeuille sociaal domein waargenomen voor wethouder Koster, waar onder meer de Inwonercloud onder viel. In deze hoedanigheid heeft hij zich moeten verantwoorden tegenover de raad met betrekking tot de Inwonercloud.

In onze optiek is het handelen van de heer Duindam in lijn met de afspraken die gemaakt zijn in lijn met zijn verantwoordelijkheid als (plaatsvervangend) portefeuillehouder en met de afspraken die in het college zijn gemaakt. Er is geen sprake van een schending van het normenkader.

De heer Duindam heeft opdracht gegeven om de inkoop van de licenties van Centric te onderzoeken, hetgeen paste binnen zijn portefeuille inkoop. Ook heeft de heer Duindam diverse keren publiekelijk uitlatingen gedaan over ICT en de coöperatie. Dit paste bij het bovengenoemde bestuurlijk opdrachtgeverschap (waarbij wij reeds kanttekeningen hebben geplaatst). Daarbij heeft het college de kennis van de heer Duindam met betrekking tot ICT zoveel mogelijk geprobeerd te benutten.

In onze optiek dient dit te worden aangeduid als samenwerking binnen het college. Er is in deze gevallen geen sprake van schending van het normenkader.

3.8 Rol van de raad en de D66-fractie

Een groot deel van de gebeurtenissen rondom de relatie van de gemeente met enkele ICT-bedrijven en de eventuele rol van de heer Duindam hierbij heeft zich afgespeeld buiten het werkveld en daarmee buiten het zicht van de raad. Over de momenten dat dit wel onderwerp van gesprek was in de raad, constateren wij het volgende.

De commissie geloofsbrieven in 2010 merkt op dat de verschillende nevenfuncties van de heer Duindam wellicht onwenselijk zijn. Toen de heer Duindam in 2012 melding deed van een nieuwe nevenactiviteit aan de raad, heeft de raad dit niet ter kennisgeving aangenomen, maar is besloten dit in het presidium met de heer Duindam te bespreken. En toen de heer Duindam in 2014 in het presidium meldde dat hij zijn belangen in GemBoxx had afgestoten, werd terecht opgemerkt door een raadslid dat dit onderdeel van het verslag diende te zijn.

In onze optiek heeft de raad zich met deze interventies op verschillende momenten alert getoond en invulling gegeven aan zijn controlerende rol.

Raadsleden hebben niet altijd doorgevraagd en hebben bij de heer Duindam niet nagevraagd of gedane toezeggingen waren nagekomen. In onze ogen valt de raad dit niet te verwijten. Het was de verantwoordelijkheid van de heer Duindam om deze toezeggingen na te komen en de raad mocht ervan uitgaan dat hij dit zou uitvoeren.

De D66-fractie heeft de heer Duindam op verschillende moment bevestigd danwel aangesproken op (acties ten aanzien van) zijn belangen. Daarmee heeft ook de D66-fractie in onze optiek zijn verantwoordelijkheid genomen en oplettend gehandeld.

De raad heeft in 2014 door middel van een aanpassing in het Reglement van Orde (RvO) bepaald dat naar de kandidaat-wethouders een antecedentenonderzoek wordt gedaan en waar dit onderzoek uit bestaat. Uiteindelijk vindt het antecedentenonderzoek plaats door middel van een aanvraag Verklaring Omtrent Gedrag voor benoeming en een bewustwordingsgesprek met een extern bureau na benoeming. De bewustwordingsgesprekken zijn persoonlijk en er wordt geen terugkoppeling naar de burgemeester of anderen gegeven. Wij constateren dat deze gevolgde procedure op verschillende punten afwijkt van het RvO. Zo heeft er geen gesprek plaatsgevonden voorafgaand aan de benoeming tussen de kandidaat-wethouders en de burgemeester en hebben de fracties geen terugkoppeling gekregen. De fracties hebben ook nooit om deze terugkoppeling gevraagd.

Er is sprake geweest van onduidelijkheid over afspraken tussen de fractievoorzitters en de burgemeester. Uit enkele verklaringen blijkt dat er bewust is gekozen om de integriteitstoets uit te voeren na benoeming (en daarmee af te wijken van het RvO), toen bekend werd dat de kandidaten veelal zittende wethouders betrof. Daarbij bestond bij sommige fractievoorzitters het beeld dat de zittende wethouders in 2010 reeds een integriteitstoets hadden doorlopen, hetgeen niet het geval is. Wij hebben niet kunnen vaststellen dat door betrokkenen is opgemerkt dat de gevolgde procedure niet alleen afweek van het RvO ten aanzien van het moment van uitvoering (voor of na benoeming), maar ook op andere punten. Zo waren verschillende fractievoorzitters zich niet bewust van het feit dat er geen gesprek was tussen de (kandidaat-)wethouder en de burgemeester. Verschillende fractievoorzitters gingen ervan uit dat zij eventuele bijzonderheden van de burgemeester zouden vernemen, en beseften niet dat de burgemeester niet op de hoogte was van de uitkomsten van het gesprek met het externe bureau. Meerdere fractievoorzitters kunnen zich überhaupt niet meer herinneren wat er is afgesproken omtrent de integriteitstoets en dat dit hierover afspraken in het RvO zijn vastgelegd. In het algemeen valt op dat betrokkenen de afspraken en gebeurtenissen niet scherp voor ogen hebben.

Over de gevolgde werkwijze is geen besluit vastgelegd of iets gespecificeerd in het presidiumverslag waar de werkwijze besproken is. Ook hebben wij niet kunnen vaststellen dat de fractievoorzitters (schriftelijk) zijn geïnformeerd over de gekozen werkwijze (welke anders was dan het RvO). Wel is de werkwijze uiteen gezet in één van de formulieren die de kandidaat-wethouders

moeten invullen voor de commissie geloofsbrieven. Hoewel de onderhandelaars dit document op 13 mei 2014 per e-mail ontvangen, is het in onze optiek niet redelijk te verwachten dat zij dit document gelezen hebben. In de begeleidende e-mail wordt niet aangegeven dat de bijlage relevante informatie voor de onderhandelaars bevat, enkel dat het in te vullen formulieren voor de kandidaat-wethouders betreft. Bovendien wordt de informatie enkel naar de onderhandelaars gestuurd en niet naar alle fractievoorzitters en/of lijsttrekkers. Overigens wijkt de werkwijze zoals beschreven in het formulier ook af van de gevolgde werkwijze in de praktijk. Er heeft geen presentatie over integriteit in het college plaatsgevonden, hetgeen wel op het formulier staat aangegeven.

In onze optiek is het gehele proces rondom de integriteitstoets rommelig verlopen. Alle betrokkenen (fractievoorzitters, burgemeester en de griffie in een ondersteunende rol in dezen) hadden in onze optiek dan ook scherper kunnen handelen. Dat coalitievorming een turbulent politiek proces is, is geen reden om de aandacht voor integriteit uit het oog te verliezen. Het antecedentenonderzoek is immers een van de weinige preventieve interventiemogelijkheden die de raad heeft om integriteitstekwesties te voorkomen. Wellicht had dit eerder dan wel meer transparantie gegeven in de belangen van de heer Duindam.

Er is een groot aantal mogelijkheden waarop een antecedentenonderzoek vorm kan krijgen, elk met zijn eigen voor- en nadelen. Wij zijn dan ook terughoudend om normatieve uitspraken te doen over de inhoud van de gevolgde procedure. Wel stellen we vast dat de werkwijze van de commissie geloofsbrieven (vijf minuten overleg tijdens een geschorste raadsvergadering zonder voorbereiding) in combinatie met enkel een vertrouwelijk gesprek ruim een half jaar na benoeming met een extern bureau, weinig openheid van zaken geeft. Buiten het collegelid zelf is hierdoor niemand op de hoogte van eventuele integriteitsrisico's. Dit beoordelen wij als een risico in zichzelf.

3.9 Rol ambtelijke organisatie

Wij hebben geen feiten en omstandigheden kunnen vaststellen dat bij de gunning van opdrachten aan GemBoxx het normenkader ten aanzien van inkoop- en aanbestedingen is geschonden.

De gemeente Woerden is voor een aantal opdrachten exclusief in zee gegaan met GemBoxx. Het betrof in alle gevallen opdrachten onder de € 50.000,-; de grens waarboven volgens het aanbestedingsbeleid verplicht meerdere partijen moeten worden aangeschreven. Hierbij heeft de ambtelijke organisatie gehandeld binnen de kaders van het inkoop- en aanbestedingsbeleid en is waar nodig afstemming geweest met het college.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Samenvattende antwoorden op de onderzoeksvragen

4.1.1 Inleiding

De raad heeft Berenschot opdracht gegeven een feitenonderzoek uit te voeren dat in de eerste plaats leidt tot het oordeel of voormalig wethouder Duindam integer gehandeld heeft. Ook wil de raad inzicht krijgen hoe het college van B&W gefunctioneerd heeft bij de voorbereiding en besluitvorming inzake GemBoxx c.a. Bovendien wil de gemeenteraad lering uit deze kwestie trekken en weten welke gevolgen de gebeurtenissen hebben voor de verdere samenwerking met GemBoxx en de ontwikkeling van de Inwonercloud. De gemeenteraad heeft tientallen onderzoeksvragen gesteld (zie paragraaf 1.2). Een groot deel van de vragen is beschrijvend van aard en beantwoord in een van de voorgaande hoofdstukken. Onderstaand vatten we antwoorden op de onderzoeksvragen samen waarbij wij hier en daar gemakshalve verwijzen naar de paragrafen waarin de antwoorden op de vragen worden beschreven.

4.1.2 Onderzoeksvragen betreffende de heer Duindam

In paragraaf 2.3 is het volledige portefeuillepakket van de heer Duindam beschreven. Relevant is met name dat de heer Duindam portefeuillehouder Inkoop was en dat hij van mei tot en met september 2015 de portefeuilles sociale zaken van wethouder Koster waarneemt (inclusief Inwonercloud). Wethouder Schreurs is portefeuillehouder ICT.

De betrokkenheid van de heer Duindam bij GREXX en GemBoxx en daaraan gelieerde bedrijven (en wat hij hierover heeft gemeld) is uitgebreid beschreven in paragraaf 2.2. De raad verzoekt in 2010 de heer Duindam om zijn nevenfuncties af te bouwen. Aan dit verzoek geeft de heer Duindam gehoor en hij stopt (onder andere) met zijn samenwerking met GREXX. De heer Duindam koopt in 2011 met zijn pensioen B.V. 1,1% van de aandelen van GREXX.

In 2012 richt de toenmalige wethouder Duindam samen met drie anderen het bedrijf GemBoxx op. Het bedrijf gaat zich richten op de gemeentelijke ICT-markt. Hij meldt dit aan raad en college. Wanneer een aantal raadsleden kritisch reageert, besluit de heer Duindam om zijn banden met GemBoxx te verbreken. Hij meldt eind 2012 aan de raad dat de banden per direct zijn stopgezet en dat aandelentransacties en investeringsverrekeningen in gang zijn gezet.

De heer Duindam beëindigt zijn activiteiten (nevenfunctie) in 2012 bij het bedrijf en laat de andere aandeelhouders weten dat hij zijn aandelen wil vervreemden. De vervreemding van de aandelen blijkt lastig. De directeur van GemBoxx onderneemt geen actie om de aandelen te vervreemden. De heer Duindam laat in mei 2014 de stichting BDPV oprichten waar de aandelen in worden ondergebracht. Hij meldt vervolgens aan het presidium dat de aandelenovername is gerealiseerd.

Wat de heer Duindam niet gemeld heeft, is dat hij in 2012 en 2013 diverse leningen aan GemBoxx heeft verstrekt. Het betrof achtergestelde leningen die conform een getekende overeenkomst na 31 december 2015 konden worden teruggevorderd.

Ook heeft de heer Duindam indirecte belangen in GemBoxx. Hij is 1% aandeelhouder in GREXX, wat een van de aandeelhouders van GemBoxx is. Dit heeft hij aan raad en college gemeld. Ook koopt de heer Duindam in mei 2014 voor € 5.000,- aandelen in Innovum, een bedrijf dat sterke banden heeft met GemBoxx. Dit heeft hij niet gemeld. De aandelen Innovum brengt hij enkele dagen later – samen met zijn aandelen GemBoxx – onder in de stichting BDPV. Daarbij bevatten de leveringsaktes de clause dat de heer Duindam op ieder moment zijn aandelen van de stichting kan terugkopen. De heer Duindam heeft aangegeven dat hij zich niet bewust was van deze clause.

4.1.3 Onderzoeksvragen betreffende de contractering van GemBoxx

GREXX was 25% aandeelhouder in GemBoxx. Wanneer de stichting BDPV in 5 oktober 2015 de aandelen GemBoxx (die oorspronkelijk van de heer Duindam waren) teruggeeft aan GemBoxx wordt GREXX voor 33,3% aandeelhouder in GemBoxx.

De heer Duindam heeft de directeur van GemBoxx bij enkele ambtenaren en bestuurders van Woerden geïntroduceerd. Er vinden kennismakingsgesprekken plaats (waar de heer Duindam niet bij aanwezig is), maar dit leidt niet tot opdrachten voor GemBoxx. Een tot enkele jaren later doet GemBoxx wel betaald werk voor Woerden. Wij hebben niet kunnen vaststellen dat deze werkzaamheden een gevolg zijn van de introductie van de heer Duindam van GemBoxx bij Woerden.

Woerden gunt in 2014 en 2015 in totaal drie keer een betaalde opdracht aan GemBoxx, variërend in omvang tussen de € 5.000 en € 45.000 (zie voor details paragraaf 2.3). Bij twee kleinere opdrachten is GemBoxx door Woerden als enige partij benaderd. Bij de derde grotere opdracht zijn eerst gesprekken gevoerd met de vaste ICT-leverancier van Woerden. Toen de ICT-leverancier niet kon leveren waar Woerden behoefte aan had, is GemBoxx benaderd. De contractering van GemBoxx is binnen de kaders van het inkoop- en aanbestedingsbeleid verlopen. Wij hebben geen aanwijzingen dat de heer Duindam betrokken is geweest bij de gunning van bovenstaande opdrachten.

Parallel aan bovengenoemde opdrachten speelt de oprichting van een gemeentelijke ICT-coöperatie. Dit wordt uitgebreid beschreven in paragraaf 2.3. Gemeente Woerden krijgt van het ministerie van BZK een uitnodiging om deel te nemen aan deze pilot. Initiatiefnemer voor deze uitnodiging is de directeur van GemBoxx die reeds bij de pilot met het ministerie van BZK betrokken is en op dat moment met Woerden om tafel zit voor een van bovengenoemde opdrachten. Wanneer het college van Woerden instemt met deelname aan de pilot doet de heer Duindam niet mee aan de beraadslaging.

Uiteindelijk leidt de pilot er toe dat gemeente Eindhoven (projectleider), gemeente Boxtel en gemeente Woerden samen met GemBoxx het proces starten om een gemeentelijke ICT-coöperatie op te richten. GemBoxx is betrokken op organisatorisch niveau en zal een launching partner van de coöperatie zijn. GemBoxx richt hiervoor het bedrijf GemCloud op (eerst 50% later 100% dochter van GemBoxx en met dezelfde directeur). GemCloud zal als aanbieder geen exclusiviteit hebben om software te leveren. Een open platform (meerdere aanbieders mogelijk) is de kerngedachte van de coöperatie.

In december 2014 is er met verschillende gemeenten een bestuurlijke verkenningsbijeenkomst, waarbij onder andere de heer Duindam en de directeur van GemCloud aanwezig zijn. Op een heidag in februari 2015 met college en directie van Woerden wordt besloten dat de heer Duindam bestuurlijk opdrachtgever wordt voor de ICT-coöperatie in oprichting. Dit omdat hij veel kennis heeft van ICT, ervaring heeft met het oprichten van een coöperatie en omdat er raakvlakken zijn met zijn portefeuille inkoop.

Met enige regelmaat hebben de drie gemeenten en GemCloud (ambtelijke) stuurgroepbijeenkomsten waar de heer Duindam niet bij aanwezig is. Er wordt een Memorandum of Understanding (MoU) opgesteld waarin de gemeenten en GemCloud (mede namens GemBoxx, aandeelhouders en gelieerde partijen) de intentie uitspreken om gezamenlijk (en uiteindelijk met zoveel mogelijk andere gemeenten) een publiek/private samenwerking te gaan verkennen op het gebied van de gemeentelijke informatiehuishouding. De heer Duindam heeft met enige regelmaat overleg met de betrokken ambtenaar uit Woerden. In deze gesprekken dringt hij bij de ambtenaar aan op minder exclusiviteit voor GemCloud en GemBoxx.

In april 2015 is er een definitief concept MoU waar de naam van de heer Duindam wordt genoemd als vertegenwoordigers van Woerden. Uiteindelijk wordt in Woerden besloten dat niet de heer Duindam, maar de burgemeester de MoU ondertekent in verband met zijn (voormalige) relatie met GemBoxx en zijn huidige aandeelhoudersbelang in GREXX (welke aandeelhouder is in GemBoxx). Wanneer het college besluit in te stemmen met de MoU doet de heer Duindam wel mee aan de beraadslaging. De heer Duindam gaat namens Woerden naar de ceremoniële bijeenkomst waar de directeur van GemCloud en bestuurders van de andere gemeenten de MoU ondertekenen.

Na ondertekening van de MoU gaat de coöperatie-in-oprichting een volgende fase in. Gesproken wordt over een fusie tussen de publieke ICT-coöperatie en het bedrijf GemCloud als mogelijke juridische constructie voor de coöperatie. Hiervoor is het nodig om een waardebeoordeling van GemCloud te laten doen. Het college van Woerden besluit dat Woerden geen betrokkenheid zal hebben bij dit waardebeoordelingsonderzoek in verband met de belangen van wethouder Duindam in GREXX en daarmee indirect in GemBoxx en GemCloud. Ook besluit het college dat de heer Duindam geen bestuurlijk opdrachtgever meer kan zijn nu de coöperatie concrete vormen aan neemt. In september 2015 neemt wethouder Schreurs het bestuurlijk opdrachtgeverschap over.

GemBoxx danwel GemCloud hebben nooit betaling ontvangen van de gemeente Woerden voor de tijdsinvestering die zij hebben gestopt in de vorming van de coöperatie. Wanneer de coöperatie eenmaal gevormd is, zou een assettransfer plaatsvinden. Dit zou volgens betrokkenen een aanzienlijk bedrag kunnen betreffen, afhankelijk van de reeds ontwikkelde software door GemCloud. Als eigenaar van GemCloud zou GemBoxx aan de ontvangende kant van deze betaling zitten.

De coöperatie zit tot op heden in de voorbereidende fase en er zijn geen definitieve besluiten genomen. Voor deelname aan de coöperatie is een besluit van de gemeenteraad nodig.

4.1.4 Onderzoeksvragen betreffende het college

De heer Duindam informeert het college dat hij voornemens is om het bedrijf GemBoxx op te richten en hier enkele werkzaamheden voor te doen. Aangezien deze nevenfunctie enkele maanden

daarna wordt beëindigd en de heer Duindam zijn nevenfuncties verder al had afgebouwd, ligt het voor de hand dat zijn nevenfuncties verder niet besproken zijn in het college.

De belangen van de heer Duindam zijn meerdere malen ter sprake gekomen in collegevergaderingen. Het is niet goed vast te stellen op welke wijze hier over is gesproken. Wij hebben niet kunnen vaststellen dat de heer Duindam en de burgemeester bilateraal over (eventuele risico's met betrekking tot) zijn belangen hebben gesproken.

4.1.5 Onderzoeksvragen betreffende de rol van de raad

De raad heeft op verschillende momenten vragen gesteld ten aanzien van de nevenfuncties en belangen van de heer Duindam. Zo adviseert de commissie geloofsbrieven in 2010 de raad om de heer Duindam te verzoeken zijn nevenfuncties af te bouwen. En toen de heer Duindam in 2012 melding deed van een nieuwe nevenactiviteit aan de raad, is besloten dit in het presidium met de heer Duindam te bespreken. Ook de D66-fractie heeft de heer Duindam door de jaren heen meermaals bevraagd danwel aangesproken op (zijn acties met betrekking tot) zijn financiële belangen. Een groot deel van de gebeurtenissen rondom de relatie van de gemeente met enkele ICT-bedrijven en de eventuele rol van de heer Duindam heeft zich echter afgespeeld buiten het werkveld en daarmee buiten het zicht van de raad.

Wel hadden de fractievoorzitters (evenals de burgemeester en de griffier) een belangrijke rol met betrekking tot de integriteitstoets voor nieuwe wethouders. Zij staan rondom de gemeenteraadsvergaderingen in 2014 stil bij de vraag of, en zo ja, in welke vorm (kandidaat-) wethouders een integriteitstoets moeten ondergaan. Dit leidt bij de installatie van de nieuwe raad tot een aanpassing van het Reglement van Orde van de raad (RvO), waarin staat beschreven hoe een dergelijke integriteitstoets er uit dient te zien. De werkwijze die uiteindelijk is gevolgd voor het antecedentenonderzoek wijkt op verschillende punten af van het RvO. De herinneringen van de verschillende betrokkenen over hoe dit is gekomen, in hoeverre is afgesproken om van het RvO af te wijken en in hoeverre dit gecommuniceerd is, lopen uit een.

4.2 Conclusies

Naast vele beschrijvende vragen die wij hierboven beantwoorden, heeft de raad de beoordelende slotvraag gesteld wie, wanneer het vigerende normenkader heeft geschonden en op welke wijze. De conclusies wat betreft deze vraag luiden als volgt:

- 1. Met betrekking tot de handelwijze van de heer Duindam ten aanzien van zijn nevenfuncties is het normenkader niet geschonden.** De heer Duindam heeft melding gedaan van zijn nevenfuncties en is toegezeggen voor het afbouwen van deze nevenfuncties nagekomen. De heer Duindam heeft met zijn handelen invulling gegeven aan de kernwaarde openheid uit de gedragscode integriteit voor politieke ambtsdragers.
- 2. Met betrekking tot de handelwijze van de heer Duindam ten aanzien van zijn financiële belangen in GREXX is het normenkader niet geschonden.** GREXX onderhoudt geen directe zakelijke betrekkingen met Woerden en is ook niet werkzaam in de publieke sector. De bepalingen uit de gedragscode ten aanzien van het melden van financiële belangen zijn dan ook niet op de aandelen GREXX van toepassing. Wel heeft de heer Duindam zijn fractievoorzitter

onjuist geïnformeerd toen hij hem meldde dat hij geen aandelen GREXX meer had, terwijl dit wel het geval was. In onze optiek had de heer Duindam hem beter moeten informeren.

- 3. Met betrekking tot de handelwijze van de heer Duindam ten aanzien van zijn financiële belangen in GemBoxx is het normenkader op enkele onderdelen niet en op enkele onderdelen wel geschonden.** De heer Duindam maakt in 2012 zijn voornemen tot oprichting van het bedrijf GemBoxx aan raad en college kenbaar. Het is in onze ogen zorgvuldig en conform de gedragscode dat de heer Duindam dit vooraf meldt, aangezien GemBoxx zich op de gemeentelijke markt gaat begeven. Wij achten het zorgvuldig dat de heer Duindam in 2014 aan het presidium meldt dat de vervreemding van aandelen GemBoxx voltooid is. Wel was het in onze ogen transparanter geweest wanneer hij had aangegeven dat hij de belangen had ondergebracht in een stichting. De heer Duindam heeft geen opgave gedaan van de achtergestelde startlening á € 25.000,- en verschillende andere leningen (totaal € 9.800,-) die hij aan GemBoxx heeft verstrekt. Daarmee heeft de heer Duindam in strijd gehandeld met artikel 2:1 uit de gedragscode die voorschrijft dat een bestuurder melding dient te maken van financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt. De vervreemding van aandelen GemBoxx wordt anderhalf jaar gerealiseerd na de toezegging van de heer Duindam aan de raad dat de banden met GemBoxx per direct waren beëindigd en dat aandelentransacties en investeringsverrekeningen zo snel mogelijk zouden worden verwezenlijkt. Ook verstrekt de heer Duindam in het jaar na de toezegging zevenmaal een lening aan GemBoxx van totaal € 9.800,-. De heer Duindam is zijn toezegging aan de raad daarom niet nagekomen, dan wel hij heeft nagelaten de raad hierover juist te informeren. De heer Duindam is derhalve op dit gebied onvoldoende open, transparant en betrouwbaar geweest.
- 4. Met betrekking tot de handelwijze van de heer Duindam ten aanzien van zijn financiële belangen in Innovum is op onderdelen het normenkader wel geschonden.** Omdat Innovum geen directe zakelijke betrekkingen heeft met Woerden had de heer Duindam volgens artikel 2:1 van de gedragscode geen melding hoeven maken van zijn aandeelhoudersbelang in het bedrijf. Gezien de sterke banden die Innovum heeft met GemBoxx, komt de aanschaf van aandelen Innovum niet overeen met de toezegging aan de raad van de heer Duindam dat hij de banden met GemBoxx beëindigt. Door het niet melden van de aandelen Innovum heeft de heer Duindam geen inzicht gegeven in zijn handelen en zijn beweegredenen daarbij. De heer Duindam heeft in onze optiek in dezen onvoldoende openheid betracht en gehandeld in strijd met het normenkader, ook al heeft hij de aandelen slechts twaalf dagen in zijn bezit gehad.
- 5. Met betrekking tot de handelwijze van de heer Duindam als wethouder van Woerden ten aanzien van GemBoxx is het normenkader op enkele onderdelen niet en op enkele onderdelen wel geschonden.** De heer Duindam heeft de schijn van belangenverstrengeling en bevoordeling op zich genomen toen hij aandeelhouder van GemBoxx was en de directeur van GemBoxx introduceerde bij bestuurders en ambtenaren van gemeente Woerden. Ook heeft de heer Duindam de schijn van belangenverstrengeling en bevoordeling op zich genomen door bestuurlijk opdrachtgever te worden van de op te richten coöperatie met GemCloud (eerst 50% later 100% dochter GemBoxx), terwijl hij een (indirect) persoonlijk belang heeft bij de financiële

resultaten van dit bedrijf. De heer Duindam heeft tweemaal niet meegestemd in het college toen opdrachten voor GemBoxx aan de orde kwamen, waarmee hij handelt conform artikel 2:3 van de gedragscode. Een derde keer stemt hij in strijd met de gedragscode wel mee en is hij zelfs verantwoordelijk portefeuillehouder. Hiermee heeft hij in strijd gehandeld met artikel 2:3 uit de gedragscode waarin staat dat een bestuurder zich dient te onthouden van besluitvorming over een aanbieder waarmee hij persoonlijke betrekkingen heeft. Wij hebben niet kunnen vaststellen dat het handelen van de heer Duindam daadwerkelijk heeft geleid tot bevoordeling van GemBoxx of zichzelf. Ook hebben wij niet kunnen vaststellen dat de heer Duindam heeft gehandeld tegen het belang van gemeente Woerden en in het belang van GemBoxx of zich zelf. Ook belangenverstrengeling heeft zich (ondanks de gewekte schijn) in de praktijk niet aantoonbaar gemanifesteerd.

6. **Alles overwegend is de heer Duindam inconsequent geweest in zijn handelwijze.** Met zijn handelen heeft hij laten zien dat hij op sommige momenten aandacht had voor integriteit en zich bewust was van (de schijn van) belangenverstrengeling en bevoordeling die kon ontstaan. Op andere momenten was de heer Duindam hier niet alert op en handelde hij in strijd met de gedragscode integriteit.
7. **Het college is op een enkel onderdeel onvoldoende alert geweest ten aanzien van de betrokkenheid van de heer Duindam bij besluitvorming over GemBoxx.** Het is een besluit geweest van het college om de heer Duindam aan te wijzen als bestuurlijk opdrachtgever voor de ICT-coöperatie die in samenwerking met GemCloud werd opgericht. Hoewel de primaire verantwoordelijkheid voor het omgaan met zijn belangen ligt bij de heer Duindam, vinden wij dat ook het college een verantwoordelijkheid had om hier alert op te zijn en zo te voorkomen dat hij portefeuillehouder werd. Te meer omdat de heer Duindam enkele maanden eerder zich in het college onthoudt van beraadslaging waar het GemBoxx betreft. Later toont het college zich wel alert wanneer het besluit niet deel te nemen aan een waardebeoordelingsonderzoek van GemCloud en het bestuurlijk opdrachtgeverschap overdraagt aan een andere wethouder.
8. **Ten aanzien van de publieke optredens en acties van de heer Duindam met betrekking tot ICT is het normenkader niet geschonden.** De heer Duindam is op verschillende momenten bij ICT-aanverwante onderwerpen betrokken geweest. Daarmee heeft het college de kennis van de heer Duindam met betrekking tot ICT zoveel mogelijk geprobeerd te benutten. In onze optiek dient dit te worden aangeduid als samenwerking binnen het college en is hier geenszins sprake van integriteitsschendingen. Uitzondering is het bestuurlijk opdrachtgeverschap voor de coöperatie waar wij in voorgaande conclusies reeds op ingaan.
9. **De raad en D66-fractie hebben zich op verschillende momenten alert getoond ten aanzien van de belangen van de heer Duindam.** Een groot deel van de gebeurtenissen rondom de heer Duindam en de relatie van de gemeente met ICT-bedrijven heeft zich afgespeeld buiten het werkveld en daarmee buiten het zicht van de raad. Op de momenten dat dit wel onderwerp van gesprek was, heeft de raad aandacht gehad voor de risico's die de belangen van de heer Duindam met zich mee konden brengen. Ook de D66-fractie heeft de heer Duindam meermaals bevraagd of gewezen op risico's ten aanzien van zijn belangen.

- 10. Fractievoorzitters en burgemeester en de griffie in ondersteunde rol zijn gezamenlijk onvoldoende alert geweest met betrekking tot het antecedentenonderzoek van het nieuwe college in 2014.** Dit proces is rommelig verlopen en wijkt op onderdelen af van het Reglement van Orde van de raad. Er is sprake geweest van onduidelijkheid over afspraken tussen de fractievoorzitters en de burgemeester. De gevolgde procedure van het antecedentenonderzoek in combinatie met een summier onderzoek van de geloofsbriefcommissie heeft weinig openheid van zaken gegeven.
- 11. De ambtelijke organisatie heeft bij de gunning van opdrachten aan GemBoxx het normenkader ten aanzien van inkoop en aanbestedingen niet geschonden.** De gemeente Woerden is voor enkele opdrachten exclusief in zee gegaan met GemBoxx. Hierbij heeft de ambtelijke organisatie gehandeld binnen de kaders van een inkoop- en aanbestedingsbeleid en is waar noodzakelijk meermaals afstemming geweest met het college.

4.3 Aanbevelingen

Een laatste vraag van de raad is welke leerpunten er voor de toekomst zijn voor respectievelijk de raad, het college en de ambtelijke organisatie ten aanzien van het ambtelijk en bestuurlijk doorlopen van dergelijke processen. Ten aanzien van het inhoudelijke (inkoop)proces met betrekking tot GemBoxx hebben wij geen omissies geconstateerd. Derhalve formulieren wij op dit punt ook geen aanbevelingen. Wel zien wij de volgende verbetermogelijkheid ten aanzien van integriteit.

1. *Vergroot het integriteitsbewustzijn van het college als collectief*

In het licht van bovenstaande conclusies is het van belang dat acties worden ondernomen om het integriteitsbewustzijn van het college als collectief te vergroten. Hiertoe zijn tal van interventies mogelijk (dilemmatrainingen, integriteitsgames, actualiteitsgesprekken, etc.). Het gesprek tussen de collegeleden dient hierbij centraal te staan. Belangrijk is dat in ieder geval aandacht is voor de uitkomsten van dit onderzoek en de rol van het college hierin en de toepassing van de gedragscode integriteit in de praktijk. Ook dient het college heldere afspraken te maken over waar men elkaar op aan mag spreken en wat de rol van de burgemeester hierin is (als verantwoordelijke voor het bevorderen van integriteit conform Gemeentewet art. 170, lid 2). Wij adviseren het onderwerp integriteit minimaal eens per jaar te agenderen, (juist) ook als er geen kwesties spelen.

2. *Heroverweeg de werkwijze van de commissie geloofsbriefen en het antecedentenonderzoek en maak hier heldere afspraken over*

Het onderzoek van de geloofsbriefcommissie en het antecedentenonderzoek zijn de enige preventieve interventiemogelijkheden die fracties, raad en de burgemeester gezamenlijk hebben ten aanzien van de integriteit van collegeleden. Wij adviseren een dussdanige werkwijze af te spreken dat deze twee werkwijzen gezamenlijk voldoende inzicht geven in de integriteitsrisico's voor kandidaat-wethouders. Daarbij is er een groot aantal werkwijzen mogelijk. Wij geven in ieder geval de volgende aandachtspunten mee:

- Buiten de kandidaat zelf dient ten minste één ander persoon inzicht te hebben in eventuele integriteitsrisico's. De burgemeester is de voor de hand liggende persoon. Wanneer de

Berenschot

resultaten ook met de andere collegeleden en bijvoorbeeld fractievoorzitters worden gedeeld, neemt de transparantie toe en daarmee ook de mogelijkheid om elkaar aan te spreken. Uiteraard dient dit afgewogen te worden tegen de privacy van de kandidaat-wethouder.

- Het geloofsbrievenonderzoek in combinatie met het antecedentenonderzoek moeten inzicht geven in de financiële belangen en nevenfuncties die de kandidaat wethouder heeft, *in relatie tot de gemeente*. Dit betekent dat ook de relatie tussen de gemeente en organisaties waar iemand belangen of betrekkingen heeft inzichtelijk gemaakt dient te worden.
- Het antecedentenonderzoek vindt bij voorkeur voorafgaand aan de benoeming plaats, en anders kort (hoogstens enkele weken) na de benoeming.
- Er dienen eenduidige afspraken te worden gemaakt over de te volgen werkwijze. Deze afspraken zijn helder voor raad, griffie en burgemeester en zijn vastgelegd in het Reglement van Orde. Daarbij dient zo veel als mogelijk voorkomen te worden dat deze afspraken voor meerdere uitleggen vatbaar zijn.
- De fractievoorzitters dienen altijd een terugkoppeling te krijgen van het uitgevoerde antecedentenonderzoek. Zij het niet op inhoud, dan in ieder geval op proces.

Bijlage 1

Feitenrelazen

Feitenrelaas 1. Belangen van de heer Duindam

2009, 2010 en 2011

Oktober / november 2009: Het bedrijf Twinyard B.V. (waarvan de heer Duindam 50% eigenaar is) wordt samenwerkingspartner van GREXX N.V. Het betreft een afspraak om inhoudelijk samen te gaan werken. Twinyard B.V. heeft een product ontwikkeld (Twinmate) dat zij 'draaien' op GrexxBoxx, het platform van GREXX N.V. Twinyard verkoopt op die manier onder andere een opdracht aan Sanovi, waarin het product wordt doorontwikkeld tot Care Companion. Naast de afspraak tot inhoudelijke samenwerking, wordt afgesproken dat de heer Duindam aandelen GREXX zal kopen, zodra deze aangeboden worden op de interne markt en de zittende aandeelhouders deze niet afnemen op basis van hun preferente recht. In 2011 was er een pakket aandelen voor de heer Duindam beschikbaar en is het recht op aankoop geëffectueerd.

Mei 2010: De heer Duindam wordt voorgedragen als wethouderskandidaat voor D66. De heer Duindam vult de formulieren van de griffie in ten behoeve van het geloofsbriefen onderzoek. De formulieren van de griffie bestaan uit een document voor persoonlijk (NAW) gegevens en een formulier voor de 'opgave van nevenfuncties ex artikel 41b gemeentewet'. Op dit laatste formulier geeft de heer Duindam aan de volgende nevenfuncties te hebben en geeft daarbij steeds een korte beschrijving van de aard van de werkzaamheden:

Directeur bij BDB bv – Stamrecht bv en holding.

Directeur bij Twinyard bv – nieuwe klantbedieningsconcepten via internet en Privacy by Design.

Directeur bij Leanair – Consultancy in procesontwerp, interim management, project management, business analyse.

Interim manager (passief) Rijnconsult – Organisatie-advies en Interim Management. I.v.m. mijn functie als wethouder wordt er tot nader order van mij niet actief bemiddeld.

Partner bij Grexx bv – Softwarematige oplossing van complexe bedrijfsvoeringsvraagstukken d.m.v. BPM.

Vrijwilliger bij de Baanderij/stichting ProPlan – hangt van het moment af, maar altijd onbezoldigd.

17 mei 2010: Raadsvergadering waar in de nieuwe wethouders (waaronder de heer Duindam) worden benoemd na advies van de commissie geloofsbriefen. In de notulen is als volgt opgenomen:

De voorzitter verzoekt de fractievoorzitters de commissie tot onderzoek van de geloofsbriefen te vormen. Daarop schorst hij de vergadering, ten einde de commissie in de gelegenheid te stellen haar werkzaamheden te verrichten. Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan de heer Mees.

“De heer Mees: Voorzitter! De commissie heeft de geloofsbriefen onderzocht van (...) en J.I.M. Duindam. (...) Gebleken is dat genoemde personen verder voldoen aan de eigen die in de Gemeentewet zijn gesteld. De commissie adviseert de raad de heer Duindam te verzoeken ten aanzien van zijn nevenfuncties belangenverstrengeling te voorkomen en deze zodanig af te bouwen dat deze niet ten koste van dit huis zullen gaan. De commissie adviseert de raad de voornoemden te benoemen als wethouders van de gemeente Woerden. Zonder hoofdelijke stemming wordt besloten overeenkomstig het advies van de commissie tot

onderzoek van de geloofsbrieven. De voorzitter dankt de leden van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven voor de verrichte werkzaamheden en ontbindt haar.”

Mei 2010: De activiteiten van Twinyard b.v. worden om niet verkocht aan GREXX N.V. Hierna is Twinyard b.v. een ‘lege b.v.’ waar geen activiteiten meer in plaatsvinden.

30 december 2010: Verkoop om niet van de ‘lege b.v.’ Twinyard b.v. door de heer Duindam aan zijn levenspartner (blijkens KvK register).

31 december 2010: Opheffing Leanair, uitschrijving uit het handelsregister (blijkens KvK register).

11 november 2011: BDB B.V. koopt 3.500 aandelen GREXX N.V. Het betreft 1,1% van de totale aandelen. BDB B.V. betaalt hiervoor € 48.230,-.

2012

1 maart 2012: Jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) van GREXX. De heer Duindam is afwezig. Verder worden in de notulen geen bijzonderheden genoemd die relevant zijn voor onderhavig onderzoek.

20 april 2012: AVA van de statutair op te richten B.V. GemBoxx. De heer Duindam is bij deze vergadering aanwezig. In de (niet ondertekende) notulen staat het volgende:

De voorzitter stelt aan de orde:

- A. Gegeven voorgaande bijeenkomsten met diverse betrokkenen is besloten gezamenlijk een B.V. met de naam Gemboxx op te richten waarin alle betrokkenen 25% van de aandelen zullen verkrijgen;
- B. De betrokkenen zijn: Swibri Beheer B.V., Rene Schrieken, Grexx N.V. en BDB B.V.;
- C. Betrokkenen zeggen elk toe €25.000 als achtergestelde lening ter beschikking te stellen;
- D. Besloten wordt t.b.v. Gemboxx B.V. gebruik te maken van een bestaande, maar “lege” B.V. van Grexx N.V.;
- E. De rol van BDB B.V. zal zich beperken tot strategisch meedenken over innovatie en ideeën t.b.v. verbetering informatiehuishouding bij gemeenten;
- F. Woerden kan geen klant worden van Gemboxx B.V..

De voorzitter constateert dat de vergadering de voorstellen met algemene stemmen aanvaardt

Tevens wordt besloten de heer Miedema te benoemen als statutair directeur. Dit is niet opgenomen in de notulen, maar in een apart besluit welke ondertekend is door de vier aandeelhouders van de op te richten B.V.

17 juni 2012: E-mail van wethouder Duindam aan de griffie, ter attentie van de raad:

Geachte Raadsleden,

Bij mijn installatie als wethouder in mei 2010 is door de commissie voor de geloofsbrieven als advies meegegeven om mijn zakelijke belangen enigszins af te bouwen. Ik heb sindsdien mijn eenmanszaak Leanair

geliquideerd en mijn besloten vennootschap Twinyard verkocht. Twinyard BV is verkocht aan mijn partner mevr W.M.Carlée, die deze gebruikt als beheer BV voor haar praktijk in advocatuur en mediation. Ik heb in het gecontinueerde Twinyard geen zakelijke belangen.

Dit betekent dat de enige zakelijke belangen die ik nog heb die zijn in BDB BV, mijn pensioen en beheer BV. Via BDB BV ben ik aandeelhouder van Hubsquare BV, handelsnaam Grexx. Een bedrijf dat een zogenaamd dynamic case management systeem onder de naam Grexxboxx in de markt zet. Met buitengewoon succes.

Onlangs is er een nieuwe reden ontstaan om uw Raad te informeren over mijn zakelijke activiteiten.

Het succes van de Grexxboxx is aanleiding geweest voor de start van een nieuw dochterbedrijf met als aandeelhouders naast BDB BV, de bedrijven Hubsquare BV, Swibri Beheer BV, en Rene Schrieken. Dit bedrijf, opererend onder de naam GemBoxx gebruikt het dynamic case management systeem Grexxboxx om in de sector overheid voet aan de grond te krijgen. Aanleiding is de komende vernieuwing van het Burgerzakensysteem, vanuit het landelijke programma mGBA.

Gemboxx (in oprichting) heeft als doel de ICT voor de overheidsinstellingen waarmee zij werkt te ontzorgen (dmv cloud computing) en de total cost of ownership tenminste met 50% te reduceren, zodat deze overheidsinstellingen belangrijk beleid op het gebied van WMO, WWB, Cultuur, Sport en andere inhoudelijke beleidsterreinen overeind kunnen houden. Wij streven er naar het eigendom van de door Gemboxx ontwikkelde software onder te brengen in een cooperatie u.a. van gezamenlijk opererende gemeenten.

Ik maak geen gebruik mijn wethouderspositie nu, in het verleden, noch in de toekomst, om producten of diensten van Gemboxx te verkopen bij overheidsinstellingen. Mijn activiteiten bij Gemboxx hebben in hoofdzaak betrekking op Strategie, Bedrijfsvoering en Innovatie. Ik ben niet betrokken bij verkooptrajecten.

Bij de gemeente Woerden heb ik geen rechtstreekse bemoeienis met ICT keuzes en beslissingen. Ik ontvang geen salaris, noch uit BDB BV, noch uit Hubsquare BV, noch uit Gemboxx BV. Mijn wethouderschap staat op de eerste plaats en dat blijft zo. Ik werk per week gemiddeld 50 uur, exclusief reistijden, als wethouder en gemiddeld 4 uur in het kader van mijn zakelijke participatie.

In de verwachting u hiermee naar tevredenheid geïnformeerd te hebben,

Hoogachtend,

Bob Duindam
Wethouder gemeente Woerden

22 juni 2012: Griffie verstuurt de e-mail van wethouder Duindam aan de raad.

22 juni 2012: Oprichting GemBoxx B.V. door middel van statutenwijziging van ASProfit Insurance Technology B.V. ASProfit Insurance Technology B.V. was de naam van een 'lege' B.V. van GREXX N.V. Op dezelfde dag krijgt BDB B.V. 4.500 (van de 18.000) aandelen in GemBoxx B.V. geleverd. Vervreemders in deze overeenkomst zijn GREXX N.V. en een ander bedrijf, die voorheen beide 50% van de aandelen hadden in ASProfit B.V. Het bedrijf vervreemdt al zijn aandelen, GREXX N.V. vervreemdt de helft van zijn aandelen. Na deze leveringshandeling heeft GREXX N.V. dan nog 4.500 aandelen in bezit (is 25% van de aandelen). De verkrijgers betalen een symbolische

vergoeding van €1,- totaal voor deze aandelen. Bij de levering van aandelen wordt tevens de heer Miedema formeel benoemd als statutair directeur van GemBoxx B.V.

26 juni 2012: Presidiumvergadering. De per mail gestuurde brief van de heer Duindam wordt besproken bij de rondvraag. In het verslag staat:

De heer Tersteeg stelt voor om de brief van wethouder Duindam inzake zijn nevenactiviteiten in het Presidium te behandelen. De brief roept namelijk vragen op bij de fractie van Progressief Woerden in de zin van: wat waren de afspraken bij aantreden van de wethouder, is hetgeen wat in de brief staat in strijd met deze gemaakte afspraken, betekent dit dat er nu opeens een andere lijn wordt gevolgd? Daarnaast wordt de schijn van belangenverstrengeling gewekt, aangezien een van de nevenactiviteiten zich richt op het publieke domein. Besluit: Het presidium gaat met wethouder Duindam in gesprek over zijn brief inzake nevenactiviteiten. Actie griffie: voor de volgende Presidiumvergadering wethouder Duindam voor dit agendapunt uitnodigen.

27 juni 2012: Dagtekening van twee overeenkomsten van een achtergestelde en renteloze lening van respectievelijk € 9.800,- en € 25.000,- van BDB B.V. aan GemBoxx B.V. In de overeenkomsten staat vermeld dat deze per 31 december 2015 aflopen, op welke datum het alsdan uitstaande bedrag opeisbaar wordt. Het uitstaande bedrag dient binnen 30 dagen na 31 december 2015 te zijn terug gestort op de bankrekening van BDB B.V.

De directeur van GemBoxx verklaart dat de overeenkomst voor € 9.800,- in werkelijkheid medio 2015 is opgesteld en ondertekend. Dit bedrag betreft een optelsom van een aantal leningen die BDB B.V. in 2013 aan GemBoxx verstrekt.

28 september 2012: AVA GemBoxx B.V. Alle aandeelhouders inclusief de heer Duindam zijn aanwezig. In de (niet ondertekende) notulen staat het volgende:

De voorzitter stelt aan de orde:

- A. BDB B.V. heeft gemeld dat hij zich gedwongen ziet zijn aandelen te verkopen i.v.m. wens "uit de politiek" in Woerden;
- B. Geen van de drie overige aandeelhouders is direct bereid de aandelen over te nemen;
- C. De voorzitter wijst op de kosten die gepaard gaan met een waardebeoordeling van de B.V. waarin tot dusver slechts marketing en onderzoeksinspanningen op eigen rekening van [twee aandeelhouders (niet zijnde de heer Duindam)] zijn verricht;
- D. De vergadering besluit het verzoek van BDB B.V. in overweging te nemen.

De voorzitter constateert dat de vergadering de voorstellen met algemene stemmen aanvaardt.

2 oktober 2012: Presidiumvergadering, waarbij agendapunt 2 de nevenactiviteit van wethouder Duindam is. De heer Duindam en een aantal leden van het presidium worden het vervolgens niet eens over de verslaglegging van het geen besproken is tijdens dit agendapunt. Op 22 januari 2013 wordt dit onderdeel van het verslag definitief vastgesteld (zie deze datum voor tekst verslag).

12 oktober 2012: AVA GemBoxx B.V. Alle aandeelhouders, inclusief de heer Duindam, zijn aanwezig. In de (niet ondertekende) notulen staat het volgende geschreven:

De voorzitter stelt aan de orde:

- A. BDB B.V. heeft gemeld dat zij zich gedwongen ziet zijn aandelen te verkopen i.v.m. wensen “uit de politiek” in Woerden;
- B. Geen van de drie overige aandeelhouders is direct bereid de aandelen over te nemen;
- C. De voorzitter wijst op de kosten die gepaard gaan met een waardebeoordeling van de B.V. waarin tot dusver slechts marketing en onderzoeksinspanningen op eigen rekening van [twee aandeelhouders (niet zijnde de heer Duindam)] zijn verricht;
- D. Er zijn geen andere mogelijkheden de aandelen zonder hoge kosten van bezitter te doen veranderen;
- E. Een oplossing is de aandelen onder te brengen in een stichting en deze stichting uit te sluiten van stemrecht in deze vergadering;
- F. Aldus wordt besloten.

De voorzitter constateert dat de vergadering de voorstellen met algemene stemmen aanvaardt.

21 oktober 2012: E-mails van fractievoorzitter D66 aan de heer Duindam en de fractie over aanpassen LinkedIn-profiel.

Mail van fractievoorzitter D66 aan de heer Duindam (21:19 uur)

“Beste Bob, Tijdens de laatste vergadering van het presidium op 2 oktober jl. hebben de leden met elkaar en met jou nadrukkelijk stilgestaan bij jouw nevenactiviteiten. De afspraak is toen gemaakt dat het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten niet om advies zou worden gevraagd, op voorwaarde dat je de verwijzing naar Gemboxx op LinkedIn zou verwijderen. Dat is nog niet gebeurd.

We hebben het als fractie gehad over je nevenactiviteiten. In beginsel hebben we er geen moeite mee dat je naast je wethouderschap op de achtergrond activiteiten verricht voor een onderneming, zolang dit niet op gespannen voet staat met je wethouderschap. Daarvan is, ook wat ons betreft, in ieder geval wel sprake als je je zichtbaar verbindt / blijft verbinden aan een product dat is bedoeld voor de gemeentelijke markt.

Als fractie gaan wij er natuurlijk vanuit dat je ervoor zorgt dat dit niet meer gebeurt en we gingen er dus ook vanuit dat jij je LinkedIn profiel inmiddels zou hebben aangepast. Nu hebben we echter geconstateerd dat je, bijna drie weken na de vergadering van het Presidium, nog geen gevolg hebt gegeven aan de afspraak die daar is gemaakt. Daarom verzoeken wij je dringend om uiterlijk morgen, maandag 22/10, een en ander aan te passen. (...)”

Mail van fractievoorzitter D66 aan fractie (22:12 uur)

“Beste allen, Zie onder [verwijzing naar gestuurde mail van 21:19 uur]. Bob aan de telefoon gehad: hij had het direct aangepast op de avond na het presidium, alleen de headline wilde maar niet pakken. En terwijl ik hem aan de telefoon had probeerde hij het nog een keer, en toen lukte het wel! (...)”

23 oktober 2012: Griffie mailt het conceptverslag van de vergadering van 2 oktober aan de leden van het presidium.

26 oktober 2012: De fractievoorzitter Progressief Woerden mailt naar de griffie dat hij zich op een tweetal punten verbaast over het verslag en geeft aan dit met de voorzitter te zullen overleggen.

27 oktober 2012: E-mail van de heer Duindam aan de fractievoorzitter Progressief Woerden betreffende het verloop van de presidiumvergadering van 2 oktober 2012 en de verslaglegging hier over. In de mail staat onder andere de volgende passage:

Ik zou toch nog willen vermelden: Het college besluit niet over pakketkeuzes. Maar mocht de ambtelijke organisatie overwegen om met Gemboxx in zee te gaan, dan 1) onthou ik mij van betrokkenheid bij de besluitvorming, en 2) dan, hoewel het volledig binnen het mandaat van het college valt, maken we, om elke schijn van belangenverstrengeling te vermijden, daar een college- en raadsbesluit van, waarin 3) transparant alle overwegingen gepresenteerd zullen worden.

28 oktober 2012: De fractievoorzitter D66 heeft contact met het afdelingsbestuur van D66 om hen te informeren over dat er een discussie is ontstaan met de heer Duindam over de verslaglegging van de presidiumvergadering van 2 oktober 2012 en over aanverwante gebeurtenissen.

2 november 2012: AVA GemBoxx B.V. Drie van de vier aandeelhouders, waaronder de heer Duindam, zijn aanwezig. De notulen zijn ondertekend door de directeur van GemBoxx (voorzitter) en de heer Duindam (secretaris). In de notulen staat het volgende:

BESLOTEN is:

1. Dat de overige aandeelhouders, vertegenwoordigd door (...), de aandelen van BDB B.V. naar rato overnemen van de heer Duindam, zodanig dat elke aandeelhouder na deze transactie houder is van 33 1/3 % van de aandelen Gemboxx (AS Profit B.V.). De transactiesom bedraagt 3€. Als transactiedatum wordt 2 november 2012 opgetekend in het aandelen register.

5 november 2012: E-mail van de heer Duindam aan het college waarin hij aangeeft zijn banden met GemBoxx te beëindigen. Hij schrijft:

Zoals jullie ook weten is er de laatste tijd veel aandacht in de pers voor dwarsverbanden tussen wethouders/gedeputeerden en het bedrijfsleven. Samen met mijn partners zie ik het risico dat Gemboxx onvoldoende duidelijk kan uitleggen dat zij en

- Openheid, Eerlijkheid en Transparantie met hoofdletters schrijft en
- Primair handelt in het belang van de publieke sector.

Deze argumenten voorkomen niet dat er ten aanzien van mijn persoon de schijn van belangenverstrengeling gesuggereerd kan worden, overigens zonder dat daar feitelijk sprake van is of ooit blijkt te zijn. Op een pijnlijke manier is mij dat ook gebleken in de recente discussie in het Woerdens presidium en de moeizame verslaglegging daarvan.

Het is niet uit te sluiten dat integer handelen irrelevant geacht wordt en er toch een hetze ontstaat. Omdat dit Gemboxx en mij enorm kan schaden worden de banden tussen mij en Gemboxx, met pijn in het hart, per direct beëindigd. Gezien de aandelentransacties en investeringsverrekeningen die moeten plaatsvinden wordt dit per vandaag in gang gezet, en niet direct morgen, maar wel zo snel mogelijk, verwezenlijkt.

Ik denk dat het verstandig is hierover de leden van het presidium te informeren maar er verder geen persbericht over te verspreiden.

13 november 2012: E-mail van de heer Duindam aan het presidium waarin hij aangeeft zijn banden met GemBoxx te beëindigen. De brief komt grotendeels overeen met een bericht dat hij op 5 november 2012 stuurt naar het college. Hij schrijft:

Zoals u met mij weet is er de laatste tijd in de pers veel aandacht voor dwarsverbanden tussen wethouders/gedeputeerden en het bedrijfsleven. U heeft mij daar in het presidium ook over bevraagd. Samen met mijn zakelijke partners zie ik het risico dat Gemboxx onvoldoende duidelijk kan uitleggen dat zij en

- 1) Openheid, Eerlijkheid, Transparantie met hoofdletters schrijft en
- 2) Primair handelt in het belang van de publieke sector.

Deze argumenten voorkomen niet dat er ten aanzien van mijn persoon de schijn van belangenverstrengeling gesuggereerd kan worden, overigens zonder dat daar feitelijk sprake van is of ooit blijkt te zijn. Op een pijnlijke manier is mij dat ook gebleken in de recente discussie in het Woerdens presidium en de moeizame verslaglegging daarvan.

Het is niet uit te sluiten dat integer handelen irrelevant geacht wordt. Omdat dit Gemboxx en mij enorm kan schaden worden de banden tussen mij en Gemboxx, met pijn in het hart, per direct (2 november 2012) beëindigd. Aandelentransacties en investeringsverrekeningen zijn in gang gezet en worden zo snel mogelijk verwezenlijkt.

20 november 2012: Presidiumvergadering. Het presidium neemt kennis van de brief van de heer Duindam van 13 november en respecteert de beslissing van de wethouder.

2013

22 januari 2013: Presidiumvergadering. Het verslag van de vergadering van 2 oktober 2012 wordt vastgesteld, waarbij tevens wordt besloten het agendapunt met betrekking tot de heer Duindam niet openbaar te maken. Na de discussie over het verslag is uiteindelijk de volgende tekst vastgesteld:

2. Nevenactiviteit wethouder Duindam

Het Presidium heeft kennis genomen van de brief van wethouder Duindam inzake zijn zakelijk belang in het bedrijf dat het product Gemboxx ontwikkelt en verkoopt. Het Presidium bespreekt de brief. Onder meer de volgende aspecten komen daarbij aan de orde:

- Bepalingen in de Gemeentewet over nevenfuncties van wethouders;
- Bepalingen in de Gedragscode politiek ambtsdragers Woerden 2012, met name over belangenverstrengeling en de schijn van belangenverstrengeling;
- Het (on)bewust kunnen gebruiken van het wethouderschap van Woerden i.r.t. het zakelijk belang, bijvoorbeeld in de contacten met collegawethouders;
- Het scenario dat de gemeente Woerden voornemens is producten van het bedrijf in kwestie af te nemen (thans niet aan de orde);
- De (on)wenselijkheid van het opstellen van een advies door een externe partij naar de nevenactiviteiten in relatie tot het wethouderschap;
- Het LinkedIn profiel van de wethouder en de wenselijkheid van benoeming van de nevenactiviteiten naast de functie van wethouder in dat profiel.

Het presidium heeft ten tijde van het onderzoek besloten ook dit deel van het verslag openbaar te maken.

28 februari 2013: Jaarlijkse AVA GREXX. De heer Duindam is niet aanwezig. De directeur van GemBoxx is bij deze vergadering aanwezig om een toelichting te geven op het bedrijf GemBoxx. Verder staan in de notulen geen bijzonderheden relevant voor onderhavig onderzoek.

27 mei 2013: BDB B.V. verstrekt een lening van € 5.000,- aan GemBoxx.

Juli 2013: BDB B.V. verstrekt een lening van € 800,- aan GemBoxx.

Augustus 2013: BDB B.V. verstrekt een lening van € 800,- aan GemBoxx.

September 2013: BDB B.V. verstrekt een lening van € 800,- aan GemBoxx.

Oktober 2013: BDB B.V. verstrekt een lening van € 800,- aan GemBoxx.

November 2013: BDB B.V. verstrekt een lening van € 800,- aan GemBoxx.

5 december 2013: BDB B.V. verstrekt een lening van € 800,- aan GemBoxx (laatste lening van BDB B.V. aan GemBoxx).

2014

19 maart 2014: Gemeenteraadsverkiezingen in Woerden.

11 april 2014: E-mail van de managing partner van GREXX aan notaris. De e-mail is onderdeel van een mailwisseling over verschillende aandelentransacties van GREXX. In de e-mail staat de volgende passage:

“Verder heeft Bob Duindam van BdB BV aangegeven zijn belang onder te willen brengen in een Stichting, die door een derde wordt bestuurd. Bob is wethouder en wil schijn van belangenverstremgeling voorkomen. Stichting is inmiddels opgericht. De overdracht naar die Stichting moet ook plaatsvinden”.

In reactie op deze e-mail antwoordt de notaris op dezelfde dag dat zij hiertoe graag de statuten en administratievoorwaarden van de stichting van de heer Duindam ontvangt. Reactie op deze mail door de heer Hufen volgt op 2 mei 2014.

23 april 2014: Brief van de directeur van GemBoxx aan de notaris, waarin wordt vermeld dat het oorspronkelijke aandeelhoudersregister kwijt is en de notaris wordt verzocht een nieuw register op te stellen.

25 april 2014: AVA GemBoxx. Alle aandeelhouders, inclusief de heer Duindam, zijn aanwezig. In de (niet ondertekende) notulen staat het volgende:

De voorzitter stelt aan de orde:

- A. Conform het besluit van 12 oktober 2012 zal medewerking worden verleend aan de overdracht van aandelen BDB B.V. aan de stichting BDPV;

- B. Tevens zal de heer Duindam zijn pandrecht op de aandelen opgeven zodat (...) (bestuurder van de stichting) autonoom kan handelen;
- C. Aldus wordt besloten.

De voorzitter constateert dat de vergadering de voorstellen met algemene stemmen aanvaardt.

2 mei 2014: Reactie van de managing partner van GREXX op mail notaris van 11 april 2014. In de mail staat de volgende passage:

De aandelen van Bob Duindam moeten van zijn BdB bv. naar een Stichting. Zo juist heb ik gesproken met notaris [...]. Hij is nog met de statuten van de nieuwe stichting bezig. Zodra dit klaar is worden deze overgedragen naar jullie zodat de akte van levering kan worden opgesteld.

7 mei 2014: Uitgifte van aandelen door Innovum Holding B.V. aan de heer Duindam en zes andere personen en aan GREXX N.V. Alle acht partijen verkrijgen elk 500.000 aandelen van de in totaal 9.000.000 aandelen. De heer Duindam betaalt € 5.000,- voor deze aandelen.

15 mei 2014: De heer Duindam wordt voorgedragen als wethouderskandidaat voor D66. De heer Duindam dient de formulieren geloofsbrieven in die hij via de onderhandelaar van D66 van de griffie heeft ontvangen. Op het formulier 'nevenfuncties en openbare betrekkingen' geeft hij aan onbezoldigd directeur van BDB B.V. te zijn.

16 mei 2014: Oprichting Stichting BDPV. Bestuurder is de boekhouder van de heer Duindam en tevens vader van de partner van de heer Duindam. De partner van de heer Duindam wordt in de akte van oprichting aangemerkt als opvolger van deze bestuurder. Het doel van de stichting staat omschreven in artikel 2 van de akte van oprichting:

"De stichting heeft ten doel het oprichten en verwerven van-, het deelnemen in, het samenwerking met, het besturen van, alsmede het (doen) financieren van (andere) ondernemingen in welke rechtsvorm ook alsmede het verzorgen van pensioenregelingen en het aangaan van verzekeringsovereenkomsten en voorts alles wat daarmee in de meest uitgebreide zin van het woord verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn."

19 mei 2014: overdracht van aandelen bij de notaris:

- Levering van 4500 aandelen GemBoxx B.V. door BDB B.V. aan stichting BDPV. De koopsom bedraagt € 1,- totaal.
- Levering van al zijn aandelen Innovum Holding B.V. door de heer Duindam aan stichting BDPV. De koopsom bedraagt € 5.000,-. De heer Duindam verleent aan de stichting kwijting voor de betaling van deze koopsom.

In de notariële akte zijn aanvullende afspraken opgenomen die als volgt luiden:

"Koper en verkoper Duindam zijn tevens overeengekomen dat koper op eerste verzoek van verkoper Duindam de in deze akte te leveren aandelen Gemboxx en Innovum zal terugleveren onder dezelfde voorwaarden en voor dezelfde prijs als waarvoor koper op heden de aandelen van (beide) verkopers koopt, tenzij partijen anders overeenkomen. Daarnaast zijn koper en verkoper overeengekomen dat ter meerdere zekerheid voor de

Berenschot

nakoming van deze afspraak én de betaling van de na te melden koopsom, koper de aandelen na levering aan verkoper Duindam in eerste pand zal afstaan. Dit pandrecht zal bij separate akte worden gevestigd.”

Op dezelfde datum verkrijgt de heer Duindam het pandrecht over de aandelen GemBoxx en Innovum die zijn verkocht aan de stichting.

20 mei 2014: Aandeelhoudersbesluit GemBoxx wordt ondertekend door alle aandeelhouders. De opgerichte stichting BDPV biedt de aandelen te koop aan voor € 1,- totaal. De overige aandeelhouders besluiten de aandelen over te nemen en geven het bestuur van GemBoxx B.V. toestemming over te gaan om de juridische handelingen te verrichten om deze transactie te realiseren. De overdracht wordt in het najaar van 2015 in gang gezet.

20 mei 2014: De heer Duindam zegt zijn pandrecht op de aandelen Innovum op, zo blijkt uit een ondertekende verklaring.

22 mei 2014: De heer Duindam zegt zijn pandrecht op de aandelen GemBoxx op, zo blijkt uit het aandeelhoudersregister van GemBoxx.

26 mei 2014: De heer Duindam dient opnieuw het formulier 'verklaring financiële belangen wethouder' in (dagtekening 25 mei 2015). Dit formulier is onderdeel van de formulieren voor de commissie geloofsbrieven. Hij geeft bij de griffie per e-mail aan dat dit een completer exemplaar is en verzoekt het eerdere exemplaar, ingediend op 15 mei 2014, te vernietigen. In het nieuw ingediende formulier geeft de heer Duindam het volgende aan:

Meldt hierbij onderstaand beschreven en toegelichte financiële belangen ;
(s.v.p. hierbij ook de naam van de onderneming vermelden) :

Via BinckBank een beleggingsrekening met 1/2 8000€ aan effecten
100% eigenaar BDB BV (pensioenvoorziening).

Geeft hierbij aan in het bezit te zijn van onderstaande effecten c.q. van transacties in effecten :

Aradix, ASML, Shell, ?
Akzo Nobel, DSM, Fugro, Knightbridge Towers Ltd, KPN, Paccar Inc
Philips, Teva Pharmaceutical, Unilever, Wall Street.

26 mei 2014: E-mailwisseling tussen de heer Duindam en fractievoorzitter D66 over het formulier 'verklaring financiële belangen' voor de geloofsbrieven commissie. De heer Duindam geeft aan dat het formulier niet goed in te vullen is.

Mail fractievoorzitter D66 aan de heer Duindam:

“(…) Maar goed, volgens mij is het wel helder. De enige vraag die denk ik in jouw geval nog zou kunnen komen, is of je inderdaad geen belang meer hebt in Gemboxx. Daar vertrouw ik natuurlijk op, maar je zou kunnen overwegen om dat proactief te melden. Gaat dit formulier eigenlijk naar de screening of naar de geloofsbrieven commissie? (…)”

Reactie de heer Duindam:

“(…) Ik kan natuurlijk niet antwoorden welke aandelen ik allemaal niet heb, maar Gemboxx bezit ik niet meer (Grexx trouwens ook niet).

27 mei 2014: Raadsvergadering waarin de wethouders (waaronder de heer Duindam) worden benoemd. Tijdens de raadsvergadering stelt de burgemeester een commissie geloofsbrieven in bestaande uit de fractievoorzitters van CDA, D66 en Inwonersbelangen. Vervolgens schorst de burgemeester de vergadering voor vijf minuten, zodat de commissie zijn werkzaamheden kan uitvoeren. Bij terugkomst leest de voorzitter van de commissie een verklaring voor waarin wordt gesteld dat de heer Duindam voldoet aan de vereisten die zijn gesteld in de Gemeentewet en het Reglement van orde van de raad.

22 september 2014: fractievergadering D66 Woerden waarbij de heer Duindam aanwezig is.

23 september 2014: Een fractielid van D66 verspreidt de conceptnotulen van bovengenoemde fractievergadering onder alle aanwezigen (inclusief de heer Duindam). De notulen worden in een volgende vergadering vastgesteld, en bevat de volgende passage.

BD: Voormalig bedrijf dreigt partner te worden van gemeente Woerden. Zit al bij andere gemeentes binnen. Heeft oplossingen die andere aanbieders niet bieden. Zal niet meestemmen en verwijderd blijven van besluitvorming. Ben niet meer betrokken maar netwerk zit er nog. Kunnen in de raad vragen over gesteld worden. (…) Wil dus integriteit bewaken, maar wel een systeem dat voldoet aan de eisen die ik stel als verantwoordelijke voor jeugdzorg, inkoop en financiën.

HJ: Presidium is op de hoogte van verkoop van belangen, maar niet dat bedrijf wellicht gaat leveren aan gemeente. Gaan we dat actief en vooraf communiceren of niet?

FE: Ik zou dat vooraf doen.

BD: Daarover overleg met Landelijk Bureau, heeft ook invloed op aanbesteding.

OS: Goed dat het transparant is naar degenen die het aangaat.

De heer Duindam verklaart aan Berenschot niet bekend te zijn met deze notulen omdat hij niet aanwezig was in de vergadering waarop deze zijn vastgesteld.

23 september 2014: Presidiumvergadering waarbij het college aansluit voor periodiek overleg met het presidium. In deze vergadering deelt de heer Duindam mede dat hij zijn aandeelhoudersbelang in GemBoxx heeft afgestoten.

18 november 2014: Presidiumvergadering. De heer Van Assem geeft aan dat de opmerking van de heer Duindam over het afstoten van zijn financieel belang ontbreekt in het verslag van 23 september 2014. Besloten wordt dat hierover alsnog een passage in het verslag wordt opgenomen.

2015

5 maart 2015: Jaarlijkse AVA Grexx. De heer Duindam is afwezig. De voortgang van GemBoxx wordt besproken, waaronder de lancering van het GemCloud-platform, het succes van de CORV-applicatie, het ontwikkelen van verschillende applicaties in samenwerking met onder andere gemeente Woerden en de planning voor het oprichten van een ICT-coöperatie samen met gemeentes. Verder geen bijzonderheden.

Medio juni 2015 (exacte datum onbekend): Ondertekening van overeenkomst achtergestelde lening van € 9.800,- tussen de heer Duindam namens BDB B.V. en GemBoxx. Op het document wordt de dagtekening van 27 juni 2012 geplaatst.

2 oktober 2015: AVA van GemBoxx B.V. Alle aandeelhouders zijn aanwezig. De heer Duindam is niet aanwezig (is geen aandeelhouder meer), de bestuurder van stichting BDPV is wel aanwezig. In de (niet ondertekende) notulen staat het volgende geschreven:

De voorzitter stelt aan de orde:

- A. Gezien de ontwikkelingen in 2015 en de eventuele juridische fusie tussen GemCloud B.V. en de Cooperatie van gemeenten is stichting BDPV gevraagd of zij bereid is de aandelen aan Gemboxx B.V. te verkopen.
- B. (...) [bestuurder van de stichting] heeft dit met de heer Duindam overlegd en is akkoord;
- C. De aandelen worden "om niet" overgedragen aan Gemboxx B.V.;
- D. Aldus wordt besloten.

De voorzitter constateert dat de vergadering de voorstellen met algemene stemmen aanvaardt.

5 oktober 2015: Aandelenoverdracht:

- Van alle aandelen GemBoxx die de stichting BDPV in bezit heeft aan GemBoxx. De aandelen worden voor € 1,- in totaal verkocht.
- Van alle aandelen GemCloud die JNet in bezit heeft aan GemBoxx. Vanaf dat moment is GemBoxx 100% eigenaar van GemCloud.

29 november 2015: Publicatie anonieme blog op pastebin.com met de titel "Grote Fraude Zaak Gemeente Woerden".

"Fraude door Wethouder Bob Duindam van de gemeente Woerden

Bob Duindam D66 wethouder van de gemeente Woerden is samen met Swier Jan Miedema oprichter van het bedrijf Gemboxx (Grexx). Gemboxx is een bedrijf dat software maakt voor gemeenten!

In 2010 Schrijft wethouder Bob Duindam het volgende over zijn nevenfunctie:

“Ik maak geen gebruik van mijn wethouderspositie nu, in het verleden, nocht in de toekomst, om producten of diensten van Gemboxx te verkopen bij overheidsinstellingen. Zie [link].

Toch heeft wethouder Bob Duindam zich hier niet aan gehouden. Hij is de afgelopen jaren driftig bezig geweest dit bedrijf intern te pushen en andere leveranciers van gemeentelijke software zwart te maken. De gemeente Woerden heeft zonder aanbesteding (die voor andere bedrijven wel verplicht zijn) gekozen om in zee te gaan met Gemboxx. Samen met gemeente Eindhoven en gemeente Boxtel en met Gemboxx zijn ze software aan het ontwikkelen in de vorm van een coöperatie. In een stuk in de volkskrant zijn de twee zakelijke partners (Duindam en Miedema) zelfs beiden aan het woord: [link].

Dat er sprake is van grote belangenverstrengeling is niet eens de vraag. Dat het zo lang al doorgaat is nog een veel groter schandaal.

29 november 2015: Publicatie op Woerden Dichtbij naar aanleiding van de anonieme blog.

29 november 2015: De fractievoorzitter D66 heeft het bericht op Woerden Dichtbij gezien en stelt de heer Duindam hier per e-mail van op de hoogte.

1 december 2015: De fractievoorzitter D66 doet op internet onderzoek naar de belangen van de heer Duindam naar aanleiding van de anonieme blog. Hij neemt ook contact op met de landelijke integriteitscommissie van D66.

1 december 2015: Collegevergadering waarin de heer Duindam meldt dat het internetartikel over mogelijke belangenverstrengeling omtrent ICT op de site van Woerden Dichtbij inmiddels is verwijderd. Hij geeft aan aangifte te doen wegens smaad.

2 december 2015: Interview Woerden.tv met wethouder Duindam over de aangifte die hij heeft gedaan tegen het anonieme blog. In het interview vertelt de heer Duindam onder andere dat hij een 1% aandeel heeft in GREXX.

4 december 2015: De fractievoorzitter D66 stuurt de e-mailconversatie van 26 mei 2014 over de belangen van de heer Duindam naar de heer Duindam, naar aanleiding van het interview op Woerden.tv. Hierbij refereert hij aan een eerder gesprek tussen hen waar in de heer Duindam aangeeft geen aandelen meer te hebben in GREXX. De heer Duindam reageert hierop:

“(…)ik zie het staan en ik begrijp er niets van! Ik zou echt never nooit afstand doen van Grexx. Het belang staat in mijn pensioen BV, en daarin worden geen activiteiten verricht, niet door mij, noch door iemand anders namens mij. Er is dus ook geen facturenstroom voor advieswerk, of andere vage inkomstenbronnen. Ik snap dat ik je hiermee destijds, doorwerkend naar nu, op het verkeerde been heb gezet. Daarvoor maak ik echt mijn excuses.”

8 december 2015: De heer Duindam en de fractievoorzitter D66 bellen met elkaar. De heer Duindam vertelt dat hij naar aanleiding van de mailwisseling van 2 december de managing partner van GREXX heeft gebeld om te vragen wat zich precies had voorgedaan met betrekking tot zijn aandelen GREXX. De managing partner zou hem hebben verteld dat de heer Duindam inderdaad

opdracht heeft gegeven om het aandelenpakket te verkopen, maar dat dit door andere prioriteiten bij GREXX niet was gebeurd. Hieruit concludeerde de heer Duindam dat hij destijds inderdaad de verkoop van zijn aandelen GREXX in gang had gezet, wat de reden was dat hij zijn fractievoorzitter destijds ter goeder trouw heeft gemeld dat hij geen aandelen meer GREXX meer bezit. De fractievoorzitter en de heer Duindam bevestigen aan Berenschot bovenstaande weergave van het telefoongesprek.

11 december 2015: De fractievoorzitter D66 neemt contact op met een notaris met het verzoek of deze inzage heeft in de aandeelhoudersregisters van bedrijven. Wanneer dit niet het geval blijkt, neemt de fractievoorzitter contact op met de directeur van GemBoxx met het verzoek inzage te geven in de aandeelhoudersregisters, naar aanleiding van de berichtgeving in de pers over de heer Duindam. Hij schrijft:

“(…) In de Woerdense pers en in de gemeenteraad worden vragen gesteld over de vermeende betrokkenheid van onze wethouder Bob Duindam bij Gemboxx (en Grexx). De vragen worden ook gesteld in de richting van de D66-ractie. Uiteraard hebben we hier constructieve gesprekken over met Bob zelf, maar er wordt zeker in dit stadium iets meer verwacht van ons als fractie dan alleen maar vertrouwen op het woord van de wethouder. In dat licht zou ik graag van u een kopie hebben van het aandeelhoudersregister van Gemboxx, en wel per 1 mei 2014 en per 1 oktober 2015. (...)”

De directeur van GemBoxx heeft vervolgens enkele documenten gestuurd na goedkeuring van de heer Duindam en de aandeelhouders.

14 december 2015: Raadsinformatiebrief met toelichting van het college naar aanleiding van de berichtgeving in de pers over wethouder Duindam.

16 december 2015: Wethouder Duindam biedt zijn ontslag aan aan de raad.

23 december 2015: De stichting BDPV draagt de aandelen Innovum over aan Innovum (het vennootschap zelf).

24 december 2015: BDB B.V. ontvangt € 40.091,66 van GemBoxx B.V. als aflossing van de achtergestelde leningen (zie overeenkomsten 27 juni 2012).

Feitenrelaas 2. Relatie tussen gemeente Woerden en GemBoxx

Contacten en verstrekte opdrachten van gemeente Woerden aan GemBoxx

Dit deel van het feitenrelaas heeft betrekking op de eerste contacten tussen GemBoxx en Woerden, op twee betaalde opdrachten (projectplan Inwonercloud en Cumulus) die Woerden aan GemBoxx gunt en op de samenwerking tussen GemBoxx, gemeente Woerden en enkele andere gemeenten in het kader van de oprichting van een ICT-coöperatie.

2011, 2012, en/of 2013: Kennismakingsgesprekken tussen de directeur van (het nog op te richten) GemBoxx en enkele wethouders en ambtenaren van gemeente Woerden.

28 maart 2013: Gesprek tussen wethouder Koster en een professional die op freelance basis werkt voor Innovum (bedrijf dat veel werkt in opdracht van GemBoxx) op initiatief van deze professional. Deze professional was een familielid van de toenmalige gemeentesecretaris.

14 april 2014: Gesprek tussen wethouder Koster en de directeur van GemBoxx.

26 mei 2014: Gesprek tussen directeur informatievoorziening en sociaal domein, wethouder Koster en de directeur van GemBoxx.

5 juni 2014: Directeur informatievoorziening en sociaal domein bezoekt een congres over Jeugdzorg en komt voor het eerst in aanraking met het concept 'de Jeugdcloud' van Alares. Zij neemt het idee van de Jeugdcloud vervolgens mee naar wethouder Koster. De directeur informatievoorziening verklaart hierover: *"De achterliggende gedachte van dit concept is dat de inwoner centraal wordt gesteld. [De directeur informatievoorziening] en mevrouw Koster verbonden dit idee met de coöperatie gedachte van [de directeur van GemBoxx]. Alares en Gemboxx waren overigens ook al bekend met elkaar. [De directeur informatievoorziening] had het filmpje van de Jeugdcloud aan collegeleden laten zien. Zij waren erg enthousiast over het idee om dit te ontwikkelen en in juni vond een tweede gesprek plaats tussen [de directeur informatievoorziening Woerden] en [de directeur van GemBoxx]. Daarin werd besloten om een verkenning te starten voor de Inwonercloud samen met Alares"*

15 juli 2014: Collegevergadering waarin het volgende wordt besloten:

Pilot Inwonercloud

Advies:

1. Deel te nemen aan de pilot van BZK ICT en sociaal domein
2. In te stemmen met het plan van aanpak fase 0 en daarvoor 29.210 euro beschikbaar te stellen vanuit invoeringsbudget Transformatie Sociaal Domein.
3. O.b.v. het plan van aanpak dat in fase 0 wordt opgesteld een definitieve go of no go te geven voor het project Inwonercloud.

Besluit: akkoord (...). Wethouder Duindam en de gemeentesecretaris hebben niet deelgenomen aan de

beraadslaging en het college heeft vervolgens geconstateerd dat er geen sprake is van (mogelijke) tegenstrijdige belangen.

17 juli 2014: Directeur gemeente Woerden tekent opdrachtbevestiging aan GemBoxx voor voorbereiding, deelname en uitwerking aan de werksessies van het project Inwonercloud fase 0 (opstellen projectplan) á € 5000,-.

Augustus tot en met oktober 2014: Opstellen plan van aanpak Inwonercloud door Alares door middel van een aantal bijeenkomsten waar medewerkers van gemeente Woerden, Alares en GemBoxx bij aanwezig waren. Dit betrof een betaalde opdracht voor Alares (als projectleider) en een bovengenoemde betaalde opdracht voor GemBoxx á € 5.000,-.

25 september 2014: Oprichting GemCloud B.V. door GemBoxx B.V. en JNet B.V. (beide 50% van de aandelen).

4 november 2014: Collegevergadering waarin het door Alares opgeleverde plan van aanpak van de Inwonercloud besproken wordt. Het college neemt in zijn vergadering het volgende besluit:

“Akkoord te gaan met de in het plan van aanpak Inwonercloud geschetste doelen en kaders (bijlage 1)

€170.000 ex BTW beschikbaar te stellen en akkoord te gaan met de dekking uit het invoeringsbudget Transformatie Sociaal Domein 2014 FCL 6.622.04.03/ECL 34.016 €140.000,-. (WMO-begeleiding) en FCL /620.01.03/ECL 34.526 € 30.000,- (Jeugdzorg) en akkoord te gaan met overheveling van het resterend budget per 31/12/2014 naar 2015

Vrijstelling te geven van het inkoop- en aanbestedingsbeleid voor Gemboxx (Swier Jan Miedema) en Part-up (Laurens Waling)

Actief op zoek te gaan naar gemeenten en andere partners (ministerie, VNG, zorgaanbieders) om de Inwonercloud verder te ontwikkelen en daar gezamenlijk in te investeren conform de coöperatie. gedachte van de pilot BZK m.b.t. cloudcomputing

Besluit: Akkoord, wethouder Duindam heeft niet deelgenomen aan de beraadslaging”

3 december 2014: Eerste verkenningsbijeenkomst voor een gemeentelijke ICT-coöperatie georganiseerd door de directeur van GemBoxx / GemCloud. VNG en de gemeenten Eindhoven, Amsterdam, Boxtel en Woerden zijn ambtelijk vertegenwoordigd. Deze bijeenkomst werd gezien als eerste verkenning over de wijze van operationele samenwerking tussen GemCloud, gemeenten en de VNG.

18 december 2014: Bestuurlijke bijeenkomst over de ICT-coöperatie, waarbij de directeur van GemBoxx en GemCloud en verschillende gemeenten aanwezig zijn. De afspraak is een vervolg op het overleg van 3 december. De heer Duindam was namens Woerden bij deze bijeenkomst aanwezig. De directeur informatievoorziening geeft de heer Duindam ter voorbereiding per e-mail enkele punten mee om te bespreken. Het zijn aandachtspunten met betrekking tot de vormgeving van het platform en de samenwerking tussen de partijen. Na afloop van de bijeenkomst bericht de

heer Duindam aan de directeur dat hij haar heeft voorgedragen voor de groep die na gaat denken over het gewenste construct. Daarbij geeft hij nog een aantal aandachtspunten mee voor dit traject.

3 februari 2015: Bijeenkomst 'De derde weg', dit is een voorloper van de latere stuurgroep 'De Coöperatie'. In deze bijeenkomst is Woerden ambtelijk vertegenwoordigd. Er wordt gesproken over de vorm van de coöperatie, de samenwerking en het opstellen van een Memorandum of Understanding (MoU). Dit is een intentieverklaring waarbij de deelnemende gemeenten en GemCloud uitspreken dat ze een verkenning aan gaan voor de samenwerking in de vorm van een coöperatie. De ambtelijk projectleider van Woerden geeft in dit overleg aan dat Woerden meerdere aanbieders een kans wil geven.

10 februari 2015: Heidag met directie en college waarin het directieplan voor de komende tijd wordt besproken. Hierin worden tien onderwerpen genoemd die 'intensive care' van de directie krijgen. Eén van de onderwerpen is 'Innovatieve ICT'. De volgende rolverdeling wordt in het plan genoemd:

"Verantwoordelijk portefeuillehouder Woerden: Martin Schreurs (strategische keuzes ICT), Yolan Koster (inwonercloud), Bob Duindam (gemcloud)."

GemCloud was de naam die intern bij Woerden gebruikt wordt voor de op te richten ICT-coöperatie. Het directieplan met bovengenoemde verdeling van bestuurlijke verantwoordelijkheden wordt door omstandigheden (die naar zeggen van de geïnterviewden geen betrekking hebben op de gebeurtenissen waar onderhavig onderzoek over gaat) pas op 9 juni 2015 formeel vastgesteld in het college en openbaar gemaakt.

1 april 2015: Stuurgroepvergadering van 'de Coöperatie'. Van deze stuurgroep maken deel uit: ambtenaren van Woerden (waaronder de directeur informatievoorziening), Eindhoven en Boxtel, directeur van GemBoxx (in zijn rol als directeur van GemCloud), een hoogleraar ondernemingsrecht en een vertegenwoordiger van de VNG. Als projectleider wordt een ambtenaar van Eindhoven benoemd. Bestuurders maken geen onderdeel uit van deze stuurgroep. Hoewel reeds verkennende bijeenkomsten hebben plaatsgevonden, wordt dit moment gezien als een startbijeenkomst van de stuurgroep in deze vorm. Vanaf dit moment vinden de stuurgroepvergaderingen regelmatig (zij het met wisselende frequentie) plaats. In deze bijeenkomst wordt gesproken over de MoU. De vraag wordt onder meer gesteld wie de MoU moet ondertekenen. De directeur van Woerden stelt voor dat dit op collegeniveau gebeurt. Uit de notulen blijkt niet dat hierbij besproken is of dit de heer Duindam of iemand anders zou moeten zijn.

9 april 2015: Stuurgroepvergadering van 'de Coöperatie'. De projectleider stuurt een dag van tevoren de vergaderstukken. Eén van de documenten is een concept-MoU. In dit concept worden de namen van de verantwoordelijke bestuurders vermeld waarvan dan vermoed wordt dat deze de MoU gaan ondertekenen. Voor Woerden is dit de heer Duindam. De concept-MoU is opgesteld door ambtenaren van de gemeente Eindhoven, geadviseerd door de hoogleraar ondernemingsrecht. Het document van de concept-MoU wordt vastgesteld in de stuurgroep. Ook wordt afgesproken dat er een drielagenbijeenkomst georganiseerd zal worden, waarbij bestuurlijk, directie en uitvoerders bij elkaar gebracht worden. Tot slot wordt in de rondvraag wordt erop gewezen dat de heer Duindam

en een vertegenwoordiger van de VNG binnenkort een gesprek hebben over coöperaties, wat goed zou kunnen aansluiten op dit project.

21 april 2015: Collegevergadering. De heer Duindam meldt dat er een ambtelijk gesprek heeft plaatsgevonden tussen de gemeenten Boxtel, Eindhoven, Woerden en de hoogleraar ondernemingsrecht over GemCloud. Het is niet duidelijk of dit betrekking heeft op een van de stuurgroepbijekomsten of op een andere bijeenkomst.

1 mei 2015: De Eindhovense projectleider stuurt de definitieve documenten met betrekking tot 'de Coöperatie' rond aan de stuurgroepleden. Eén van de documenten is de definitieve MoU (gedateerd 9 april 2015). De heer Duindam staat in de MoU genoemd als ondertekenaar namens Woerden. In de e-mail wordt tevens gerefereerd aan de drie lagen bijeenkomst. Hierin wordt aangegeven dat de bestuurders en directieleden beschikbaar zijn, maar dat nog niet bekend is welke uitvoerende ambtenaren naar deze bijeenkomst gaan. Er wordt niet genoemd wie de bestuurders zijn die zich beschikbaar hebben gemaakt.

19 mei 2015: Collegevergadering waarin wethouder Koster aangeeft tot 1 september 2015 afwezig te zullen zijn. De volgende afspraken worden gemaakt met betrekking tot de waarneming van haar portefeuilles.

Afgesproken wordt om gedurende die periode haar portefeuille te verdelen over de burgemeester en portefeuillehouder Duindam. Uitgangspunt is dat portefeuillehouder Duindam FermWerk, PGB en de toegang tot het sociaal domein (WoerdenWijzer) overneemt en de burgemeester Welzijn/Wmo, minderhedenbeleid, volksgezondheid en de procesverantwoordelijkheid samenhang sociaal domein.

28 mei 2015: Raadsvergadering waarin het investeringsplan sociaal domein (inclusief Inwonercloud) besproken wordt. De heer Duindam treedt op als vervangend portefeuillehouder voor wethouder Koster. Tijdens de vergadering heeft de raad verschillende vragen over de Inwonercloud. De heer Duindam geeft tijdens behandeling van het voorstel Investeringsplan sociaal domein antwoord op de vragen van de raad en zegt toe de raad binnen een maand een raadsinformatiebrief te zenden met de stand van zaken en achtergrondinformatie over de Inwonercloud. De raad besluit unaniem het investeringsplan 2015 sociaal domein vast te stellen, inclusief een aangenomen amendement over inhoudelijke aspecten.

2 juni 2015: VNG congres in Apeldoorn. De heer Duindam geeft een speech over gemeentelijke ICT.

9 juni 2015: Ambtelijk voorstel aan het college aangaande de MoU. De heer Duindam staat als portefeuillehouder op het voorstel genoemd. In de bijlage zit de MoU met daarop de naam van de burgemeester ter ondertekening (afgaande op de besluitenlijst zoals deze d.d. maart 2016 vindbaar is op gemeentelijke website).

16 juni 2015: Collegevergadering. Het college besluit akkoord te gaan met de Memorandum of Understanding coöperatie GemCloud. De heer Duindam doet mee aan stemming en beraadslaging. Het akkoord heeft betrekking op de volgende punten:

1. Bevestiging van de ambitie: samen met zo veel mogelijk andere gemeenten (voortdurend) verbeteren, standaardiseren, delen met andere gemeente en substantieel goedkoper maken van de gemeentelijke informatiehuishouding.
2. Opdracht te geven tot het maken van een voorstel (inclusief businessplan, financieel plan, schets van de governance en de personele consequenties) voor het hiertoe oprichten van een intergemeentelijke coöperatie, in eerste instantie tussen de gemeenten Boxtel, Eindhoven, en Woerden.
3. Het besluiten tot het aangaan van het bijgaande Memorandum of Understanding (MoU), gericht op het verkennen van een samenwerking met de private partij GemCloud BV; hierin is expliciet bepaald dat dit MoU het karakter heeft van een intentieverklaring en de gemeente op geen enkele manier juridisch bindt.

18 juni 2015: Ondertekeningsbijeenkomst van de MoU. De intentieverklaring is reeds getekend door de burgemeester namens de Gemeente Woerden. Tijdens deze bijeenkomst tekenen bestuurders van de andere gemeenten en de directeur van GemCloud. Namens Woerden zijn de heer Duindam, de directeur informatievoorziening en de ambtelijke projectleider bij de bijeenkomst aanwezig.

In het document dat is ondertekend door alle partijen staat onder meer het volgende:

Dit Memorandum of Understanding (MoU) is afgesproken tussen:

1. De gemeenten Boxtel, Eindhoven en Woerden, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door respectievelijk burgemeester M. Buijs, wethouder M. Schreurs en burgemeester V.J.H. Molkenboer.
2. GemCloud B.V. te Naarden, mede namens GemBoxx B.V. te Naarden, aandeelhouders en gelieerde partijen, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar directeur de heer S.J. Miedema, anderzijds, nader te noemen; GemCloud.

De voorwaarden

- Per 1 januari 2017 moet de Coöperatie haar levensvatbaarheid hebben aangetoond door economisch en functioneel een volwaardig alternatief te bieden voor de huidige situatie.
- De Coöperatie wordt geacht inkoop-, innovatie, schaal-, kennis-, kosten- en kwaliteitsvoordelen te realiseren, die ten goede komen aan het publieke belang, zonder gezonde marktwerking en mededinging uit het oog te verliezen.
- De Coöperatie bevordert en faciliteert samenwerking tussen burger, bedrijf, (lokale) overheid, afnemers, en leveranciers én beoogt eventuele belemmeringen daarin weg te nemen.
- GemCloud moet te allen tijde een aanbieder blijven, die open marktwerking, voortdurende verbetering, een moderne manier van 'standaardiseren en delen' en zo gering mogelijke kosten voor de gemeenten stimuleert.
- De Coöperatie wordt (ook statutair) geacht een open, geïntegreerd en innovatief platform (door) te ontwikkelen, dat open staat voor zo veel mogelijk andere ontwikkelaars/ leveranciers.
- Ook door standaardisatie van interfaces en databases bevordert de Coöperatie de entree van nieuwkomers op de gemeentelijke ICT-markt.
- De Coöperatie krijgt het basisidee van GemCloud, het daarop gebaseerde platform, de daarbij behorende architectuur en alle ontwikkelde applicaties (in hun onderlinge samenhang) in eigendom.
- Professionals uit de deelnemende gemeenten worden in de Coöperatie opgeleid voor het ontwikkelen,

aanpassen en onderhouden van de applicaties; dat gebeurt enerzijds om de professionals een nieuw perspectief te bieden en anderzijds om de continuïteit van de Coöperatie te waarborgen.

- Indien één van de genoemde partijen om haar moverende redenen, wil afzien van beoogde deelname in de voorziene Coöperatie, zal zij dat besluit schriftelijk en inclusief motivatie aan de andere partijen mededelen.

2 juli 2015: Raad ontvangt raadsinformatiebrief (met dagtekening 26 juni 2015, geaccordeerd door college op 30 juni 2015). De raadsinformatiebrief reageert op vragen gesteld door de raad in de vergadering van 28 mei 2015. In deze brief wordt ingegaan op het investeringsplan sociaal domein. Een onderdeel hiervan is de Inwonercloud. In de raadsbrief wordt ook gemeld dat een MoU is ondertekend samen met Eindhoven, Boxtel en GemCloud. Op de brief staat de heer Duindam als verantwoordelijk portefeuillehouder vermeld, als waarnemer van wethouder Koster.

7 juli 2015: Stuurgroepvergadering van 'de Coöperatie', waarbij vertegenwoordigers van gemeente Woerden, Boxtel en Eindhoven aanwezig zijn. De directeur van GemCloud is niet aanwezig. In deze vergadering wordt onder andere gesproken over een uit te voeren due diligence (waardebepalings-) onderzoek naar GemCloud. Dit is aan de orde omdat na oprichting van de coöperatie mogelijk een assettransfer plaatsvindt van het eigendomsrecht en gebruikersrecht van het reeds ontwikkelde platform en software door GemCloud naar de coöperatie. Een waardebepalingsonderzoek is dan noodzakelijk. In een ongetitelde bijlage bij het verslag van deze vergadering staat beschreven hoe het due diligence onderzoek vorm moet krijgen. Dit document is opgesteld door ambtenaren van Eindhoven. Hierin staat onder andere geschreven:

"de 3 gemeenten zijn gezamenlijk opdrachtgever voor de due diligence"

en

"vanuit zijn specifieke marktkennis en specifiek belang bij een goed verloop van de transactie wordt wethouder Bob Duindam van Woerden gevraagd om zijn input op al het bovenstaande".

In dezelfde stuurgroepvergadering wordt besloten dat 'Gemcloud' (de werktitel van de coöperatie), verward kan worden met GemCloud B.V. Daarom wordt gekozen om voor de coöperatie een andere naam te gaan voeren (later wordt vastgesteld dat dit BEware zal zijn).

13 juli 2015: E-mail van de directeur informatievoorziening Woerden naar het projectteam van gemeente Eindhoven. Hierin stelt ze dat ze navraag heeft gedaan naar de exacte relatie van de heer Duindam met GemBoxx en GREXX. Aan Berenschot verklaart zij dat dit was mede naar aanleiding van bovenstaand document uit de stuurgroepvergadering van 7 juli. De heer Duindam is – anders dan in het document van 7 juli genoemd staat – niet gevraagd om zijn input voor het due diligence onderzoek. De directeur zegt in deze e-mail het volgende:

"Ik zou nog uitzoeken welke relatie Bob Duindam exact nog heeft met gemboxx/ grexx. Die relatie is er nog steeds al is het maar voor 1% in grexx. Grexx heeft vervolgens een relatie met gemboxx en gemboxx heeft weer een relatie met Gemcloud. Om schijn van welke belangenverstremming te voorkomen brengen wij een voorstel in procedure voor een B&W besluit dat gedurende de due diligence en onderhandelingen Bob op

generlei wijze betrokken wordt of informatie krijgt. Tevens zal een andere collegelid of collegeleden tijdens deze periode bestuurlijk verantwoordelijk zijn. Graag passage uit de opdracht van due diligence halen. “

26 augustus 2015: Stuurgroepvergadering ‘de Coöperatie’. In deze stuurgroep wordt besloten dat Woerden niet betrokken zal zijn bij het due diligence onderzoek naar GemCloud:

“Mededeling Woerden:

Wethouder Duindam heeft nog een klein belang in Grexx. Om de zuiverheid optimaal te dienen, is de gemeenteraad van Woerden daarover (openbaar) geïnformeerd en trekt Duindam zich volledig uit dit dossier terug. De gemeente Woerden laat alles wat betrekking heeft op de waardebeoordeling van Gemboxx over aan Boxtel en Eindhoven. Wel wordt input geleverd aan de kwartiermakers ten aanzien van de juridische- en ICT-inhoudelijke aspecten, die ook een rol spelen in de due diligence.”

1 september 2015: Collegevergadering. Wethouder Schreurs neemt formeel het bestuurlijk opdrachtgeverschap van de coöperatie ICT (samen met Eindhoven en Boxtel) namens Woerden over van wethouder Duindam.

2 september 2015: Stuurgroepvergadering van ‘de Coöperatie’ waarin onder andere wordt gesproken over het due diligence onderzoek naar GemCloud aan de hand van een offerte die een accountantskantoor hiervoor heeft uitgebracht. De directeur van GemCloud verlaat het overleg bij het bespreken van deze offerte. Er wordt nogmaals vastgesteld dat Woerden niet deelneemt aan het onderzoek.

12 oktober 2015: Woerden gunt GemBoxx een opdracht voor vervanging van de software Inwonercloud door middel van zes sprints á € 7.500,-, (totale opdrachtsom € 45.000,-). Dit budget is voor de helft afkomstig uit het budget van € 170.000,- dat het college in 2014 hiervoor heeft vrijgemaakt. Het voorstel van GemBoxx is besproken in de stuurgroepvergadering Innovatieve ICT (waar wethouder Schreurs en wethouder Koster onderdeel van uit maken). De opdracht is namens Woerden ondertekend door de directeur informatievoorziening en sociaal domein.

17 oktober 2015: Blog van de heer Duindam op Wordpress getiteld ‘gemeentelijke ICT kan veel beter en veel goedkoper’. Dit is de uitgeschreven speech van het VNG-congres 2 juni 2015.

18 november 2015: Artikel Volkskrant: ‘Gemeenten willen ICT onderbrengen in eigen coöperatie’. In dit artikel wordt de gemeentelijke ICT markt en het initiatief van de coöperatie besproken. Hierin komen de heer Duindam en de bestuurders van Boxtel en Eindhoven aan het woord. Ook de directeur van GemBoxx als medeoprichter van de coöperatie komt aan het woord. Het citaat van de heer Duindam luidt als volgt:

Wethouder Bob Duindam van Woerden: 'Ik denk dat we gemakkelijk de helft kunnen besparen. Ict-kosten zitten op alle beleidsterreinen. Op het laatste VNG-congres heb ik opgeroepen meer aandacht te schenken aan transparantie in de kosten en aan innovatie. Hoeveel dat oplevert, is een moeilijke vraag. Maar dat we te veel betalen, weet ik zeker.

Overige opdrachten van Woerden aan GemBoxx

Dit deel van het feitenrelaas heeft betrekking op de twee andere (indirecte) gegunde opdrachten van gemeente Woerden aan GemBoxx ('applicatie raadstoezeggingen' en 'CORV').

Applicatie Raadstoezeggingen

10 september 2014: Vergadering Commissie Welzijn. Bij de behandeling van de lijst met toezeggingen en moties komt ter sprake dat het college een nieuwe systematiek met raadstoezeggingen en opvolging daarvan introduceert. De gemeentesecretaris geeft hier een toelichting op. De lijst is nog niet volledig en vraagt nog verdere ontwikkeling. Dit leidt tot een discussie in de commissie waarbij verschillende leden aangeven dat het college toezeggingen niet altijd (tijdig) nakomt, dat reeds meerdere malen beterschap is beloofd maar dat dit is uitgebleven en dat dit niet langer zo kan. De gemeentesecretaris geeft daarop aan dat de boodschap helder is en dat hij niet alleen beterschap belooft, maar dat hij ook zegt dat het voor elkaar komt. De heer Duindam geeft in dezelfde discussie vervolgens aan dat de ontbrekende gegevens in de lijst met toezeggingen voor de vergadercyclus van oktober zullen zijn aangevuld.

15 september 2014: Gesprek met GemBoxx op uitnodiging van de gemeentesecretaris a.i. over de mogelijkheid om een applicatie voor raadstoezeggingen te bouwen. Aanwezig zijn de directeur van GemBoxx en een collega, de gemeentesecretaris a.i., de griffier en een ambtenaar van de afdeling Concernzaken. Het gesprek leidt tot een mondeling gunning aan GemBoxx om een applicatie voor Raadstoezeggingen te bouwen.

17 september 2014: E-mail van medewerker GemBoxx aan ambtenaar concernzaken, gemeentesecretaris a.i. (in cc) en een dag later ook doorgestuurd naar de griffier. De e-mail heeft betrekking op de applicatie Raadstoezeggingen die GemBoxx voor gemeente Woerden aan het bouwen is:

"Bij dezen stuur ik je de link naar de testomgeving van toezeggingen. (...) Ik streef er naar alles voor het weekend geregeld te hebben zodat we vanaf volgende week de applicatie in gebruik kunnen nemen. Daarvoor vraag ik je of je nog deze week de applicatie kunt testen. Ik stel voor om vervolgens jouw bevindingen en de antwoorden op de bovenstaande vragen te bespreken, bij voorkeur dus ook nog deze week. Ik hoop dat je kans ziet om morgenmiddag of vrijdag hiervoor tijd vrij te maken. Ik hoor graag van je."

25 september 2014: E-mail van medewerker GemBoxx aan gemeentesecretaris a.i., ambtenaar concernzaken en griffier. De e-mail heeft betrekking op de applicatie Raadstoezeggingen die GemBoxx voor gemeente Woerden aan het bouwen is:

"(...) Vorige week heb ik een eerste versie van de applicatie Toezeggingen opgeleverd met het verzoek om deze te testen zodat er een volgende versie gemaakt kan worden welke in productie kan. (...).

Zoals vorige week aangegeven wil ik daarvoor graag naar Woerden komen zodat we samen de verbeteringen, als het kan, meteen doorvoeren in de applicatie en anders op een eenduidige wijze beschrijven zodat ik het op eigen locatie kan doorvoeren. Graag hoor ik van jullie wanneer dit zou kunnen."

Berenschot

26 juni 2015: GemBoxx stuurt – na overleg met de directeur van gemeente Woerden – een factuur á € 5.000,- voor de uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot de ontwikkeling van de applicatie raadstoezeggingen.

Corv:

24 oktober 2014: KPN brengt offerte uit aan gemeente Woerden naar aanleiding van een offerte aanvraag van een ambtenaar ICT. Het betreft een voorstel voor de dienst 'Digitale Deurmat CORV, In de offerte wordt *niet* vermeld dat GemBoxx de leverancier is van het product. Er zijn geen andere partijen gevraagd offerte uit te brengen.

27 november 2014: Woerden gunt de opdracht aan KPN. De opdrachtsom is € 4.999,-. Honering van deze opdracht was een ambtelijk (gemandateerd) besluit.

Feitenrelaas 3. Gebeurtenissen met betrekking tot integriteitstoets 2014

3 maart 2014: Notitie van de griffie en burgemeester aan lijsttrekkers inzake 'integriteit (nieuwe) raads- en college leden'. Het memo is een begeleidend schrijven bij een brief van het Ministerie van BZK inzake het integriteitsaspect bij de benoeming van (nieuwe) wethouders. Doel van het memo is om *"presidium en coalitieonderhandelaars in overweging mee te geven om een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te vragen aan beoogd wethouders en kandidaat raadsleden alvorens zij hun (openbare) functie aanvaarden. Daarbovenop zouden wethouders nog gescreend kunnen worden."*

In het memo is het volgende advies voor een besluit geformuleerd.

Het Presidium besluit:

1. De nieuwe raad dringend te adviseren om een VOG en integriteitsscan voor kandidaat-wethouders verplicht te stellen en de burgemeester als procesbegeleider te belasten met de uitvoering hiervan.
2. (...)
3. Om aan de voorkant van het Reglement van Orde van de Raad dusdanig aan te passen dat het aanvragen van een VOG voor (kandidaat-)wethouders en (kandidaat-)raadsleden en een integriteitsscan voor beoogd wethouders verplicht worden gesteld. Het betreft dan een aanpassing van artikelen 5 en 6.

19 maart 2014: Gemeenteraadsverkiezingen in Woerden.

25 maart 2014: Lijsttrekkersoverleg onder leiding van de burgemeester. Op de agenda staat onder andere het memo "integriteit" van 3 maart 2014. Van dit lijsttrekkersoverleg is geen verslag gemaakt. Het lijsttrekkersoverleg heeft geresulteerd in een raadsvoorstel voor aanpassing van onder andere het Reglement van Orde van de raad. (Om technische redenen is dit raadsvoorstel gedateerd op 26 maart in plaats van 25 maart).

27 maart 2014: Raadsvergadering waarin de raad instemt met het raadsvoorstel van 25 maart 2014 inzake onder andere aanpassing van het Reglement van Orde van de Raad. De relevante onderdelen van het besluit luiden als volgt:

De raad van de gemeente Woerden (...) besluit (...):

IV – Artikel 6 van het Reglement van Orde van de Raad van gemeente Woerden 2012 te wijzigen zodat deze komt te luiden:

Bij de benoeming van een wethouder wordt overeenkomstig artikel 5, eerst lid, een commissie ingesteld welke onderzoekt of de kandidaat voldoet aan de eisen van de Gemeentewet. (...) Tevens maakt een antecedentenonderzoek deel uit van de benoemingsprocedure.

V – Een toelichting op artikel 6 toe te voegen aan Reglement van orde van de Raad gemeente Woerden 2012 dat luidt:

Toelichting op artikel 6

Voor het overgrote deel volgt de benoeming en toelating van een wethouder de stappen die gevolgd worden bij de benoeming en toelating van een raadslid. Een extra ingebouwde stap bij het benoemen van een wethouder is een antecedentenonderzoek. Dit onderzoek kan bestaan uit het aanvragen van een VOG en een integriteitsscanner en bestaat in ieder geval uit het aangaan van een vertrouwelijk gesprek tussen burgemeester en kandidaat-wethouders in aanwezigheid van de griffier op basis van in ieder geval de geloofsbrieven en de gedragscode politieke ambtsdragers. Vervolgens vindt er een terugkoppeling plaats naar de betreffende fracties over de bevindingen. Indien dit nodig wordt geacht vindt er een vervolgesprek plaats dat ook wordt teruggekoppeld aan de betreffende fracties.

22 april 2014: Presidiumvergadering waarbij de screening van wethouders bij de rondvraag aan de orde komt. In het verslag staat:

De burgemeester licht een en ander toe inzake het concrete vraagpunt van D66 inzake integriteit in relatie tot de screening van kandidaat-wethouders.

13 mei 2014: De griffie stuurt de onderhandelaars de in te vullen formulieren voor de kandidaat-wethouders voor het onderzoek van de commissie geloofsbrieven dat plaats zal vinden op de dag van de benoeming wethouders (27 mei 2014). Het betreft onder andere een aanvraagformulier Verklaring Omtrent het Gedrag en het formulier 'verklaring inzake benoemingsprocedure wethouder' te tekenen. In dit laatste formulier is onder andere de volgende passage opgenomen:

Om benoemd te worden tot wethouder verklaart ondergetekende zich akkoord met de volgende zaken:

- De aanvraag van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) door de gemeente.
- Het participeren in een integriteitstraject na de benoeming. Het betreft een individueel en vertrouwelijk gesprek met een extern bureau over mogelijke integriteitstekwesties. Achteraf een presentatie tijdens een collegevergadering waar in algemene termen integriteit aan de orde komt.
- Het op voorstel van de burgemeester volgen van eventuele andere (college brede) trajecten inzake integriteit om het onderwerp 'levend' te houden en de bewustwording blijvend.

27 mei 2014: Benoeming wethouders.

28 mei 2014: Dienst Justis (Ministerie van V&J) verstrekt aan de heer Duindam een Verklaring Omtrent het Gedrag voor de functie van wethouder bij gemeente Woerden.

12 januari 2015: Gesprek tussen Governance & Integrity met de heer Duindam. In januari 2015 heeft dit bureau met alle collegeleden (inclusief de burgemeester) een persoonlijk gesprek gevoerd in het kader van integriteit, in opdracht van de burgemeester. Het betrof een bewustwordingsgesprek waarbij verschillende belangen en risico's van het collegelid met de adviseur besproken werden. In de opdrachtbevestiging van Governance & Integrity staat onder andere het volgende aangegeven:

De kandidaat ontvangt een vertrouwelijk gesprek met een risicoanalist van G&I waarin zijn persoonlijk risicoprofiel wordt gemaakt. Dit gesprek dient om de wethouder optimaal te laten functioneren in zijn ambt en te beschermen tegen valkuilen op het gebied van integriteit. Het is niet per se nodig om dit gesprek voorafgaand

Berenschot

aan de benoeming plaats te laten vinden. Het advies voortvloeiend uit het gesprek wordt mondeling en direct aan de wethouder gegeven. Er wordt geen rapportage opgesteld en er wordt niet over gecommuniceerd naar derden. Op hoofdlijnen wordt eventueel naar aanleiding van alle gesprekken, feedback gegeven aan het hele college.

Bijlage 2

Normenkader

Bijlage 2. Normenkader

In het op onderhavig onderzoek van toepassing zijnde normenkader beschrijven wij de normen waaraan vermeende gedragingen van betrokkenen worden getoetst. Het normenkader dient als basis gedurende het gehele onderzoek en zal tevens worden opgenomen in de eindrapportage.

Geconstateerde feiten en omstandigheden zullen worden geanalyseerd en gewogen aan de hand van het normenkader. Daarmee wordt duiding gegeven aan de tijdens het onderzoek naar voren gekomen casuïstiek. Het normenkader dient als basis gedurende het gehele onderzoek en zal tevens worden opgenomen in de eindrapportage.

Het normenkader bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Gedragscode politieke ambtsdragers gemeente Woerden (2012)
2. Nederlandse code voor goed openbaar bestuur (2009)
3. Normen met betrekking tot rechtmatig handelen (integriteit)
4. Reglement van orde gemeenteraad (2012)
5. Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Woerden (2013)
6. Normen met betrekking tot rechtmatig handelen (inkoop- en aanbesteding)

Voor elk van de onderdelen zullen wij een aantal relevante passages uitlichten.

4.4 Gedragscode politieke ambtsdragers gemeente Woerden

De gedragscode politieke ambtsdragers vormt een belangrijk onderdeel van het normenkader. De gedragscode geldt voor bestuurders, raadsleden en fractieassistenten. De waarden die genoemd worden als toetssteen voor het handelen van deze politieke ambtsdragers zijn:

- **Betrouwbaarheid:** Op een politiek ambtsdrager moet men kunnen rekenen. Die houdt zich aan zijn afspraken. Kennis en informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt, wendt hij aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.
- **Openheid:** Het handelen van een politiek ambtsdrager is transparant, zodat optimale verantwoording mogelijk is en controlerende instanties volledig inzicht hebben in het handelen en zijn beweegredenen daarbij.
- **Onafhankelijkheid:** Het handelen van een politiek ambtsdrager wordt gekenmerkt door onafhankelijkheid, dat wil zeggen dat er geen vermenging plaatsvindt van het publiek belang en het persoonlijk belang of dat van derden en dat ook iedere schijn van vermenging wordt vermeden.
- **Zorgvuldigheid:** Het handelen van een politieke ambtsdrager is zodanig dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze met respect worden bejegend en dat alle belangen op correcte wijze worden afgewogen.
- **Dienstbaarheid:** Het handelen van een politieke ambtsdrager is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente en op de organisaties en burgers die daarvan onderdeel zijn.

- **Functionaliteit:** Het handelen van een politieke ambtsdrager heeft een herkenbaar verband met de functie en is voor degenen met wie hij contact heeft uitdrukkelijk benoemd.

Verder zijn voor onderhavig onderzoek in het bijzonder de volgende artikelen relevant:

- Artikel 2 **Belangenverstrengeling:**

1. Een politiek ambtsdrager doet opgave van zijn financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt. De opgave is openbaar en door derden te raadplegen.
2. Een politiek ambtsdrager voorkomt bij zijn handelen te allen tijde (de schijn van) bevoordeling van zichzelf dan wel derden. Een bestuurder vertegenwoordigt de gemeente in onderhandelingen en zakelijke gesprekken altijd in het bijzijn van een ambtenaar.
3. Een politiek ambtsdrager onthoudt zich van deelname aan besluitvorming over een aanbieder van diensten, werken of leveringen aan de gemeente, waarmee hij persoonlijke betrekkingen heeft.
4. Een politiek ambtsdrager neemt van een aanbieder van diensten, werken of leveringen aan de gemeente geen aangeboden faciliteiten of diensten, waar geen redelijke vergoeding tegenover staat, aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kunnen beïnvloeden.

- Artikel 3 **Nevenfuncties:**

1. Een politiek ambtsdrager vervult geen nevenfuncties die strijdig kunnen zijn met het belang van de gemeente.
2. Een politiek ambtsdrager meldt al zijn nevenfuncties en geeft daarbij aan of de functie wel of niet bezoldigd is.
3. De kosten die een politiek ambtsdrager maakt in verband met een nevenfunctie uit hoofde van zijn ambt, worden niet vergoed door de gemeente, tenzij deze bij de organisatie waar de nevenfunctie wordt uitgeoefend niet voor vergoeding in aanmerking komen.
4. Een bestuurder of raadslid die een nevenfunctie wil vervullen anders dan uit hoofde van zijn ambt, bespreekt dit voornemen in het college respectievelijk de raad.

- Artikel 4 **Informatie:**

1. Een politiek ambtsdrager gaat zorgvuldig en correct om met de informatie waar hij uit hoofde van zijn functie over beschikt. Hij maakt daarbij aan derden duidelijk wat zijn functie is.
2. Een politiek ambtsdrager houdt geen informatie achter, tenzij hij daartoe gehouden is op grond van de Wet openbaarheid bestuur of de Gemeentewet.

3. Een politiek ambtsdrager maakt niet ten eigen bate of ten behoeve van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van informatie, waarover hij in zijn hoedanigheid van politiek ambtsdrager beschikt.

4.5 Nederlandse code voor goed openbaar bestuur³

De Nederlandse code voor goed openbaar bestuur bevat de gemeenschappelijke waarden van goed openbaar bestuur in een democratische rechtsstaat. Deze waarden zijn een vertaalslag van bestaande wet- en regelgeving, afspraken, instrumenten en initiatieven in de overkoepelende waarden die daaraan ten grondslag liggen. 'Deugdelijk overheidsbestuur' wordt gekenmerkt door de volgende algemene beginselen:

- **Openheid en integriteit:** Het bestuur is open en integer en maakt duidelijk wat het daaronder verstaat. Het bestuur geeft in zijn gedrag het goede voorbeeld, zowel binnen de organisatie als daarbuiten.
- **Participatie:** Het bestuur weet wat er leeft in de maatschappij en laat zien wat het daarmee doet.
- **Behoorlijke contacten met burgers:** Het bestuur zorgt ervoor dat hijzelf en de organisatie zich behoorlijk gedragen in contacten met burgers.
- **Doelgerichtheid en doelmatigheid:** Het bestuur maakt de doelen van de organisatie bekend en neemt de beslissingen en maatregelen die nodig zijn om de gestelde doelen te behalen.
- **Legitimiteit:** Het bestuur neemt de beslissingen en maatregelen die het mag nemen en die in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving. De beslissingen zijn te rechtvaardigen.
- **Lerend en zelfreinigend vermogen:** Het bestuur verbetert zijn prestaties en die van de organisatie, en richt de organisatie hierop in.
- **Verantwoording:** Het bestuur is bereid zich regelmatig en ruimhartig jegens de omgeving te verantwoorden.

4.6 Normen met betrekking tot rechtmatig handelen

De normen met betrekking tot rechtmatig handelen in voorliggend normenkader zijn niet uitputtend. Wanneer gedurende het onderzoek gedragingen worden geconstateerd die mogelijk strijdig zijn met wettelijke normen die niet zijn opgenomen in onderstaande wetten, zal ook hieraan worden getoetst. Rechtmatigheid van handelen heeft immers betrekking op het geheel van wet- en regelgeving. Onderstaand zijn een aantal wetten opgenomen die mogelijk van toepassing zijn in onderhavig onderzoek.

³ Ministerie van Binnenlandse zaken, 2009

Algemene wet bestuursrecht

De Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) is van toepassing op alle bestuursorganen en bevat algemene bepalingen die van toepassing zijn op het verkeer tussen burgers en bestuursorganen. Mogelijke aanwijzingen in de zin van onderhavig onderzoek zullen derhalve aan de bepalingen van de Awb worden getoetst. Een aantal relevante bepalingen uit de Awb maken deel uit van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur

Bij overheidshandelen dienen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht te worden genomen. Deze zijn deels neergelegd in de Awb en deels ongeschreven. Het gaat dan, op hoofdlijnen, om de volgende beginselen:

- **Fair play:** De overheid vervult zijn taak zonder vooringenomenheid en waakt ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden. (2:4 Awb)
- **Zorgvuldigheidsbeginsel:** De overheid moet een besluit zorgvuldig voorbereiden en nemen, hieronder valt het onderzoeken en afwegen van de verschillende belangen. Betrokkenen moeten zorgvuldig worden behandeld. (3:2 Awb)
- **Motiveringsbeginsel:** Een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering. Feiten moeten kloppen en de motivering moet navolgbaar zijn. (3:46 Awb)
- **Verbod op détournement de pouvoir:** Overheidsbevoegdheden worden niet voor een ander doel gebruikt dan waarvoor de bevoegdheid is verleend. (3:3 Awb)
- **Gelijkheidsbeginsel:** Gelijke gevallen dienen op gelijke wijze te worden behandeld. (art. 1 Grondwet)
- **Vertrouwensbeginsel:** Op toezeggingen van de overheid mag worden vertrouwd.
- **Legaliteitsbeginsel:** Voor overheidshandelen dient een wettelijke grondslag te bestaan.

Naast de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, geldt dat bij gebrek aan een concrete wettelijke regeling of overeenkomst, op grond van artikel 3:12 in combinatie met artikel 3:15 Burgerlijk Wetboek, gedragingen naar redelijkheid en billijkheid zullen worden getoetst.

Gemeentewet

In de Gemeentewet zijn onder andere de volgende bepalingen opgenomen die relevant kunnen zijn voor onderhavig onderzoek:

- **Verklaring of belofte bestuurders** (art. 41a)
- **Nevenfuncties bestuurders** (art. 41b)
 1. Een wethouder vervult geen nevenfuncties waarvan de uitoefening ongewenst is met het oog op een goede vervulling van zijn wethouderschap.

- 2. Een wethouder meldt zijn voornemen tot aanvaarding van een nevenfunctie aan de raad.
- 3. Een wethouder maakt zijn nevenfuncties openbaar. Openbaarmaking geschiedt door terinzagelegging op het gemeentehuis.
- **Verboden handelingen bestuurders** (art. 15 lid 1; art. 41c lid 1 jo. art. 15 lid 1; art. 69 lid 1 jo. art. 15 lid 1).
 - 1. Een lid van de raad / wethouder / burgemeester mag niet:
 - a. als advocaat of adviseur in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van de gemeente of het gemeentebestuur dan wel ten behoeve van de wederpartij van de gemeente of het gemeentebestuur;
 - b. als gemachtigde in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van de wederpartij van de gemeente of het gemeentebestuur;
 - c. als vertegenwoordiger of adviseur werkzaam zijn ten behoeve van derden tot het met de gemeente aangaan van:
 - 1e. overeenkomsten als bedoeld in onderdeel d;
 - 2e. overeenkomsten tot het leveren van onroerende zaken aan de gemeente;
 - d. rechtstreeks of middellijk een overeenkomst aangaan betreffende:
 - 1e. het aannemen van werk ten behoeve van de gemeente;
 - 2e. het buiten dienstbetrekking tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de gemeente;
 - 3e. het leveren van roerende zaken anders dan om niet aan de gemeente;
 - 4e. het verhuren van roerende zaken aan de gemeente;
 - 5e. het verwerven van betwiste vorderingen ten laste van de gemeente;
 - 6e. het van de gemeente onderhands verwerven van onroerende zaken of beperkte rechten waaraan deze zijn onderworpen;
 - 7e. het onderhands huren of pachten van de gemeente.
 - De gemeenteraad kan regelen van welke **beslissingen** van het college aan de leden van de raad kennisgeving wordt gedaan (art. 60)
 - **Bevorderen bestuurlijke integriteit** door burgemeester (art. 170 lid 2)

4.7 Reglement van orde gemeenteraad

De gemeenteraad van Woerden heeft in 2012 zijn huidige reglement van orde vastgesteld. Hierin zijn de werkwijze en afspraken van de gemeenteraad vastgelegd. De verschillende hoofdstukken van het reglement hebben betrekking op:

- Toelating van nieuwe leden, benoemingen en aanwezigheid van college en burgemeester. Hierin is onder andere het onderzoek geloofsbrieven voor wethouders toegelicht.

- Afspraken met betrekking tot vergaderingen
- Rechten van leden
- Begroting en rekening
- Besloten vergadering
- Toehoorders en pers

Voor onderhavig onderzoek is in bijzonder van belang artikel 6 aangaande de benoeming van wethouders. Dit artikel is op 27 maart 2014 gewijzigd en luidt:

Artikel 6 – Benoeming wethouders: Bij de benoeming van een wethouder wordt overeenkomstig artikel 5, eerste lid, een commissie ingesteld welke onderzoekt of de kandidaat voldoet aan de eisen van de Gemeentewet. De werkwijze van deze commissie is overeenkomstig artikel 5, tweede lid. Tevens maakt een antecedentenonderzoek deel uit van de benoemingsprocedure.

In het reglement wordt de volgende toelichting op dit artikel gegeven:

Toelichting artikel 6: Voor het overgrote deel volgt de benoeming en toelating van een wethouder de stappen die gevolgd worden bij de benoeming en toelating van een raadslid. Een extra ingebouwde stap bij het benoemen van een wethouder is een antecedentenonderzoek. Dit onderzoek kan bestaan uit het aanvragen van een VOG en een integriteitsscan en bestaat in ieder geval uit het aangaan van een vertrouwelijk gesprek tussen burgemeester en kandidaat-wethouders in aanwezigheid van de griffier op basis van in ieder geval de geloofsbrief en de gedragscode politiek ambtsdragers. Vervolgens vindt er een terugkoppeling plaats naar de betreffende fracties over de bevindingen. Indien dit nodig wordt geacht vindt er een vervolgesprek plaats dat ook wordt teruggekoppeld aan de betreffende fracties.

Voor het college was er in de periode waar het onderzoek betrekking op heeft geen reglement van orde.

4.8 Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Woerden

In hoofdstuk 2 van de 'Nota inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Woerden 2013' valt te lezen dat de gemeente met dit beleid de volgende doelstellingen wil realiseren:

a. Rechtmatig en doelmatig Inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed. Rechtmatig inkopen houdt in, dat de aanbestedingsregels en de bepalingen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid worden nageleefd. Doelmatig inkopen betekent, dat effectief en efficiënt wordt ingekocht, in de zin dat de inspanningen en uitgaven daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel, de kosten in redelijke verhouding staan tot de opbrengsten en het beheersen en verlagen van de gemeentelijke middelen centraal staan.

b. Een integere, betrouwbare, zakelijke en professionele inkoop en opdrachtgever zijn.

Professionaliteit houdt in dat op bewuste en zakelijke wijze wordt omgegaan met Inkoop. Continu wordt geïnvesteerd in inhoudelijke kennis over de in te kopen Diensten, Leveringen en Werken, de

marktomstandigheden en de relevante wet- en regelgeving. Het streven naar professioneel opdrachtgeverschap komt tot uitdrukking in een betrokkenheid bij de inkoopambitie, slagvaardige besluitvorming, adequaat risicomanagement, vertrouwen in de Contractant en in wederzijds respect tussen de Gemeente en de Contractant. De Gemeente spant zich in om alle inlichtingen en gegevens te verstrekken aan de Ondernemer voor zover die nodig zijn in het kader van het inkoopproces.

Professioneel integer: Overheden hebben een voorbeeldrol in de samenleving. De inkoopende ambtenaar neemt het gemeentebelang als uitgangspunt bij de uitoefening van de inkoopfunctie. Hij ondersteunt eerlijke concurrentie, streeft te allen tijde het hoogst mogelijke niveau van deskundigheid na en komt afspraken en overeenkomsten na.

c. Markt, tenzij. Bijdrage Inkoop: kennis, kunde en ervaring van de markt ten volle benutten en gaat daarom bij alle activiteiten die nodig zijn om de doelstelling van de Gemeente te behalen in beginsel ervan uit dat de markt wordt ingeschakeld.

d. Inkopen tegen de meest optimale (integrale) prijs - kwaliteit verhouding. Bij het Inkopen van Diensten, Leveringen en Werken kan de Gemeente ook interne en andere (externe) gemeentelijke kosten betrekken in de afweging. Ook de kwaliteit van de in te kopen Diensten, Leveringen en Werken speelt een belangrijke rol.

e. Een continue positieve bijdrage leveren aan de collegedoelstellingen van de Gemeente.

Eén van de doelstellingen van dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid is een continue positieve bijdrage leveren aan de collegedoelstellingen. De belangrijkste inkoopgerelateerde doelstellingen van het college en de bijdrage die Inkoop daaraan kan leveren zijn:

- Meer mogelijkheden bieden aan lokale en regionale Ondernemers.
- Versnelling van gemeentelijke procedures en vermindering van regeldruk
- Mensen aan het werk helpen
- Duurzaamheidsdoelstellingen

f. Administratieve lastenverlichting. De Gemeente houdt rekening met de inzet die van marktpartijen wordt gevraagd bij een inkoop. En streeft ernaar om de transactiekosten voor beide partijen zo laag mogelijk te houden. Dat betekent dat er zo veel mogelijk raamcontracten en grotere aanbestedingen worden uitgezet, uiteraard binnen de grenzen van de rechtmatigheid. De contracten die de Gemeente sluit zijn gericht op beperking van de administratieve lasten voor beide partijen, zowel in de inschrijffase als gedurende de uitvoeringsfase.

In hoofdstuk 3 van de nota wordt verder aangegeven dat het college zijn **bevoegdheid** om uitvoering te geven aan het beleid in ruime mate heeft neergelegd bij de directie en teammanagers of zo veel lager in de organisatie als wenselijk is. Deze bevoegdheden zijn opgenomen in het gemeentelijk mandaatregister. Mocht het aan de orde zijn dan zal dit mandaatregister worden geraadpleegd. Derhalve kan het mandaatregister worden beschouwd als onderdeel van het normenkader.

In hoofdstuk 3 is tevens aangegeven dat **afwijkingen** van het inkoop- en aanbestedingsbeleid slechts mogelijk en toegestaan zijn op basis van een deugdelijk gemotiveerd besluit van het college

van burgemeester en wethouders en voor zover een en ander op basis van de geldende wet- en regelgeving mogelijk is. Het voorstel aan het college van burgemeester en wethouders dient voorzien te zijn van een advies van het cluster Inkoop & Aanbesteding.

4.9 Normen met betrekking tot rechtmatig handelen (inkoop- en aanbesteding)

Wanneer de overheid goederen of diensten afneemt van een bedrijf dient zij zich te houden aan de aanbestedingsprocedures. De regels over aanbesteden staan onder andere in de Aanbestedingswet 2012. Per 1 april 2013 is de Aanbestedingswet 2012 van kracht. Hierin zijn de volgende beginselen opgenomen:

- **Objectiviteit:** Artikel 1.4 lid 1 Aanbestedingswet bepaalt dat een aanbestedende dienst die of een speciale-sectorbedrijf dat voornemens is een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel tot het verrichten van werken, leveringen of diensten te sluiten, op basis van objectieve criteria zijn keuze bepaalt:
 - voor de wijze waarop de aanbestedende dienst of het speciale-sectorbedrijf voornemens is de overeenkomst tot stand te brengen;
 - voor de ondernemer of ondernemers die worden toegelaten tot de aanbestedingsprocedure.
- **Non-discriminatie:** Artikel 1.12 lid 1 Aanbestedingswet bepaalt dat een aanbestedende dienst of een speciale-sectorbedrijf ondernemers op gelijke en niet-discriminerende wijze behandelt.
- **Transparantie:** Artikel 1.12 lid 2 Aanbestedingswet bepaalt dat de aanbestedende dienst of het speciale-sectorbedrijf transparant handelt.
- **Eisen en motivering:** Artikel 1.13 lid 1 Aanbestedingswet bepaalt dat een aanbestedende dienst of een speciale-sectorbedrijf bij de voorbereiding en het tot stand brengen van een overeenkomst uitsluitend eisen, voorwaarden en criteria stelt aan de inschrijvers en de inschrijvingen die in een redelijke verhouding staan tot het voorwerp van de opdracht. Het tweede lid schrijft voor dat bij de toepassing van het eerste lid de aanbestedende dienst of het speciale-sectorbedrijf, voor zover van toepassing, in ieder geval acht slaat op:
 - het al of niet samenvoegen van opdrachten;
 - de uitsluitingsgronden;
 - de inhoud van de geschiktheidseisen;
 - het aantal te stellen geschiktheidseisen;
 - de te stellen termijnen;
 - de gunningscriteria;
 - een vergoeding voor hoge kosten van een inschrijving;
 - de voorwaarden van de overeenkomst.

Onder bepaalde voorwaarden hoeven overheidsopdrachten niet te worden aanbesteed. Een aanbestedende dienst (de gemeente) kan zonder een aanbestedingsprocedure te doorlopen opdrachten verlenen aan een andere rechtspersoon mits zij voldoet aan bepaalde criteria (*Teckal*-criteria, genoemd naar een van de arresten). In hoofdlijnen zijn deze voorwaarden als volgt:

1. het overheidsorgaan dat een aanbestedende dienst is, oefent op de betrokken onderscheiden rechtspersoon toezicht uit zoals op zijn eigen diensten; en
2. deze rechtspersoon verricht het merendeel van zijn werkzaamheden ten behoeve van de overheidsinstantie of het collectief van overheidsinstanties die dit lichaam controleert.

Bepalen van de inkoopprocedure

In hoofdstuk 5.5 van het aanbestedingsbeleid is opgenomen hoe de inkoopprocedure voor diensten, leveringen of werken dient te worden bepaald.

“Bij het bepalen van de inkoopprocedure hanteert de Gemeente de volgende methode:

De Gemeente zal - met inachtneming van de Gids Proportionaliteit - bij de onderstaande geraamde bedragen de volgende procedures hanteren, tenzij blijkt dat dit niet aansluit bij het type Inkoop en het karakter van de markt waarin de potentiële inschrijvers opereren. In dat laatste geval kan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woerden ook kiezen voor een andere procedure, aangezien het voor bepaalde inkopen niet te kwantificeren is in een vast bedrag.

(bedragen zijn exclusief BTW)	Diensten	Leveringen	Werken
Enkelvoudig	Tot € 50.000,-	Tot € 50.000,-	Tot € 150.000,-
Meervoudig	Tot € 200.000,-	Tot € 200.000,-	Tot € 1.500.000,-
Nationaal	Kan tot € 200.000,-	Kan tot € 200.000,-	Kan tot € 5.000.000,-
Europees	Vanaf Europees drempelbedrag € 200.000,-	Vanaf Europees drempelbedrag € 200.000,-	Vanaf Europees drempelbedrag € 200.000,-

Enkelvoudig onderhandse Offerteaanvraag: De Gemeente vraagt minimaal aan één Ondernemer een Offerte.

Meervoudig onderhandse Offerteaanvraag: De Gemeente vraagt ten minste aan drie Ondernemers en ten hoogste aan vijf Ondernemers een Offerte.

Nationaal aanbesteden: Onder de (Europese) drempelbedragen kan de Gemeente nationaal aanbesteden. De Gemeente zal voorafgaand aan de opdrachtverlening een aankondiging plaatsen.

Europees aanbesteden: Boven de (Europese) drempelbedragen zal de Gemeente in beginsel Europees aanbesteden, tenzij dit in een bepaald geval niet nodig is op grond van de geldende wet- en regelgeving.”

Bijlage 3

Protocol omtrent de vertrouwelijkheid van aan Berenschot verstrekte informatie

Bijlage 3. Protocol omtrent de vertrouwelijkheid van aan Berenschot verstrekte informatie

Dit protocol geeft inzicht in de wijze waarop Berenschot de vertrouwelijkheid garandeert van de informatie die Berenschot wordt verstrekt in het kader van het onderzoek naar vermeende integriteitsschendingen bij gemeente Woerden.

1. De informatie die aan Berenschot wordt verstrekt tijdens interviews, gesprekken of anderszins wordt vertrouwelijk behandeld. Dit betekent dat zij alleen door leden van het Berenschotteam wordt gebruikt in het kader van het onderhavige onderzoek.
2. In de rapportage van het onderzoek zal geen tot personen herleidbare informatie worden opgenomen en zullen geen personen worden genoemd indien de verstrekkers van de informatie dat hebben gevraagd. Dit geldt ook voor mededelingen van Berenschot naar anderen (bijvoorbeeld in toelichtingen op het onderzoek of tijdens de interviews).
3. De in punt 2 beschreven handelwijze geldt niet voor personen die een bestuurlijke of leidinggevende functie vervullen binnen de gemeente Woerden of deze in verleden hebben vervuld. Indien zij in de rapportage bij name worden genoemd, zullen de passages eerst voor wederhoor aan desbetreffende persoon worden voorgelegd. De in punt 2 beschreven handelwijze geldt eveneens niet voor zover de tot personen herleidbare informatie afkomstig is uit openbare bronnen.
4. Van de interviews die Berenschot afneemt, worden gespreksverslagen gemaakt. Van een interview, in de zin van voorliggend onderzoeksprotocol, is sprake indien een onderhoud met een betrokkene voorafgaand aan het onderhoud als zodanig wordt bestempeld. Telefonische verificatiegesprekken gelden in beginsel niet als een interview in de zin van voorliggend onderzoeksprotocol.
5. Het gespreksverslag - dat geen woordelijk verslag zal zijn - wordt aan de gesprekspartner voorgelegd. Door hem/haar geconstateerde feitelijke onjuistheden in het verslag kunnen door hem/haar gecorrigeerd worden. Bovendien kan betrokkene in een naschrift bij het verslag aanvullende informatie verstrekken of nadere inzichten naar voren brengen.
6. Het gespreksverslag wordt definitief vastgesteld nadat de reactie van de gesprekspartner is ontvangen of als binnen een door Berenschot gestelde termijn geen reactie is ontvangen. Gelet op de korte doorlooptijd van het onderzoek zal dit een reactietermijn van twee dagen zijn.
7. Het definitieve gespreksverslag wordt niet als bijlage opgenomen in het rapport. Ook wordt het verslag niet aan de opdrachtgever en derden verstrekt.
8. Na afloop van het onderzoek worden gespreksverslagen en ter beschikking gestelde documenten bij Berenschot gearhiveerd en beheerd. Dit zal plaatsvinden met inachtneming van de in de punten 1 en 2 aangegeven vertrouwelijkheid.

Dit protocol wordt aan de gesprekspartners ter beschikking gesteld voordat het interview plaatsvindt.